

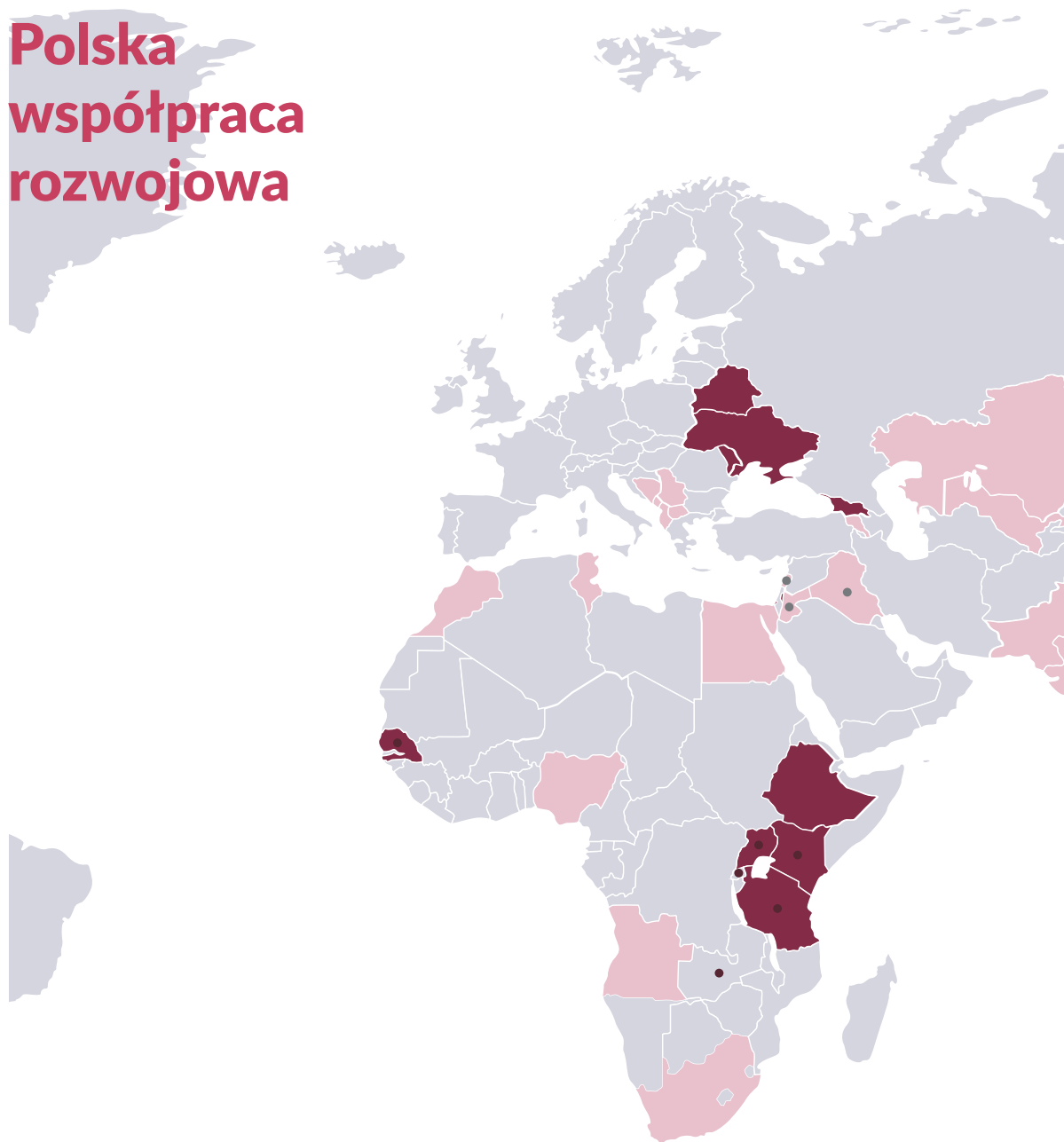
Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

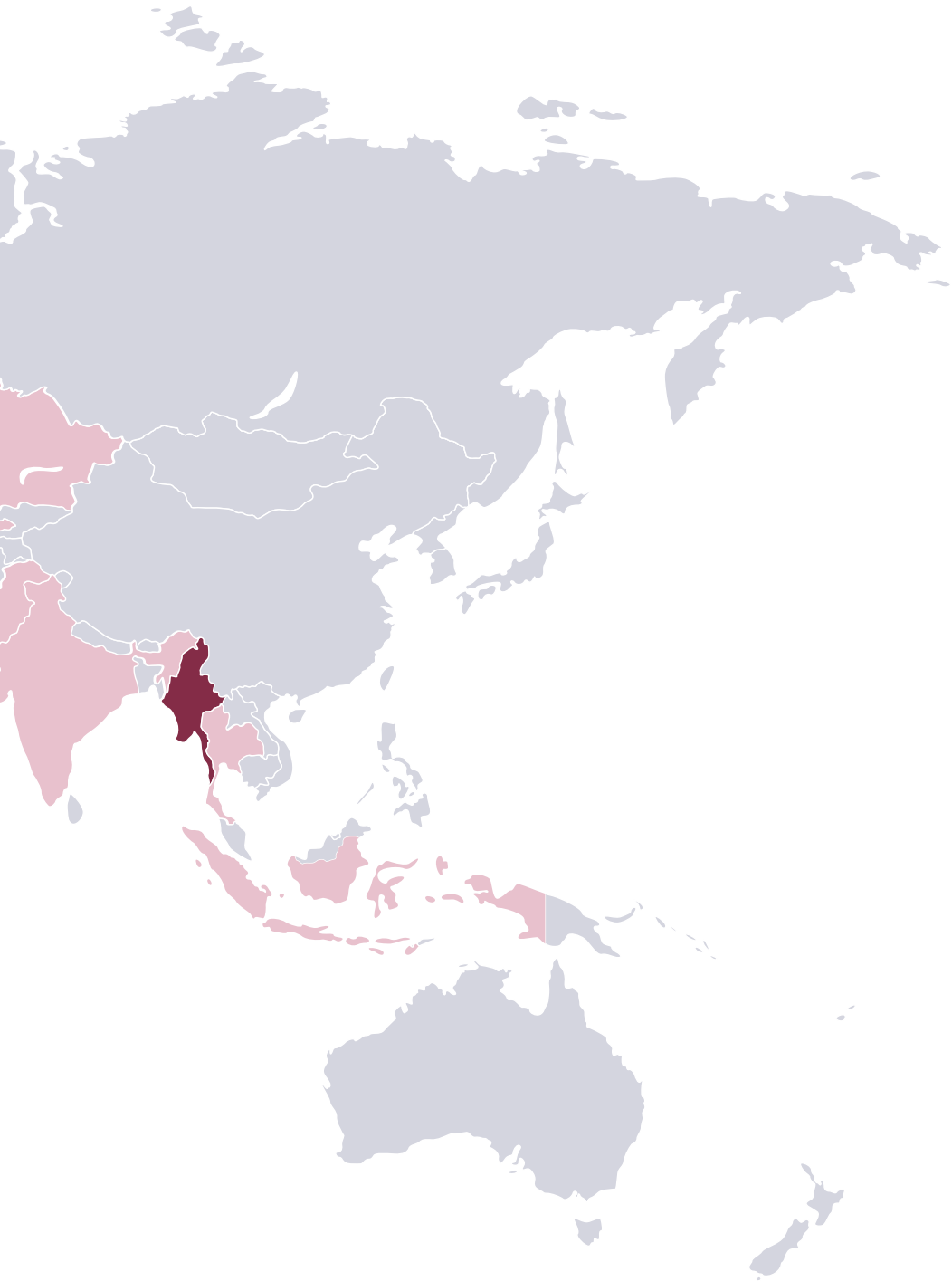
POLSKA WSPÓŁPRACA ROZWOJOWA

RAPORT ROCZNY

Polska współpraca rozwojowa

- Pomoc rozwojowa - państwa priorytetowe
- Dodatkowe państwa, w których realizowane są projekty rozwojowe
- Pomoc humanitarna udzielana za pośrednictwem polskich NGOs
- Wolontariat

Z prawdziwą przyjemnością prezentuję Państwu roczny raport „Polska współpraca rozwojowa 2018”

Współpraca rozwojowa to jeden z kluczowych elementów polskiej polityki zagranicznej, a także ważny aspekt wzmocnienia pozycji międzynarodowej Polski jako kraju o znaczącym dorobku, który skutecznie potrafi dzielić się swoimi osiągnięciami. Realizowane w ramach *Polskiej pomocy* projekty przynoszą odczuwalne korzyści społecznościom, do których są kierowane. Rok 2018 potwierdził, że Polska odgrywa coraz bardziej znaczącą rolę na arenie międzynarodowej w dziele pomocy rozwojowej i humanitarnej. Polski rząd sukcesywnie wzmocnia w tym obszarze relacje z najważniejszymi partnerami. We wrześniu 2018 roku podpisaliśmy porozumienie o współpracy z jedną z najstarszych organizacji humanitarnych – Międzynarodowym Komitetem Czerwonego Krzyża. W myśl uzgodnionego w listopadzie 2018 roku z amerykańską Agencją ds. Współpracy Rozwojowej (USAID) memorandum, będziemy wspierać na Bliskim Wschodzie m.in. prześladowane mniejszości religijne i etniczne. Finansujemy również działania służące skuteczniejszemu zarządzaniu granicami Libii, realizowanemu w ramach funduszu powierniczego UE na rzecz stabilizacji i przeciwdziałania nielegalnej migracji ludności w Afryce.

Musimy pamiętać, że w obecnej sytuacji międzynarodowej wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego państw, z których pochodzą lub przez które prowadzą ścieżki tranzytu

migrantów do Europy, może mieć istotny wpływ na życie ich mieszkańców. Dzięki *Polskiej pomocy* tworzone są miejsca pracy, powstają niewielkie firmy, rolnicy zakładają kooperatywy, co pozwala znajdować warunki do rozwoju w swoich krajach. Mam nadzieję, że w dłuższej perspektywie dzięki polskiej współpracy rozwojowej zyskają oni nadzieję na lepszą przyszłość swoją i swoich rodzin tam skąd pochodzą. Beneficjentami *Polskiej pomocy* są również osoby przesiedlone wewnętrznie. Wspieramy ich w odnajdywaniu się w nowym otoczeniu, w rozwijaniu przedsiębiorczości i przystosowywaniu się do życia w nowych warunkach.

Polska pomoc jest obecna i rozpoznawalna w różnych miejscach na świecie. Staramy się być wszędzie tam, gdzie nasze doświadczenia reform społecznych i gospodarczych mogą się okazać wartościowe dla naszych partnerów, oraz tam, gdzie działania polskich organizacji, a także praca polskich wolontariuszy mogą się przyczynić do polepszenia warunków życia lokalnych społeczności.

Ważnym elementem naszych działań w 2018 roku była współpraca z państwami Partnerstwa Wschodniego, z których cztery - Białoruś, Gruzja, Mołdawia i Ukraina - są naszymi priorytetowymi partnerami. Urzędnikom ze wszystkich krajów PW oferowaliśmy szkolenia w ramach Akademii Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego.

Wśród projektów realizowanych na Wschodzie były też te, które dotyczyły systemowego wsparcia reformy edukacji na Ukrainie, m.in. w ramach projektu Nowa Ukraińska Szkoła.

Na rzecz Gruzji realizowana była z kolei inicjatywa wsparcia samorządów lokalnych we wdrażaniu nowych standardów jakości pracy przedszkoli, a we współpracy z UNICEF wdrażany był projekt wspierający rząd gruziński w podnoszeniu kwalifikacji kadr systemu edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej na poziomie krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Nasze działania w państwach Partnerstwa Wschodniego, przyczyniając się do rozwoju tych społeczności, służą także realizacji polskich interesów.

Polska potrzebuje na Wschodzie partnerów, z którymi możliwe jest budowanie stabilności regionu oraz zapewnienie zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego.

Z uwagi na ustanowienie 2018 roku przez Sejm RP Rokiem Kobiet, z okazji 100 rocznicy przyznania Polkom praw wyborczych, w raporcie zostały wyeksponowane projekty polskiej współpracy rozwojowej skierowane do kobiet bądź z udziałem kobiet. Prezentujemy także te projekty rozwojowe i humanitarne, które szczególnie wzmacniają wizerunek Polski jako kraju solidarnego oraz zaangażowanego w rozwój na świecie, a tym samym przyczyniają się do rosnącej rozpoznawalności Polski jako państwa aktywnego na arenie międzynarodowej.

Pragnąłbym, by raport przybliżył Państwu ogrom potrzeb i wyzwań, jakie stoją przed państwami Globalnego Południa, zwłaszcza zaś tymi, które są priorytetowe dla *Polskiej pomocy*. Jednocześnie ufam, że lektura tego dokumentu pozwoli poczuć satysfakcję i dumę, iż Polska tak konsekwentnie i z pełną determinacją stara się odpowiadać na wskazane potrzeby i wyzwania i że mamy swój udział w redukowaniu skali ubóstwa oraz tworzeniu szans na lepszą przyszłość ludziom i krajom dotychczas takiej szansy pozbawionym.

Marcin Przydacz

*Krajowy Koordynator
Współpracy Rozwojowej*

SPIIS TREŚCI

System współpracy rozwojowej	8
Czym jest współpraca rozwojowa?	9
System polskiej współpracy rozwojowej	10
Spójność Polityk na rzecz Rozwoju	13
Krajowy Plan Działania na rzecz realizacji Agendy ONZ dotyczącej kobiet, pokoju i bezpieczeństwa	15
Wielostronna współpraca rozwojowa	16
Pomoc rozwojowa – organizacje międzynarodowe	18
Koordinacja współpracy bliźniaczej – Twinning i TAIEX	19
Dwustronna współpraca rozwojowa	21
Narzędzia współpracy rozwojowej	23
Pomoc rozwojowa w krajach priorytetowych	36
Pomoc humanitarna	72
Działania edukacyjne i informacyjne	78
Edukacja globalna	79
Działania informacyjne	81
Ewaluacja i monitoring działań w zakresie współpracy rozwojowej	84
Aneks	88

Czym jest współpraca rozwojowa?

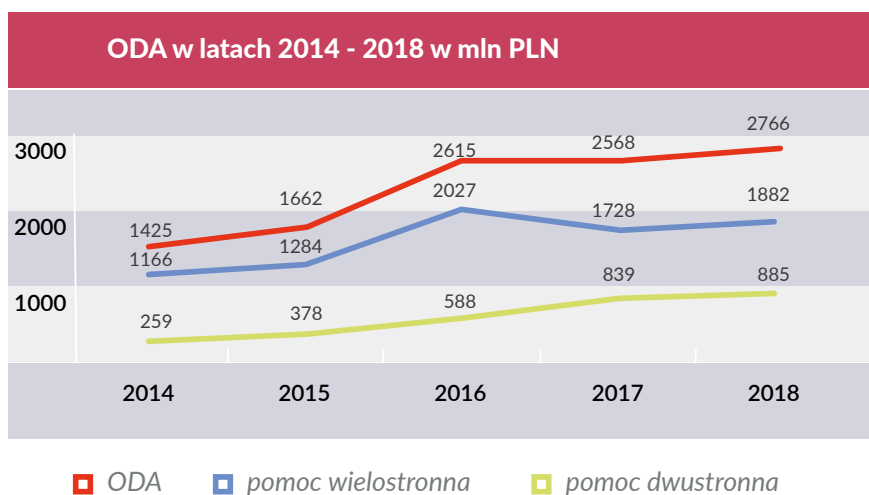
Współpraca rozwojowa to część polityki zagranicznej, polegająca na udziale organizacji międzynarodowych i państw bardziej rozwiniętych, w skoordynowanych działaniach na rzecz krajów najbardziej potrzebujących pomocy rozwojowej, a w chwilach klęsk żywiołowych czy konfliktów na świadczeniu pomocy humanitarnej.

Współpraca rozwojowa to także wspólne ponadnarodowe działanie na rzecz wdrażania Celów Zrównoważonego Rozwoju (*Sustainable Development Goals, SDGs*), przyjętych w Rezolucji Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Narodów Zjednoczonych 25 września 2018 roku, a które na świecie mają zostać osiągnięte do roku 2030. Cele dotyczą 5 obszarów (5xP): ludzie (*people*), planeta (*planet*), pokój (*peace*), dobrobyt (*prosperity*), partnerstwo (*partnership*), obejmując szeroki zakres wyzwań, jak np. walkę z ubóstwem i głodem, zrównoważony

rozwój, zdrowie, zmiany klimatu, równość płci, pokój, sprawiedliwość społeczną.

Środki finansowe kierowane przez instytucje państw-darczyńców do krajów rozwijających się oraz przekazywane do wielostronnych, wyspecjalizowanych instytucji działających na ich rzecz nazwano Oficjalną Pomocą Rozwojową (*Official Development Assistance, ODA*); środki są przeznaczone na wsparcie rozwoju gospodarczego i dobrobytu tych krajów.

W 2018 roku Oficjalna Pomoc Rozwojowa ze strony polskiej wyniosła blisko 2,766 mld PLN. Współpraca dwustronna stanowiła około 32% całości ODA, blisko 885 mln PLN, natomiast współpraca wielostronna osiągnęła kwotę 1,882 mld PLN. Łącznie w 2018 roku ODA odpowiadała 0,14% dochodu narodowego brutto.

System polskiej współpracy rozwojowej

Podstawą kształtowania polskiego zaangażowania jest Ustawa o współpracy rozwojowej z dnia 16 września 2011 roku (Dz.U. 2011.1386 z późn. zm.; Dz.U. 2019.291 t.j.).

Na współpracę rozwojową składają się działania finansowane ze środków budżetowych, których celem jest udzielanie pomocy państwom rozwijającym się i ich mieszkańcom, zgodnie z zasadą solidarności międzynarodowej. Dotyczy to następujących obszarów:

- **pomoc rozwojowa**, polegająca na promowaniu i wspieraniu rozwoju demokracji i społeczeństwa obywatelskiego, w tym rozwoju parlamentaryzmu, zasad dobrego rządzenia i przestrzegania praw człowieka, a także wspieraniu trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego, podejmowaniu działań zmierzających do redukcji ubóstwa i poprawy stanu zdrowia oraz podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych ludności;
- **pomoc humanitarna**, polegająca na zapewnieniu pomocy, opieki i ochrony ludności poszkodowanej w wyniku konfliktów zbrojnych, klęsk żywiołowych lub innych kryzysów humanitarnych spowodowanych przez naturę lub człowieka;
- **edukacja globalna**, czyli prowadzone w Polsce szeroko rozumiane działania edukacyjne, których celem jest wzrost świadomości społeczeństwa oraz zrozumienie zarówno globalnych problemów, jak i współzależności między państwami.

Zgodnie z Ustawą o współpracy rozwojowej, Minister Spraw Zagranicznych koordynuje całość działań w tej dziedzinie poprzez Krajowego Koordynatora Współpracy Rozwojowej, wyznaczonego spośród sekretarzy lub podsekretarzy stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. Koordynator przewodniczy Radzie Programowej Współpracy Rozwojowej (RPWR) działającej przy Ministrze Spraw Zagranicznych, złożonej z 23 członków

reprezentujących 11 ministerstw, Sejm RP i Senat RP oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych, organizacji pracodawców i środowisk naukowych. RPWR jest powoływana na 4-letnie kadencje i pełni funkcje doradcze i opiniotwórcze. Obecna Rada została powołana w 2016 roku, a na jej czele stali w 2018 roku, kolejno Andrzej Papierz i Maciej Lang – podsekretarze stanu w MSZ nadzorujący współpracę rozwojową. W 2018 roku RPWR obradowała dwukrotnie. W MSZ realizacją zadań Ministra Spraw Zagranicznych w tej dziedzinie zajmuje się Departament Współpracy Rozwojowej.

Dokumentami kierunkowymi dla polskiej współpracy rozwojowej są również:

- **Wieloletni Program Współpracy Rozwojowej na lata 2016-2020**

Wieloletni Program Współpracy Rozwojowej, przyjęty przez Radę Ministrów 6 października 2015 roku, określił cele oraz priorytety geograficzne i tematyczne polskiej współpracy na lata 2016-2020. Zgodnie z modyfikacją Programu, przyjętą Uchwałą Rady Ministrów z dnia 4 września 2018 roku, Liban i Uganda zostały włączone do grona państw priorytetowych objętych polską współpracą rozwojową, do których dotychczas zaliczały się Białoruś, Gruzja, Mołdawia, Ukraina, Etiopia, Kenia, Mjanma, Palestyna, Senegal i Tanzania.

- **Roczne Plany Współpracy Rozwojowej** – to coroczne uszczegółowienie Wieloletniego Programu Współpracy Rozwojowej.

Oprócz Ministerstwa Spraw Zagranicznych w realizację zadań współpracy rozwojowej są również zaangażowane:

- **Ministerstwo Finansów**, które odpowiada za obsługę umów kredytowych, wpłaty do budżetu ogólnego Unii Europejskiej i innych funduszy wielostronnych;

- **Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego**, które wspólnie z Narodową Agencją Wymiany Akademickiej udziela wsparcia zagranicznym studentom;

- **Ministerstwo Edukacji Narodowej**, które współpracuje w kwestiach edukacji globalnej;

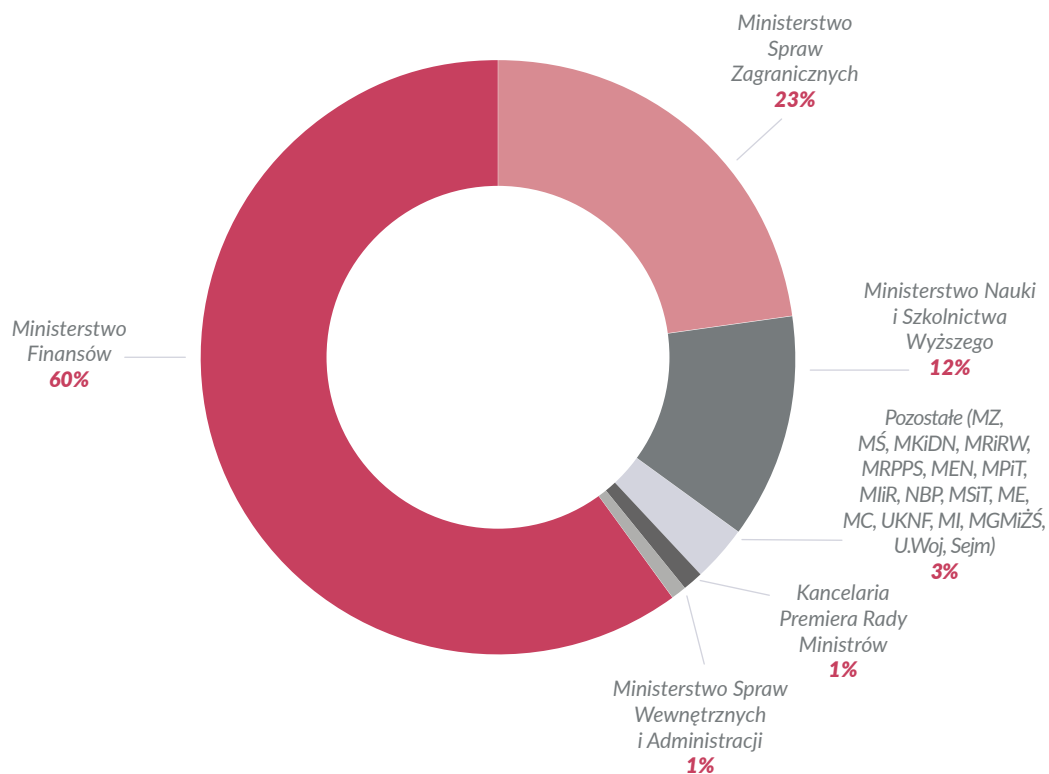
- **Kancelaria Prezesa Rady Ministrów**, która zapewnia obsługę zadań realizowanych przez Członka Rady Ministrów – Ministra ds. pomocy humanitarnej;

- **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji**, które prowadzi działania ratownicze podczas kryzysów humanitarnych, jak też powołuje misje policyjne, między innymi w Gruzji i w Kosowie.

Działania wymienionych organów administracji rządowej nie wyczerpują katalogu zadań Oficjalnej Pomocy Rozwojowej. W określonych przypadkach zaangażowane są również Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Środowiska, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, Narodowy Bank Polski, Ministerstwo Sportu i Turystyki, Ministerstwo Energii, Ministerstwo Cyfryzacji, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, Ministerstwo Infrastruktury, Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, Kancelaria Sejmu RP czy urzędy wojewódzkie.

Instytucja	mIn PLN
Ministerstwo Finansów	1 670,85
Ministerstwo Spraw Zagranicznych	628,51
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	321,40
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	32,16
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	27,71
Ministerstwo Zdrowia	18,61
Ministerstwo Środowiska	16,49
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	14,47
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	12,76
Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej	7,08
Ministerstwo Edukacji Narodowej	5,35
Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii	4,90
Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	2,47
Narodowy Bank Polski	1,77
Ministerstwo Sportu i Turystyki	0,77
Ministerstwo Energii	0,48
Ministerstwo Cyfryzacji	0,21
Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	0,16
Ministerstwo Infrastruktury	0,13
Urzędy Wojewódzkie	0,12
Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej	0,08
Sejm	0,01

Udział w ODA poszczególnych urzędów RP

Zadania przypisane MSZ, zgodnie z Wieloletnim Programem Współpracy Rozwojowej, są finansowane między innymi z rezerwy celowej budżetu państwa przeznaczonej na współpracę rozwojową (pod nazwą „Implementacja polskiego programu współpracy na rzecz rozwoju oraz wsparcie międzynarodowej współpracy na rzecz demokracji i społeczeństwa obywatelskiego”). Na działania w ramach polskiej współpracy rozwojowej w 2018 roku przeznaczono w rezerwie 137 mln PLN, co stanowi 17% wzrost w stosunku do kwoty z 2017 roku. Współpraca rozwojowa była również finansowana z budżetu resortu spraw zagranicznych i innych podmiotów sektora finansów publicznych, rezerwy ogólnej budżetu państwa, innych rezerw budżetowych oraz z tzw. *Counterpart Funds* (CPF – fundusze partnerskie).

Spójność Polityk na rzecz Rozwoju

Spójność polityk na rzecz rozwoju (Policy Coherence for Development, ang. PCD) ma podstawy traktatowe (art. 208 Traktatu z Lizbony) oraz jest częścią szerszego procesu prowadzonego w ramach Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), jakim jest spójność polityk na rzecz zrównoważonego rozwoju (PCSD), uważana za kluczowy element wdrażania Agendy 2030.

Celem Spójności polityk na rzecz rozwoju jest opracowanie i realizacja polityk przez państwa w taki sposób, aby uniknąć działań, które negatywnie wpływają na rozwój globalny oraz możliwości rozwoju innych państw (w tym krajów rozwijających się). Jednocześnie państwa powinny dążyć do pogodzenia celów krajowych z celami zrównoważonego rozwoju.

W 2018 roku kontynuowano realizację zadań w obszarach priorytetowych: walce z nielegalnymi przepływami finansowymi oraz upowszechnianiu i wdrażaniu standardów spo-

łecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw (CSR/RBC - Corporate Social Responsibility). Prace dotyczące wymienionych obszarów – koordynowane odpowiednio przez Ministerstwo Finansów i przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju – są prowadzone na podstawie rocznych planów działań i przyczyniają się do realizowania postanowień Agendy 2030 oraz jej Celów Zrównoważonego Rozwoju (SDGs).

Wdrażanie zasad społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw wzmocniło powołanie w 2018 roku Zespołu do spraw Zrównoważonego Rozwoju i Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw – organu pomocniczego Ministra Inwestycji i Rozwoju.

Warto również wspomnieć o opracowaniu w 2018 roku pierwszego śródkresowego raportu z realizacji Krajowego Planu Działań (KPD) na rzecz implementacji Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka na lata 2017-2020 (koordynacja MSZ).

Optymalizacja konwencji i niekonwencji nawadniania dla rozwoju obszarów wiejskich i aktywizacji kobiet oraz młodzieży w Palestynie

W październiku 2018 roku Polska przyjęła Krajowy Plan Działania na rzecz realizacji Agendy ONZ dotyczącej kobiet, pokoju i bezpieczeństwa na lata 2018-2021. Jednym z głównych celów Planu jest wdrażanie Agendy kobiet, pokoju i bezpieczeństwa (Agenda WPS) w ramach polskiej pomocy humanitarnej i pomocy rozwojowej poprzez:

- realizację Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ w odniesieniu do Agendy WPS, w szczególności celu nr 5 dotyczącego równości płci oraz celu nr 16 – pokój, sprawiedliwość oraz silne instytucje;
- podejmowanie działań na rzecz ochrony i wsparcia ofiar przemocy ze względu na płeć oraz przemocy seksualnej w konfliktach zbrojnych i przeciwdziałanie takim naruszeniom poprzez m.in. finansowanie projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe.

Od 2016 roku w ramach polskiej współpracy rozwojowej wdrażane są projekty humanitarne oraz rozwojowe, które wpisują się w działania realizowane w ramach Agendy kobiet, pokoju i bezpieczeństwa.

PROJEKT Pomoc natychmiastowa oraz uzupełniająca pomoc socjalna dla najbardziej potrzebujących osób w prowincji Irbil i Dohuk

DOTOWANY Polska Akcja Humanitarna

MIEJSCE REALIZACJI Iracki Kurdistan - Irbil, Dohuk

WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA 999 985 PLN

Projekt Polskiej Akcji Humanitarnej (PAH) prowadzono wspólnie z lokalną organizacją Mercy Hand (MH). PAH zajmowała się dystrybucją pomocy finansowej dla najbardziej potrzebujących IDPs (*Internally Displaced Persons* – osoby przesiedlone wewnętrznie).

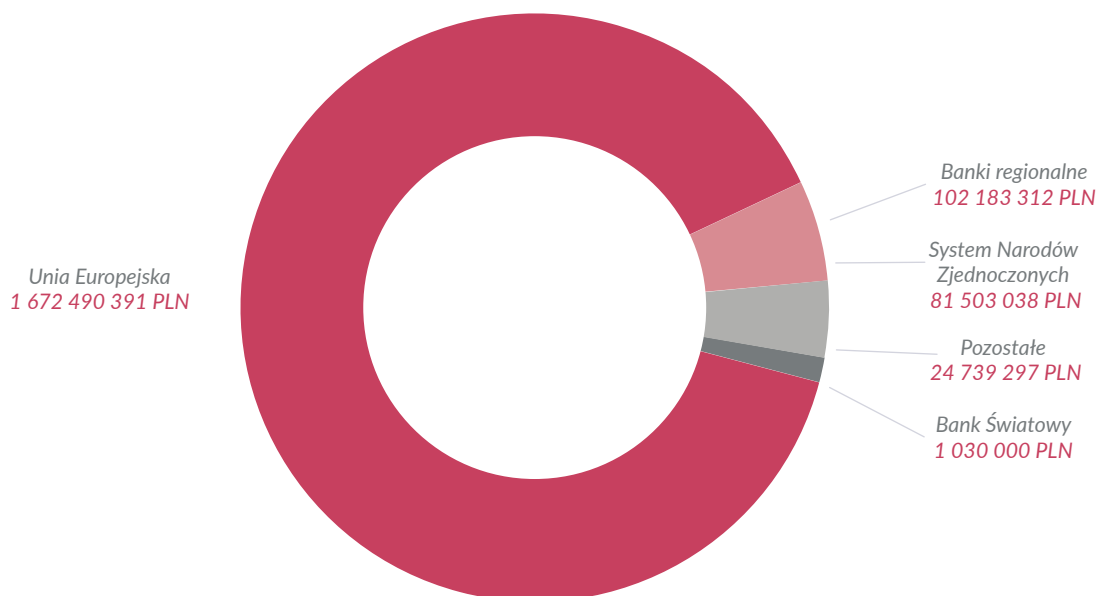
świadczyła też pomoc prawną ofiarom przemocy seksualnej. Ponadto MH uruchomiła pilotażowe programy pomocy zawodowej dla IDPs. Projekt jest kontynuowany w roku 2019.

W tym samym czasie MH świadczyła usługi prawne dla IDPs w zakresie uzyskania dokumentów prawnych,

Współpraca wielostronna stanowi przeważającą część polskiej pomocy rozwojowej.

Choć głównym kanałem przekazywania pomocy wielostronnej jest Unia Europejska, to jest ona realizowana również za pośrednictwem innych organizacji międzynarodowych, przede wszystkim instytucji Systemu Narodów Zjednoczonych, Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) i Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), a także regionalnych banków rozwojowych

Wielostronna pomoc rozwojowa w 2018 roku w podziale na rodzaj organizacji międzynarodowej

Pomoc rozwojowa – organizacje międzynarodowe

Polska dąży do współkształtowania polityki rozwojowej Unii Europejskiej między innymi poprzez udział swoich przedstawicieli w posiedzeniach Rady ds. Zagranicznych (w formacie ministrów ds. współpracy rozwojowej) czy aktywne uczestnictwo w pracach grup roboczych Rady.

W 2018 roku na forum Unii Europejskiej szczególnie istotne były prace nad projektem rozporządzenia ustanawiającego Instrument Sąsiedztwa, Rozwoju i Współpracy Międzynarodowej, który w kolejnych Wieloletnich Ramach Finansowych miałby zastąpić szereg dotychczasowych instrumentów. Podczas negocjacji Polska podkreślała potrzebę utrzymania zarówno oddzielnego instrumentu dla państw objętych polityką sąsiedztwa UE, jak i Europejskiego Funduszu Rozwoju (EFR) poza budżetem UE. Polska zwracała też szczególną uwagę na potrzebę współpracy ze wszystkimi krajami rozwijającymi się, w tym z krajami o średnim poziomie rozwoju oraz zabiegała o uwzględnienie wiedzy i doświadczeń wszystkich państw członkowskich we wdrażaniu unijnych programów pomocowych.

Polska jest zaangażowana w finansowanie EFR, dzięki któremu Unia Europejska wspiera współpracę na rzecz rozwoju krajów Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP). EFR jest instrumentem pozabudżetowym, finansowanym ze składek państw członkowskich. W 2018 roku Polska wpłaciła na rzecz EFR ponad 88,5 mln EUR. Wkład Polski do 11. edycji EFR, przewidzianej na lata 2014-2020, wyniesie łącznie 612 359 140 EUR (2,1% budżetu EFR).

W związku ze zbliżającym się zakończeniem obowiązywania Umowy o partnerstwie UE-AKP (tzw. Umowa z Kotonu), Polska aktywnie uczestniczyła w wypracowaniu mandatu negocjacyjnego dla Komisji Europejskiej, która prowadzi rozmowy z przedstawicielami grupy AKP dotyczące nowego porozumienia. Podczas dyskusji nad mandatem Polska zdecydowanie podkreślała konieczność wzmocnienia znaczenia relacji UE z poszczególnymi regionami grupy.

W 2018 roku Polska kontynuowała współpracę z wielostronnymi bankami rozwoju, przede wszystkim z Grupą Banku Światowego, Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI), Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOR), Azjatyckim Bankiem Inwestycji Infrastrukturalnych (AIIB) oraz Bankiem Rozwoju Rady Europy – zarówno poprzez stałe wpłaty członkowskie, jak i udział w funduszach powierniczych, co pozwala rozszerzać zakres inwestycji rozwojowych w krajach partnerskich *Polskiej pomocy*.

W Partnerstwie Wschodnim temu celowi służył udział Polski w Funduszu E5P (*Eastern Europe Energy Efficiency and Environment Trust Fund*) oraz Funduszu EPTATF (*Eastern Partnership Technical Assistance Trust Fund*), a tym samym zapewniał wsparcie inwestycji EBI i EBOR w infrastrukturę transportową, środowiskową i energetyczną w Armenii, na Białorusi, w Gruzji, w Mołdawii i na Ukrainie.

W związku z wpłatą 50 mln EUR dokonaną w 2017 roku na rzecz Inicjatywy Wzmocnienia Gospodarczego (*Economic Resilience Initiative*) Europejskiego Banku Inwestycyjnego, w 2018 roku Polska uczestniczyła w pracach nad projektami inwestycyjnymi EBI, których realizacja pomoże walczyć z kryzysem migracyjnym oraz będzie wspierać zrównoważony wzrost gospodarczy i spójność społeczną w krajach południowego sąsiedztwa UE oraz na Bałkanach Zachodnich.

W 2018 roku MSZ – w kontekście współpracy z polskim sektorem prywatnym – razem z Ministerstwem Finansów oraz Ministerstwem Przedsiębiorczości i Technologii kontynuowało prace nad usystematyzowaniem

procesu udzielania kredytów i pożyczek państwom rozwijającym się tak, by ten instrument w jak największym stopniu służył długofalowej współpracy rozwojowej i gospodarczej Polski.

Zgodnie z celami polskiej polityki zagranicznej oraz tematycznymi priorytetami polskiej współpracy rozwojowej, w 2018 roku Polska kontynuowała wsparcie agencji, funduszy i instytucji realizujących programy oparte na poszanowaniu zasad demokracji, praw człowieka i dobrego rządzenia, które działają w państwach priorytetowych *Polskiej pomocy* (Gruzja, Palestyna, Senegal, Ukraina). Wpłaty wielostronne do budżetów ogólnych organizacji międzynarodowych pozwalały na dopełnienie zakresu geograficznego *Polskiej pomocy* i przekazywanie wsparcia do państw zakwalifikowanych do grona najmniej rozwiniętych (*Least Developed Countries – LDCs*), umożliwiły też zaangażowanie się w regionach o niskim poziomie bezpieczeństwa. W związku z niestałym członkostwem Polski w Radzie Bezpieczeństwa ONZ w latach 2018-2019 została zwiększona kwota dobrowolnych wpłat polskiego rządu na działania realizowane za pośrednictwem agend i programów Narodów Zjednoczonych.

Koordinacja współpracy bliźniaczej – Twinning i TAIEX

Od czasu wejścia w struktury UE polska administracja publiczna wykorzystuje unijne programy pomocy rozwojowej do wspierania państw sąsiadujących z UE w reformowaniu ich sektora publicznego, zwłaszcza zaś w budowaniu nowoczesnej administracji wykorzystującej polskie standardy i doświadczenia, poprzez tzw. współpracę bliźniaczą – twinning oraz TAIEX (*Technical Assistance and Information Exchange Office*).

Beneficjentami twinningu i TAIEX są państwa korzystające z mechanizmów finansowych Komisji Europejskiej objętych Europejskim Instrumentem Sąsiedztwa (*European Neighborhood Instrument ENI*) – przede wszystkim państwa Partnerstwa Wschodniego oraz Afryki Północnej, a także Instrumentem Pomocy Przedakcesyjnej (*Instrument for Pre-accession Assistance IPA*) – głównie państwa bałkańskie.

W 2018 roku polskie instytucje publiczne przygotowały 7 ofert twinningowych, z których wygrały 4 projekty o łącznym budżecie 7 mln EUR dla następujących państw:

- **Azerbejdżanu** – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (reforma azerskiego rolnictwa);
- **Gruzji** – Komisja Nadzoru Finansowego (reforma bankowości);
- **Mołdawii** – Ministerstwo Finansów (walka z „praniem brudnych pieniędzy”);
- **Mołdawii** – Komenda Główna Policji (reformy strukturalne mołdawskiej policji).

W 2018 roku polskie instytucje w istotnej mierze uczestniczyły w realizacji projektów TAIEX, przyjmując ekspertów z państw-beneficjentów podczas 10 wizyt studyjnych. Zrealizowano również blisko 110 misji eksperckich, głównie związanych z infrastrukturą, transportem i rolnictwem. Najczęściej pomoc świadczono przy reformie sektora publicznego społeczności tzw. Tureckiej Republiki Cypru Północnego.

Pomocy udzielanej przez polskie jednostki za pośrednictwem instrumentów twinning i TAIEX nie zalicza się do polskiej ODA.

Realizacja projektów twinning i TAIEX finansowana jest w całości ze środków unijnych, nie obciążając bezpośrednio budżetów poszczególnych polskich instytucji.

Pomoc dwustronna jest świadczona bezpośrednio na rzecz kraju partnerskiego. Najczęściej są to projekty i zadania realizowane przez polskie organizacje pozarządowe, organy administracji rządowej, jednostki samorządu terytorialnego, polskie przedstawicielstwa dyplomatyczne i organizacje międzynarodowe.

Pomoc dwustronna skierowana jest przede wszystkim do 12 krajów priorytetowych (wyszczególnionych w Wieloletnim Programie Współpracy Rozwojowej na lata 2016–2020) polskiej współpracy rozwojowej, a także do innych krajów-biorców ODA, znajdujących się na liście Komitetu Pomocy Rozwojowej (DAC) OECD.

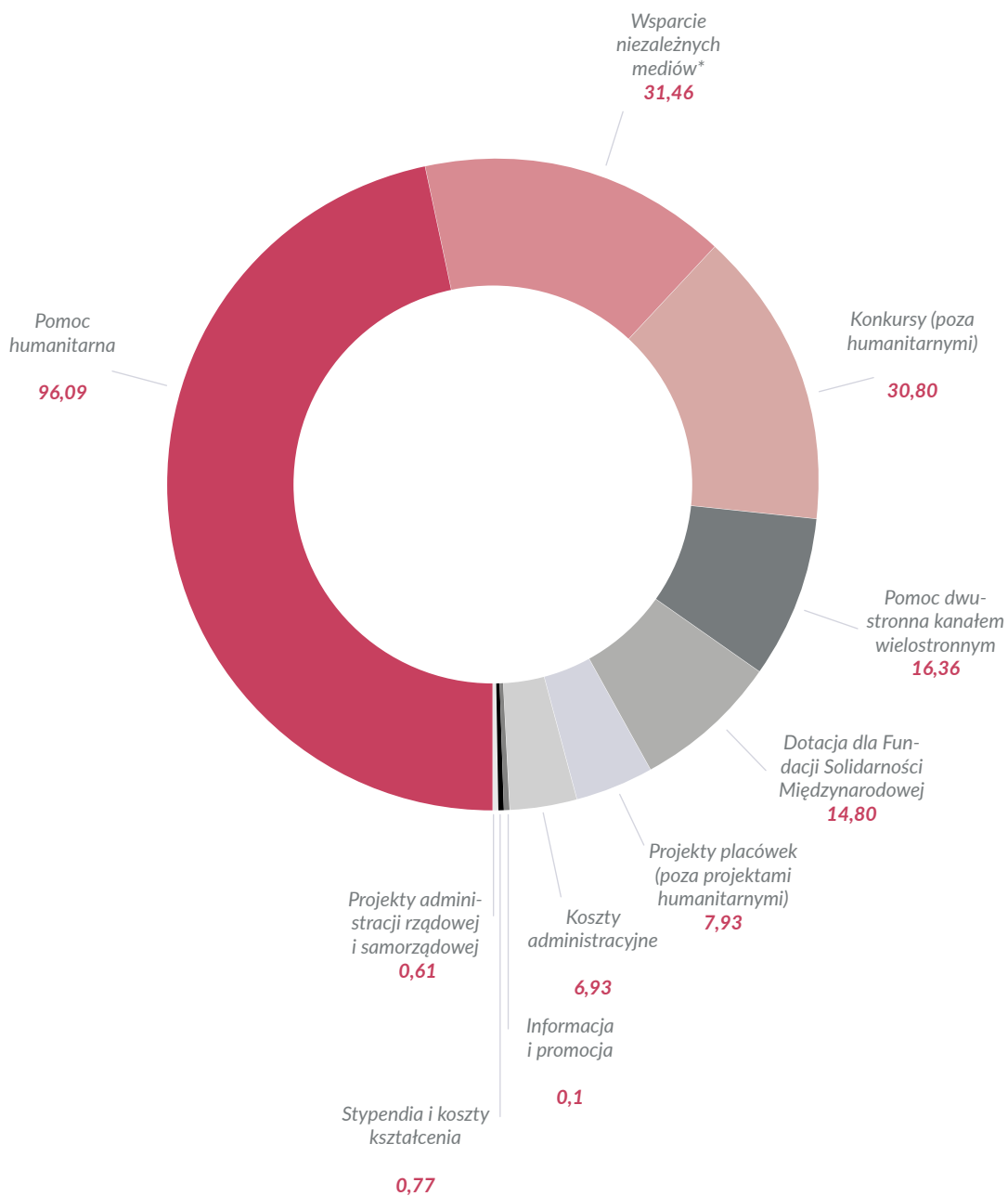
Najważniejszymi narzędziami dwustronnej współpracy rozwojowej finansowanymi lub współfinansowanymi z rezerwy celowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych w 2018 roku były:

- konkursy Ministra Spraw Zagranicznych;
- projekty wdrażane przez polskie placówki zagraniczne;
- działania realizowane przez Fundację Solidarności Międzynarodowej;
- programy stypendialne;
- projekty realizowane przez organa administracji rządowej i samorządowej;
- Akademia Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego;
- pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym.

Rozwój sektora przetwórstwa nerkwców w dystrykcie Mkuranga fot. MSZ

Pomoc dwustronna realizowana przez MSZ w 2018 roku (w mln PLN)

* zawiera wkład własny TVP

Narzędzia współpracy rozwojowej

Konkursy MSZ

Konkursy Ministra Spraw Zagranicznych to jedne z najważniejszych sposobów wspierania rozwoju poszczególnych krajów w ramach programu *Polska pomoc*. Każdego roku Ministerstwo ogłasza otwarte konkursy, które pozwalają wyłonić i dofinansować projekty adresowane do społeczeństw państw objętych pomocą.

Zasady postępowania dotacyjnego są definiowane każdorazowo w regulaminie danego konkursu. Określa on kraje, do których adresowana jest pomoc, cele i priorytety podejmowanych działań, kryteria, jakie muszą spełniać nadsyłane oferty projektowe, a także zasady ich oceniania. Do składania propozycji projektów uprawnione są w szczególności organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego, publiczne i niepubliczne szkoły wyższe, instytuty badawcze, Polska Akademia Nauk i jej jednostki organizacyjne. Wymagane jest, aby podmiot składający ofertę był zarejestrowany w Polsce, a w realizacji działań na miejscu – miał partnera lokalnego.

W 2018 roku zostały przeprowadzone następujące konkursy dotacyjne:

- „Polska pomoc rozwojowa 2018” – spośród 130 ofert nadesłanych na konkurs wybrano 38 ofert, kierując je do realizacji w latach 2018–2020 (w 2018 roku wydatkowano 17 517 645,69 PLN).

- „Pomoc humanitarna na Bliskim Wschodzie 2018” – spośród 13 złożonych ofert 5 skierowano do realizacji w modułach w roku 2018 i 2019 (w 2018 roku wydatkowane zostało 5 193 178,81 PLN). Pomoc trafiła do uchodźców oraz do społeczności lokalnych na terenie Libanu, Jordanii i irackiego Kurdystanu.

- „Edukacja globalna 2018” – z 28 złożonych projektów dofinansowanie otrzymało 11 ofert; realizacja nastąpi w latach 2018–2020 (w 2018 roku wydatkowano 1 386 489,35 PLN).

- „Zapewnienie wkładów własnych na realizację przedsięwzięć humanitarnych na Bliskim Wschodzie ze źródeł innych niż budżet RP 2018” – konkurs został unieważniony.

- „Wolontariat *Polska pomoc* 2018”* – z nadesłanych 13 ofert wybrano 7 projektów. Wartość zrealizowanych 6 projektów to 373 858 PLN.

**Celem programu „Wolontariat Polska pomoc” jest bezpośrednie wsparcie polskich obywateli zaangażowanych w udzielanie pomocy mieszkańcom państw rozwijających się oraz upowszechnianie w Polsce wiedzy o problemach, z jakimi zmagają się kraje Globalnego Południa. Wolontariusze nie tylko pracują na rzecz danej społeczności, lecz również zdobywają nowe doświadczenia. Program pozwala pokryć m.in. koszty podróży, utrzymania na miejscu, a także zakup niezbędnych materiałów i narzędzi; wolontariusze korzystają również ze szkoleń przygotowujących do pracy na rzecz miejscowych społeczności.*

W roku 2018 w ramach programu do krajów Afryki Subsaharyjskiej wyjechało z Polski 11 wolontariuszy. Wolontariusze pracujący w Kenii, Rwandzie i Zambii świadczyli dla lokalnych społeczności opiekę lekarską, zarówno podstawową, jak i specjalistyczną z zakresu stomatologii i położnictwa. W Ugandzie i Tanzanii zrealizowali 3 projekty edukacyjne: szkolili młodzież z rysunku technicznego, stosowania nowoczesnego oprogramowania do projektowania, podstaw przedsiębiorczości, uczyli języków obcych, matematyki, prowadzili zajęcia plastyczne czy związane z poszukiwaniem zatrudnienia.

PROJEKT
Położna w Afryce - Kithatu

DOTOWANY
Fundacja Pomocy Humanitarnej
„Redemptoris Missio”

MIEJSCE REALIZACJI
Kenia, Kithatu, Mwichiune Meru,

WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA
77 843 PLN

Ośrodek zdrowia w Kithatu w Mwichiune w hrabstwie Meru, 200 km od Nairobi, stolicy Kenii, składający się z przychodni i szpitala, prowadzi Zgromadzenie Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny. Wolontariuszki – lekarka oraz dwie położne – przez trzy miesiące wspierały swą wiedzą i umiejętnościami pracującą tam kadrę medyczną. Przyjmowały pacjentów z chorobami pasożytniczymi, infekcjami i problemami układu pokarmowego. Szczepiły dzieci do 5. roku życia i prowadziły badania przesiewowe (pomiar wzrostu i wagi), głównie pod kątem wczesnego wykrycia niedożywienia. Oprócz regularnych porad i badań dla kobiet ciężarnych zorganizowały szkolenia na temat prawidłowe-

go przebiegu ciąży i porodu oraz opieki nad noworodkiem. „Ze względu na częste zjawisko niedokrwistości w czasie ciąży poruszyliśmy temat zbilansowanej diety oraz suplementacji żelaza w czasie ciąży. Do jednej z najprzyjemniejszych części naszej pracy należy przyjmowanie porodów. Po porodzie otaczamy całodobową opieką matkę i noworodka”. Źródło: Biuletyn „Redemptoris Missio” 2018 Wolontariuszki przeszkoliły 5 miejscowych pracowników w zakresie USG położniczego oraz nadzorowały wykonywane przez nich badania. Dla dzieci szkolnych oraz przebywających w „Domu z Marzeń” (centrum dla dzieci z rodzin w trudnej sytuacji, powstałe ze środków *Polskiej pomocy* w 2017 roku) przeprowadziły zajęcia na temat higieny, pierwszej pomocy i bezpieczeństwa na drodze.

PROJEKT
Innowacje w edukacji – wsparcie nauczania technicznego w szkole w Dodomie z wykorzystaniem nowoczesnych metod dydaktycznych

DOTOWANY
Salezjański Wolontariat Misyjny – Młodzi Świata

MIEJSCE REALIZACJI
Tanzania, Dodoma

WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA
45 758 PLN

Projekt realizowano w szkole Don Bosco Institute w Tanzanii. Jego celem było podniesienie poziomu kształcenia poprzez wsparcie działalności edukacyjnej placówki oraz wdrożenie nowoczesnych rozwiązań technologicznych do programu nauczania. Projekt obejmował zajęcia teoretyczne i praktyczne, skoncentrowane głównie wokół

kompetencji technicznych przyszłych inżynierów. Wolontariusz przeprowadził m.in. zajęcia z rysunku technicznego, oprogramowania CAD - zarówno dla uczniów, jak i nauczycieli, a także koordynował praktyki zawodowe uczniów. Pomagał też usprawnić funkcjonowanie szkolnej biblioteki.

PROJEKT

Pomoc medyczna dla ośrodka zdrowia Rushaki w Rwandzie (422/2018)

DOTOWANY

Fundacja Pomocy Humanitarnej „Redemptoris Missio”

MIEJSCE REALIZACJI

Rwanda, Rushaki,

WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA

75 633 PLN

Rushaki leży w północnej części kraju, około 60 km od Kigali, stolicy Rwandy. Ośrodek zdrowia prowadzą Siostry Misjonarki Świętej Rodziny opiekując się ponad 21 tys. mieszkańców z 42 okolicznych, górskich wiosek, tzw. *umudugudu*.

Troje wolontariuszy z Polski – dwoje lekarzy i pielęgniark – przez 5 miesięcy wspierało personel przychodni medycznej Misji. Do ich obowiązków należało badanie pacjentów, szczepienie dzieci i ich odrobaczanie, opieka nad kobietami w ciąży, przyjmowanie porodów, opieka nad matkami i noworodkami, wizyty domowe u pacjentów mieszkających w wioskach, prowadzenie szkoleń na temat higieny i profilaktyki zdrowotnej.

„Praca na porodówce była szczególnie trudna. W ośrodku nie było aparatu do USG prenatalnego. Badanie ciężarnych ograniczało się do oceny podstawowych parametrów. Położenie płodu ocenialiśmy za pomocą chwytów Leopolda.

W przypadku braku postępu porodu wysłaliśmy rodzącą do szpitala w Byumbie. Ośrodek dysponował na szczęście własnym ambulansem. Droga do szpitala była jednak długa i bardzo uciążliwa. Raz po porodzie doszło do silnego krwotoku z dróg rodnych. Pacjentka była w bardzo ciężkim stanie, a nasze możliwości w ośrodku były jednak mocno ograniczone. Podjęliśmy decyzję o transporcie do Byumby. Na szczęście następnego dnia otrzymaliśmy dobre wieści ze szpitala: pacjentka przeżyła i miała się już dobrze. (...)

Przez 7 dni braliśmy udział w badaniach przesiewowych przeciw HBV i HCV. Codziennie od rana do późnego popołudnia pobieraliśmy krew od miejscowych. Najciekawsze było to, że przesiewy odbywały się przed sporą publicznością. Wszyscy, którzy przyszli oddać krew, obserwowali nasze poczynania. Jeśli u kogoś był problem ze znalezieniem żyły, ale w końcu się udało, <<publiczność>> gwarantowała gromkie brawa. Jeszcze nigdy nie pobieraliśmy krwi w takiej atmosferze”. Źródło: Biuletyn „Redemptoris Missio” 2018

Fot. „Redemptoris Missio”

PROJEKT

Dentysta w Afryce – Zambia Chingombe i okolice

DOTOWANY

Fundacja Pomocy Humanitarnej „Redemptoris Missio”

MIEJSCE REALIZACJI

Zambia, Chingombe

WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA

34 362 PLN

Polski wolontariusz-dentysta przez 3 miesiące leczył mieszkańców Misji, organizował „wyjazdowe kliniki”, aby pomoc mogła dotrzeć do wiosek oddalonych od parafii, przy której pracował. Udało mu się też przeszkolić

miejscowy personel z podstaw opieki stomatologicznej, zorganizował zajęcia dotyczące profilaktyki higieny jamy ustnej dla dzieci i młodzieży.

„Aby dotrzeć do jak największej liczby pacjentów, przyjmowałem nie tylko w gabinecie, lecz także w trakcie <<kliniki wyjazdowych>>. Pakowałem do samochodu cały potrzebny sprzęt i wraz z misjonarzem, księdzem Wojtkiem Łapczyńskim jechaliśmy do wiosek. Warunki sanitarne niestety odbiegały od tych, które były w Chingombe. Część wiosek

nie dysponowała nawet pomieszczeniem nadającym się do adaptacji na gabinet stomatologiczny, więc przyjmowałem pacjentów na dworze, a za asystor służył mi samochód. Zajeżdżaliśmy do wioski, ustawialiśmy pod drzewem fotel, na pace auta miałem wszystkie narzędzia i przyjmowałem kolejno każdego, kto skarżył się na ból zęba. W tych skromnych warunkach pomogliśmy wielu ludziom, których ból wykluczał z codziennego życia. Wreszcie mogli wrócić do pracy i zacząć prowadzić normalne życie”. Źródło: Biuletyn „Redemptoris Missio” 2018

W ramach projektu zakupiono wyposażenie gabinetu stomatologicznego dla Misji Chingombe, w okolicy której mieszka blisko 3000 osób. Do tej pory nie było tam stomatologa.

Fot. „Redemptoris Missio”

Projekty rozwojowe polskich placówek dyplomatycznych

Biorcami środków w ramach tego działania są zarówno państwa priorytetowe *Polskiej pomocy*, jak i inne kraje rozwijające się (Albania, Angola, Armenia, Bośnia i Hercegowina, Czarnogóra, Egipt, Indie, Indonezja, Irak, Jordania, Kazachstan, Macedonia, Maroko, Nigeria, Pakistan, RPA, Serbia, Tajlandia, Tunezja, Uzbekistan). Celem tych projektów jest zaspokojenie określonych potrzeb niewielkich grup ludności; są one przygotowywane wspólnie z miejscowymi partnerami, czyli zarejestrowanymi i legalnie działającymi lokalnymi i międzynarodowymi organizacjami pozarządowymi, ośrodkami wyznaniowymi, instytucjami użyteczności publicznej oraz administracją szczebla centralnego i lokalnego.

W 2018 roku zrealizowano 98 projektów rozwojowych, w ramach których udzielono wsparcia na łączną kwotę ponad 7,93 mln PLN; 68 projektów zrealizowano w Afryce, na Bliskim Wschodzie, w Azji i na Bałkanach Zachodnich, a 30 w państwach Partnerstwa Wschodniego.

PROJEKT

Pracując razem w celu rozwiązania problemu karłowatości wśród dzieci poniżej 2 roku życia w Puskesmas Timung, Manggarai, Flores, NTT, Indonezja

DOTOWANY

Ambasada RP w Dżakarcie

MIEJSCE REALIZACJI

Indonezja, Flores

WARTOŚĆ PROJEKTU

42 605 PLN

Flores to jedna z najuboższych części Indonezji. Spośród wszystkich wysp tego najludniejszego kraju muzułmańskiego wyróżnia ją również religia, bowiem większość mieszkańców to katolicy. Ten fakt miał wpływ na związki z Polską; od 1965 roku kilku polskich misjonarzy prowadzi działalność na wyspie. Flores mierzy się z wieloma wyzwaniami rozwojowymi – od słabej infrastruktury drogowej po brak miejsc pracy. Wyzwaniem są również problemy zdrowotne.

Z powodu niewłaściwego odżywiania w czasie ciąży (i później) ponad 50% niemowląt cierpi na karłowatość; dolegliwość ta dotyczy też starszych dzieci.

Z funduszu *Polskiej pomocy* sfinansowano grant na szkolenia dla personelu wiejskich ośrodków zdrowia w regencji Manggarai na zachodzie Flores. Słuchacze uzyskali wiedzę na temat właściwej diety dla kobiet w ciąży i dla dzieci, wytwarzania mleka sojowego, które może się stać pożywnym i łatwo dostępnym składnikiem diety.

Fot. Ambasada RP w Erywanii

PROJEKT

Renowacja sali tanecznej w Szkole Artystycznej w Aragats

DOTOWANY

Ambasada RP w Erywanii

MIEJSCE REALIZACJI

Armenia, Aragac

WARTOŚĆ PROJEKTU

27 087 PLN

Remont sali tanecznej, który zrealizowała Ambasada RP w Armenii we współpracy z organizacją charytatywną „Eurasia”, pozwoli promować i rozwijać przedsięwzięcia kulturalne zarówno wśród studentów, jak i nauczycieli

w Szkole Artystycznej im. Gusana Aszchujza we wsi Aragac. Podczas uroczystości otwarcia nowo wyremontowanej sali wystąpił m.in. zespół taneczny „Aragac”, który zajął pierwsze miejsce na Międzynarodowym Festiwalu w Gruzji.

Fot. Ambasada RP w Kairze/Opta-Tech

PROJEKT

Wypożyczenie multimedialnej pracowni mikroskopii na uniwersytecie dla kobiet w Sudanie

DOTOWANY

Ambasada RP w Kairze

MIEJSCE REALIZACJI

Sudan, Chartum

WARTOŚĆ PROJEKTU

72 221 PLN

Uniwersytet dla Kobiet AHFAD, założony w 1966 roku w Omdurmanie (Chartum), należy do najlepszych uczelni w Sudanie, aby zapewnić kobietom możliwość zdobycia wykształcenia, wzmocnić ich rolę w społeczeń-

stwie oraz promować ideę równych praw dla obu płci. Środki MSZ przeznaczone na zainstalowanie w laborato-

rium mikroskopowym, na Wydziale Medycznym, urządzeń wykorzystywanych nie tylko w pracy dydaktycznej, ale także do analizy preparatów stosowanych w diagnostyce nowotworowej. Opracowany w Polsce system edukacji multimedialnej umożliwił też prowadzenie zdalnych konsultacji w wyspecjalizowanych ośrodkach na świecie.

Fot. Ambasada RP w Tunezji

PROJEKT

Wsparcie placówek publicznej opieki zdrowotnej w opiece nad kobietami w ciąży

DOTOWANY

Ambasada RP w Tunisie

MIEJSCE REALIZACJI

Tunezja, gubernatorstwa: Kairouan, Sfax, Sousse, Tozeur et Médenine

WARTOŚĆ PROJEKTU

63 721 PLN

Ambasada RP w Tunisie przekazała 14 aparatów medycznych (kardiotokografy i detektory tętna płodu wyprodukowane przez polskiego producenta ultradźwiękowych detektorów tętna płodu) 5 Dy-

rekcjom Regionalnym Zdrowia na południu Tunezji. Aparaty trafiły do najbardziej potrzebujących szpitali gubernatorstw: Kairouan, Sfax, Sousse, Tozeur et Médenine. (...) Projekt w Tunezji został zrealizowany we współpracy z Konsulem Honorowym RP – dr Azizem Fredj.

Fot. Ambasada RP w Pakistanie

PROJEKT

Zapewnienie dostępu do zasobów edukacyjnych online – budowa infrastruktury IT w Kaghan Memorial School

DOTOWANY

Ambasada RP w Islamabadzie

MIEJSCE REALIZACJI

Pakistan, dystrykt Mansehra, prowincja Khyber Pakhtunkhwa

WARTOŚĆ PROJEKTU

63 926 PLN

We współpracy z lokalną organizacją pozarządową Kaghan Memorial Trust Ambasada RP w Pakistanie sfinansowała budowę infrastruktury teleinformatycznej w Kaghan Memorial School w wiosce Kawai (dystrykt Mansehra, prowincja Khyber Pakhtunkhwa).

Dzięki infrastrukturze teleinformatycznej zainstalowanej w budynku biblioteki Kaghan Memorial School blisko 600 uczniów i nauczycieli uzyskało dostęp do bazy danych Khan Academy, renomowanej edukacyjnej organizacji pozarządowej, która oferuje około 10 tys. wykładów w formie nagrań wideo. Ma to szczególne znaczenie na odległych terenach prowincji Khyber Pakhtunkhwa, gdzie z braku środków na prowadzenie szkół dostęp do dobrej jakości edukacji jest

bardzo utrudniony i odnotowuje się wysoki odsetek analfabetyzmu, zwłaszcza wśród kobiet.

Działania realizowane przez Fundację Solidarności Międzynarodowej

Fundacja Solidarności Międzynarodowej prowadzi działania z obszaru współpracy rozwojowej na rzecz krajów Partnerstwa Wschodniego. Wspiera przemiany demokratyczne, rozwój społeczeństwa obywatelskiego, realizację zasad dobrego rządzenia, lokalną demokrację, przekazuje doświadczenia transformacji gospodarczej i ustrojowej, dotyczące wolnych mediów, organizacji broniących praw człowieka. MSZ na podstawie Ustawy o współpracy rozwojowej (art. 10 ust. 3) oraz Planu Współpracy Rozwojowej na 2018 rok przekazało na rzecz FSM dofinansowanie w wysokości blisko 14,8 mln PLN.

Fundacja realizowała Program „Wsparcie Demokracji 2018” zlecony jej przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP, który obejmował 5 działań.

W ramach działań na rzecz Białorusi Fundacja zrealizowała projekty w dziedzinach: wsparcie dla niezależnych mediów, organizacji broniących praw człowieka, osób represjonowanych, niezależnych instytucji edukacyjnych, organizacji społecznych, środowisk i organizacji pro-demokratycznych i proeuropejskich.

Działania FSM na rzecz Ukrainy polegały na wsparciu reformy samorządowej, we współpracy ze stowarzyszeniami połączonych hromad – najmniejszych jednostek samorządu terytorialnego. W ramach tej współpracy zrealizowano 5 dużych projektów związanych z reformą decentralizacyjną, a dotyczących energoefektywności, polityki społecznej, ochrony środowiska oraz segregacji odpadów. Fundacja, we współpracy z unijnym programem U-LEAD dla Europy, kontynuowała również realizację projektu „Zarządzanie edukacją na poziomie lokalnym – wizyty studyjne do Polski”. Prace te pomogły reformować system edukacji na Ukrainie i proces przejmowania zadań oświatowych przez połączone hromady. Ponadto FSM kontynuowała, wspólnie z USAID (United States Agency for International Development), realizację wieloletniego projektu pt. „Obiektywny obraz procesów związanych z umową stowarzyszeniową między Ukrainą a UE w ukraińskich me-

diach”, mającego służyć profesjonalizacji ukraińskich mediów oraz dziennikarzy regionalnych, a także rozszerzać świadomość społeczeństwa w zakresie integracji europejskiej. Jeśli chodzi o kwestie organizacyjne, Fundacja działała za pośrednictwem swojego przedstawiciela w Kijowie, co było nowym rozwiązaniem w stosunku do roku poprzedniego.

Działalność FSM w 2018 roku w Mołdawii była prowadzona przez Przedstawicielstwo FSM. Współpracując z mołdawskimi władzami na szczeblach centralnym i lokalnym, miejscowymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi zainteresowanymi podmiotami, Przedstawicielstwo skoncentrowało się na trzech kierunkach: rozwoju obszarów wiejskich, rewitalizacji miast oraz realizacji projektu ułatwiającego dialog między społecznościami obu stron konfliktu naddniestrzańskiego (we współpracy z EuropeAid). Głównym partnerem FSM w działaniu na rzecz rewitalizacji miast było Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju RP. W ramach tej współpracy opracowano krajowe wytyczne dot. rewitalizacji w Mołdawii; zbudowano podstawy miejskich programów rewitalizacyjnych; dofinansowano pilotażowe mikro projekty re-

witalizacyjne w ramach miejskiej edycji Funduszu Małych Projektów oraz stworzono sieć trenerów miejskich.

Najważniejsze działania FSM w Gruzji w 2018 roku to kontynuowanie realizacji wieloletniego projektu wspierania gruzińskich samorządów we wprowadzaniu budżetu partycypacyjnego oraz realizacja Funduszu Małych Projektów w ramach priorytetów dobre rządzenie i kapitał ludzki. Korzystając z Funduszu FSM, zrealizowano 4 projekty partnerskie związane z rozwojem turystyki, inspirowaniem powoływania jednostek ochotniczej straży pożarnej, dostosowaniem infrastruktury parku narodowego do potrzeb osób niepełnosprawnych, pomocą dla organizacji zajmującej się osobami niepełnosprawnymi intelektualnie.

Fundacja organizowała również, w porozumieniu z MSZ, wyjazdy polskich obserwatorów na wybory w ramach misji OBWE/ODIHR, zgodnie z kalendarzem wyborczym na rok 2018. We wszystkich misjach obserwacyjnych wzięło udział 98 obserwatorów (6 długo- i 92-krótkoterminowych).

Fot. Paulina Czarnecka

Szkolenia administracji publicznej

Akademia Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego (AAPPW) to program MSZ oraz Krajowej Szkoły Administracji Publicznej, realizowany od 2011 roku dla urzędników administracji publicznej z państw Partnerstwa Wschodniego, czyli Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi, Gruzji, Mołdawii i Ukrainy. Zadaniem Akademii jest wspieranie tworzenia profesjonalnej służby cywilnej w krajach PW, która będzie eksperckim zapleczem podczas wdrażania reform służących budowaniu demokratycznego państwa prawa oraz nowoczesnej gospodarki opartej na wiedzy.

W 2018 roku w ramach omawianego programu zorganizowano dla wszystkich państw PW szkolenia na temat służby cywilnej. W warsztatach na temat wdrażania układu o stowarzyszeniu z UE oraz o kompleksowej umowie o wolnym handlu wzięli udział przedstawiciele Gruzji, Mołdawii i Ukrainy. Dla Białorusinów przeprowadzono zajęcia o współpracy w ramach umowy WTO, a dla przedstawicieli Ukrainy o przeciwdziałaniu korupcji. Łącznie w szkoleniach w 2018 roku udział wzięło 59 urzędników z 6 krajów PW.

Programy stypendialne

Polityka stypendialna niezmiennie odgrywa ważną rolę w systemie polskiej współpracy na rzecz krajów rozwijających się. Zwolnienia z odpłatności za naukę na polskich uczelniach oraz pomoc stypendialna umożliwiają zagranicznym studentom zdobycie wykształcenia i umiejętności, często niedostępnych w ich ojczystych krajach. Tym samym polityka stypendialna przyczynia się do budowania potencjału społeczno-gospodarczego krajów partnerskich. Podczas pobytu w Polsce zagraniczni studenci poznają polską kulturę, język i zwyczaje, a także nawiązują kontakty pomocne w rozwoju kariery zawodowej. Już jako absolwenci aktywnie uczestniczą w budowaniu relacji akademickich, społecznych i gospodarczych Polski z krajami partnerskimi.

Obserwowany w ostatnich latach dynamiczny wzrost liczby studentów zagranicznych w Polsce ustabilizował się w roku akademickim 2018/2019 na poziomie blisko 75 tys. osób,

z czego ponad 80% to obywatele krajów rozwijających się. Największą grupę stypendystów w Polsce stanowią obywatele Ukrainy i Białorusi. W 2018 roku ponad pół tysiąca osób zgłosiło chęć udziału w programach stypendialnych wspieranych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych, a mianowicie w Programie Stypendialnym im. Stefana Banacha oraz Programie Stypendialnym im. Ignacego Łukasiewicza. Nabór stypendystów prowadzony jest przez operatora programów – Narodową Agencję Wymiany Akademickiej.

Badania ewaluacyjne z 2018 roku wskazały, że stypendyści programów finansowanych przez MSZ uzyskują bardzo dobre wyniki w nauce oraz pozytywnie oceniają wzrost kompetencji nabytych podczas pobytu w Polsce, choć nauka w języku polskim jest dla nich dodatkowym wyzwaniem. Są oni również zainteresowani szerszym dostępem do praktyk i staży zawodowych.

Program Stypendialny im.

Stefana Banacha powołano

w 2013 roku, a jego celem jest wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego krajów rozwijających się poprzez podnoszenie poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych ich obywateli. Program umożliwia podjęcie studiów magisterskich w dziedzinie nauk ścisłych, przyrodniczych, technicznych, rolniczych, leśnych i weterynaryjnych. Można też uzyskać stypendium na studia licencjackie. W 2018 roku program objął państwa Partnerstwa Wschodniego oraz Azji

Środkowej. Wśród nowych studentów największą popularnością cieszyły się Politechnika Warszawska, Politechnika Gdańska i Politechnika Wrocławska, a najczęściej wybierane kierunki to: architektura, automatyka i robotyka, fizyka, informatyka, biologia i biotechnologia. W 2018 roku w programie uczestniczyło ponad 260 stypendystów.

Fot.: Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej

Program Stypendialny im.

Ignacego Łukasiewicza działa

od roku 2015, a jego celem jest wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego krajów rozwijających się poprzez podnoszenie poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych ich obywateli. Program umożliwia podjęcie studiów magisterskich w obszarze nauk ścisłych, przyrodniczych, technicznych, rolniczych, leśnych i weterynaryjnych. W 2018 roku oferta programu skierowana była do kilkunastu krajów priorytetowych Afryki, Azji oraz Ameryki Łacińskiej. W roku akademickim 2018/2019

wpłynęło blisko 500 zgłoszeń. Nowi uczestnicy programu w tzw. roku zerowym rozpoczęli kształcenie w jednej z czterech placówek dydaktycznych, tj.: w Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców Uniwersytetu Łódzkiego, Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców Politechniki Wrocławskiej, w Międzynarodowym Centrum Kształcenia Politechniki Krakowskiej, w Szkole Języka i Kultury Polskiej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. W 2018 roku w programie uczestniczyło ponad 200 stypendystów.

Fot.: Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej

Projekty realizowane przez organy polskiej administracji rządowej i samorządowej

Projekty realizowane przez organy polskiej administracji rządowej i samorządowej służą wsparciu reform i działań o charakterze systemowym w krajach partnerskich *Polskiej pomocy*. Przedsięwzięcia te są prowadzone najczęściej wspólnie z odpowiednikami polskich resortów, co umożliwia wprowadzanie zmian o zasięgu ogólnokrajowym. W 2018 roku zrealizowano 11 projektów współfinansowanych z rezerwy celowej, z tego 7 na Ukrainie, 2 w Mołdawii oraz po jednym w Gruzji i na Białorusi, na które przeznaczono około 4,19 mln PLN.

PROJEKT

Szkolenia na rzecz budowania potencjału oraz wzmocnienia instytucjonalnego Policji Granicznej Gruzji

REALIZATOR

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji/Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie, partner: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych/Policja Graniczna Gruzji

MIEJSCE REALIZACJI

Tbilisi, Kętrzyn

WARTOŚĆ PROJEKTU

288 494 PLN

W Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie przeszkolono blisko 100 funkcjonariuszy gruzińskiej Policji Granicznej w zakresie zapobiegania i zwalczania przestępczości transgranicznej związanej z nielegalnym przewozem przez granicę materiałów wybuchowych, procedur i sposobów kontroli różnych środków transportu, jakie stosuje się w ramach działań granicznych, a także stosowania technik interwencji oraz współdziałania

patroli. Jednocześnie zakupiono i przekazano stronie gruzińskiej sprzęt do samodzielnego prowadzenia szkoleń.

W perspektywie długoterminowej nabyte umiejętności pozwolą na stworzenie własnego systemu podnoszenia kwalifikacji, opartego na szkoleniach lokalnych w poszczególnych placówkach straży granicznej, a wyszkolona kadra funkcjonariuszy przyczyni się do większej skuteczności gruzińskiej Policji Granicznej.

Fot.: Przedstawicielstwo FSM w Mołdawii

Projekt ma charakter modułowy. W latach 2017-2018 zrealizowano część strategiczną, m.in. przygotowano krajowe Wytyczne w zakresie rewitalizacji w Mołdawii, a także zidentyfikowano i wybrano obszary rewitalizacji w mołdawskich miastach, wybrano pełnomocników ds. rewitalizacji w 10 miastach, a w 9 przygotowano programy rewitalizacji. Powołano też Komitety Konsultacyjne, które opracowują projekty. Powołano też zespół lokalnych konsultantów odpowiedzialnych za wspiera-

nie miast mołdawskich w procesie opracowania programów w tym zakresie. Polscy eksperci przeprowadzili cykl szkoleń dla przedstawicieli administracji uczestniczących w projekcie.

W 2018 roku realizowano pierwsze wstępne mikroprojekty rewitalizacyjne w 6 miastach mołdawskich, finansowane z polskiej pomocy rozwojowej w ramach konkursu zorganizowanego przez Przedstawicielstwo FSM w Mołdawii. Na rok 2019 zaplanowano część wdrożeniową.

PROJEKT

Wsparcie administracji mołdawskiej w implementacji Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego Mołdawii 2016-2020 w obszarze polityki miejskiej i rozwoju obszarów miejskich

REALIZATOR

Ministerstwo Rolnictwa, Rozwoju Regionalnego i Środowiska, Agencje Rozwoju Regionalnego i 11 miast mołdawskich

MIEJSCE REALIZACJI

Republika Mołdawii

WARTOŚĆ PROJEKTU

504 270 PLN

Fot. Archiwum projektu

Dzięki szkoleniom prowadzonym w ramach projektu 24 ukraińskich strażaków zdobyło dodatkowe kwalifikacje z zakresu gaszenia pożarów wewnętrznych, a 7 osób z zakresu ratownictwa wodno-nurkowego. Szkolenia prowadzono w formule train the trainers, co pozwoliło, by uczestnicy, już jako instruktorzy, na zasadzie szkoleń kaskadowych, przekazywali zdobyte umiejętności innym przedstawicielom ukraińskiej kadry ratowniczej. Zorganizowano

również 4 seminaria branżowe dotyczące ochotniczej straży pożarnej, w ramach których przeszkolono ponad 100 przedstawicieli ukraińskiej administracji rządowej i samorządowej. Dla ukraińskiej służby ratowniczej zakupiono nowoczesne środki ochrony indywidualnej oraz sprzęt niezbędny do prowadzenia szkoleń.

PROJEKT

Zwiększenie skuteczności reagowania ukraińskich służb ratowniczych na sytuacje kryzysowe – etap II

REALIZATOR

MSWiA/Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie, partner: zarządy główne Państwowej Służby Ukrainy ds. Sytuacji Nadzwyczajnych w obwodzie chersońskim, iwano-frankińskim oraz odeskim

MIEJSCE REALIZACJI

Ukraina: obwód chersoński, obwód odeski, obwód iwano-frankiński

WARTOŚĆ PROJEKTU

293 274 PLN

Pomoc rozwojowa w krajach priorytetowych

BIAŁORUŚ

HDI

53 na 189

POWIERZCHNIA

207,6 tys. km²

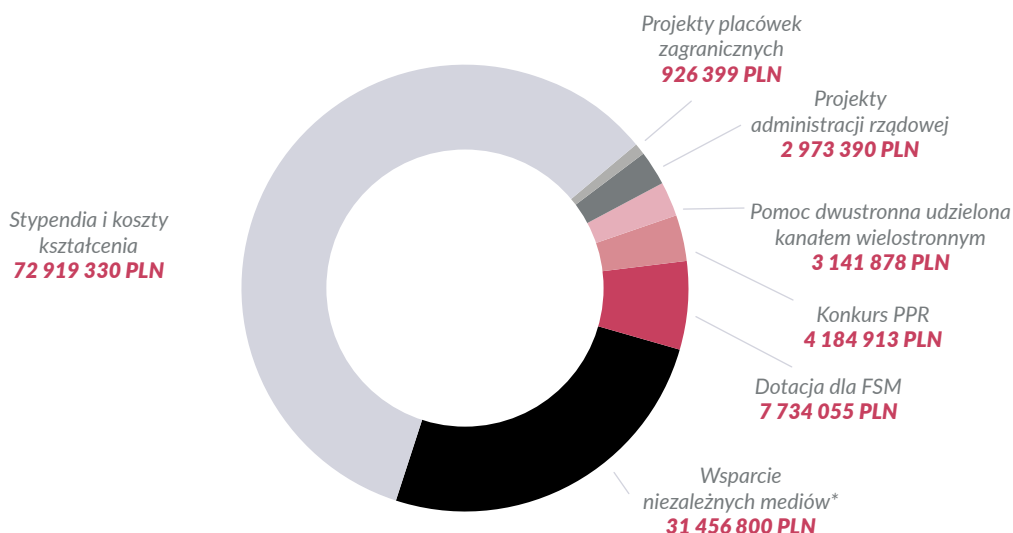
LICZBA LUDNOŚCI

9,48 mln

Polska pomoc rozwojowa dla Białorusi utrzymuje się niezmiennie na wysokim poziomie w porównaniu z innymi donatorami. Kluczowe pozostaje wsparcie dla społeczeństwa obywatelskiego oraz na rzecz zwiększenia dostępu do niezależnej informacji. Finansujemy również działania służące poprawie integracji społecznej osób niepełnosprawnych oraz dzieci pozabawionych pieczy rodzicielskiej. Od kilku lat nowym i perspektywicznym kierunkiem współpracy jest wsparcie przedsiębiorczości i sektora prywatnego w tym kraju. Białoruś chce zwiększać udział MŚP w PKB (do 40% w 2020 roku), toteż polskie doświadczenia w zakresie rozwoju przedsiębiorczości są interesujące dla strony białoruskiej.

Łącznie ODA na rzecz Białorusi w 2018 roku wyniosła 123,34 mln PLN.

Dwustronna pomoc rozwojowa - Białoruś

* zawiera wkład własny TVP

Fot. A. Kłopot

PROJEKT

Utworzenie zakładu pracy chronionej dla osób z niepełnosprawnością intelektualną na Białorusi

DOTOWANY

Związek Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego

MIEJSCE REALIZACJI

Białoruś, Mołotkowicze

WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA

517 423,66 PLN

W Mołotkowiczach na Polesiu znajduje się jedna z 28 specjalnych szkół-internatów działających na Białorusi. Uczy się i mieszka w niej ponad 150 dzieci o zróżnicowanym stopniu intelektualnej niepełnosprawności.

Pochodzą one głównie z biednych rodzin wymagających pomocy socjalnej. Placówka, wykorzystując odpowiednie narzędzia edukacyjne, stara się przygotować swoich podopiecznych do przyszłego, samodzielnego życia i podjęcia pracy zawodowej.

Władze szkoły rozpoczęły współpracę ze stroną polską w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej. Na początku zmodernizowano pracownie i warsztaty stolarskie, budowlane i krawieckie oraz utworzono nowe: pracownię garncarską, do wyrobu płytek chodnikowych oraz warsztat do obróbki metali na zimno. Ponadto w nieodległym Pińsku uruchomiono punkt przyjmowania i realizacji zamówień.

W 2018 roku powstała hala produkcyjna, wyposażona w maszyny i urządzenia do produkcji mebli oraz przysto-

sowana do prowadzenia zajęć zawodowych. Zakład działa w systemie pracy chronionej, umożliwiając bardziej efektywny proces szkolenia zawodowego, a przede wszystkim tworząc miejsca pracy dla niepełnosprawnych absolwentów szkoły w Mołotkowiczach. Jest to pierwsze tego rodzaju przedsięwzięcie realizowane w ramach systemu specjalnych na Białorusi.

„Najważniejsze jest, aby zainteresować dzieci, sprawić, by czuły się potrzebne. Kiedy dzieci odkrywają swoje zainteresowania, zmieniają się na naszych oczach. Ostatnio przyjechał do nas osierocony chłopiec ze szkoły specjalnej. Zarówno w charakterze, jak i w zachowaniu był trudnym dzieckiem. Zapoznaliśmy go z wyrobem mebli i dosłownie cały swój wolny czas zaczął spędzać w naszym zakładzie meblarskim. Od rana do wieczora uczył się, jak budować szafki. Znalezienie tego, co naprawdę jest interesujące dla dziecka, jego powołania – to wielki sukces i prawdziwe szczęście...” stwierdził Wiaczesław Izotow, dyrektor Szkoły w Mołotkowiczach; źródło: <https://www.sb.by/articles/deti-tsveta-indigo.html>.

Fot. A. Kłopot

PROJEKT

**Akademia aktywizacji przedsiębiorczości
na obszarach wiejskich**

REALIZATOR

Podlaska Fundacja Rozwoju Regionalnego

MIEJSCE REALIZACJI

Białoruś, Kołodziszczce

WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA

268 053,21 PLN

Na Białorusi istnieją sprzyjające warunki do prowadzenia działalności rzemieślniczej (np. uproszczona procedura założenia działalności, niskie podatki).

Celem projektu realizowanego wspólnie

z Inkubatorem przedsiębiorczości „MAP ZAO” była aktywizacja zawodowa kobiet z terenów wiejskich. Podczas szkoleń zdobyły one wiedzę, umiejętności oraz otrzymały narzędzia do prowadzenia działalności rzemieślniczej. W Kołodziszczcach pod Mińskiem powstało centrum coworkingowe wyposażone w maszyny i urządzenia niezbędne do prowadzenia działalności krawieckiej.

W warsztatach z haftu ręcznego, szycia na maszynie i szydełkowania, prowadzonych m.in. pod okiem polskich rękodzielniczek, uczestniczyło 76 kobiet. Efekt ich pracy to piękne, kolorowe i wysokiej jakości rękodzieła, w tym biżuteria oraz akcesoria dekoracyjne do domów. Unikalne, ręcznie tworzone produkty można kupić za pośrednictwem Interne-

tu. Przeszkolone Białorusinki – z profesjonalnym sprzętem i nowymi umiejętnościami – mogą indywidualnie lub grupowo podejmować działalność w pomieszczeniach zaadaptowanych na pracownię krawiecką.

W uroczystym otwarciu centrum uczestniczył białoruski wiceminister gospodarki Dymitryj Matusiewicz. Udana współpraca została zauważona przez białoruską prasę i telewizję państwową.

Marina Najdowicz, Inkubator MAP ZAO: „Za niewielką, jednorazową roczną opłatą (około 43 PLN), każdy obywatel Białorusi może się angażować w działalność rzemieślniczą, tworzyć własne produkty i sprzedawać je. Nasi absolwenci, którzy zostali przeszkoleni na kursach, to 76 kobiet, które mają możliwość korzystania z platformy internetowej <<Robim razem>> – jest to bezpłatna witryna, w której mogą publikować informacje o swoich produktach i o sobie”.

Fot. A. Kanotop

GRUZJA

HDI

70 na 189

POWIERZCHNIA

69,7 tys. km²

LICZBA

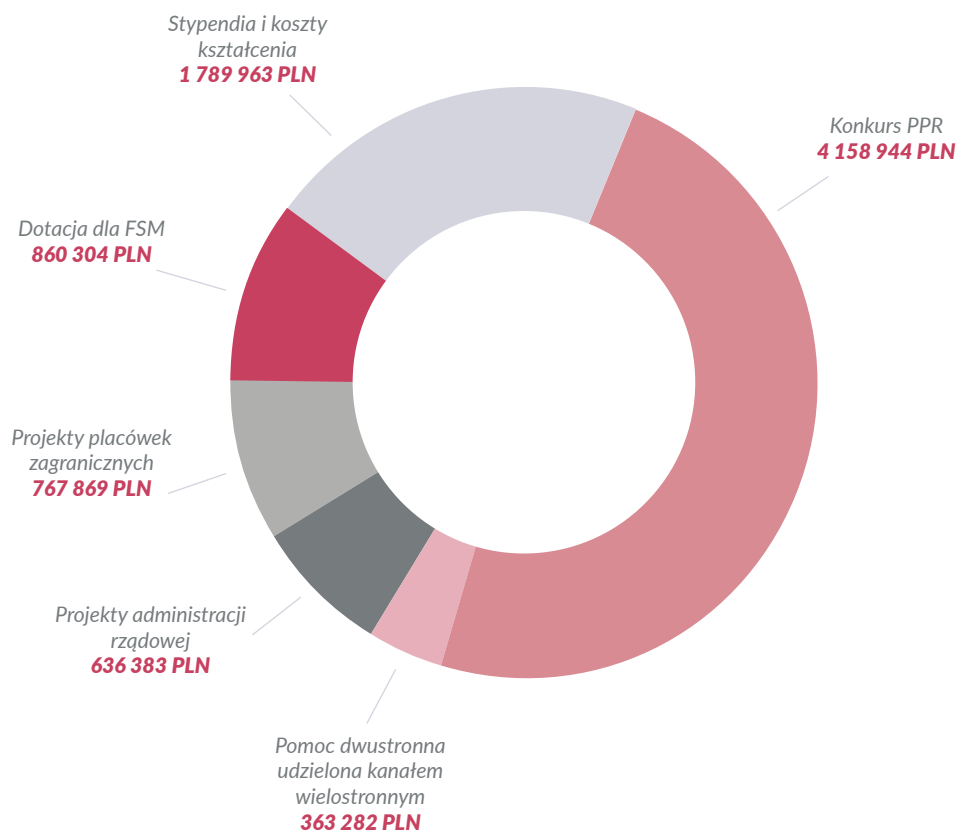
LUDNOŚCI

3,73 mln

Polska pomoc rozwojowa dla Gruzji wspiera instrumenty polityki społecznej obejmującej osoby niepełnosprawne oraz ofiary przemocy domowej. Udzielana jest pomoc w rozwoju krajowych i regionalnych systemów zarządzania kryzysowego w zakresie zapobiegania i reagowania na klęski żywiołowe, katastrofy wynikające z działalności człowieka czy wreszcie organizacji systemu ratownictwa górskiego. Polscy eksperci szkolą tamtejszą kadrę trenerską, tak by w Gruzji powstał kompleksowy system kształcenia ratowników. Jednocześnie służby gruzińskie są sukcesywnie wyposażane w specjalistyczny sprzęt. Działania te są szczególnie ważne z punktu widzenia zapewnienia bezpieczeństwa lokalnej społeczności, a także rosnącej liczbie turystów, w tym polskich. Polska uczestniczy też w tworzeniu systemu edukacji wczesnoszkolnej, a także ma swój udział w rozwoju turystyki, traktowanej jako element polityki rozwoju regionalnego.

Łącznie ODA na rzecz Gruzji w 2018 roku wyniosła 8,58 mln PLN.

Dwustronna pomoc rozwojowa - Gruzja

Fot.: Archil Zoidze, Emergency Management Service of Georgia

Projekt zakładał podnoszenie umiejętności gruzińskich strażaków w zakresie przeciwdziałania skutkom awarii przemysłowych oraz lepszej koordynacji działań ratowniczych prowadzonych w infrastrukturze krytycznej, jak np. gazociągi czy ropociągi. Kluczowym elementem projektu było przygotowanie 5-osobowej kadry trenerskiej, której wysoki poziom kwalifikacji pozwolił prowadzić systematyczne szkolenia na stanowiskach do ćwiczeń ratowniczych wybudowanych w ramach projektu (np. komora rozgorzeniowa). Strona gruzińska otrzymała również specjalistyczny sprzęt do prowadzenia szkoleń. Od 2014 roku Szkoła Główna Służby Pożarniczej, sukcesywnie współpracując z gruzińską Agencją Zarządzania

Kryzysowego (Emergency Management Service of Georgia), wspiera zmiany zachodzące w gruzińskich państwowych jednostkach odpowiedzialnych za zarządzanie kryzysowe. Współpraca polega na wdrożeniu europejskich wzorców bezpieczeństwa wewnętrznego i ochrony ludności przed skutkami katastrof, klęsk żywiołowych oraz zagrożeń spowodowanych czynnikiem ludzkim. Dotychczas Szkoła, przy wsparciu *Polskiej pomocy*, zrealizowała projekty związane z rozwojem specjalistycznego ratownictwa wysokościowego, ratownictwa w infrastrukturze podziemnej oraz w infrastrukturze krytycznej. Rezultatem współpracy będzie efektywny system kształcenia gruzińskich ratowników i zarządzania w służbie pożarniczej.

PROJEKT
Rozwój specjalistycznego ratownictwa w infrastrukturze krytycznej w Gruzji

REALIZATOR
Szkoła Główna Służby Pożarniczej

MIEJSCE REALIZACJI
Gruzja, Tbilisi

WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA
218 217 PLN

Fot. Ambasada RP w Tbilisi

Dzięki stworzeniu zaplecza rekreacyjno-sportowego w ośrodku „Centrum Opieki Diennej” w Tbilisi, podopieczni Caritas mogą korzystać z integracyjnych zajęć na świeżym powietrzu, co wpływa na poprawę ich kondycji fizycznej. Teren przy ośrodku Caritas został przygotowany pod budowę zaplecza rekreacyjno-sportowego – zakupiono i zainstalowano specjalną nawierzchnię na placu zabaw. Plac został

ogrodzony, a ogrodzenie i ściany zostały pomalowane, zainstalowano kolorowe huśtawki oraz różnego rodzaju sprzęt do ćwiczeń. Wokół placu zaaranżowano tzw. zieloną przestrzeń, postawiono ławki, kosze na śmieci. Na murze otaczającym plac zostało namalowane graffiti z logiem *Polskiej pomocy*, znalazły się tam też różne rysunki. Z placu zabaw korzystają nie tylko dzieci przebywające pod opieką Centrum Opieki Diennej Caritas, ale również dzieci mieszkające w pobliżu.

PROJEKT
Budowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej dla dzieci w ośrodku Caritas w Tbilisi

REALIZATOR
Ambasada RP w Gruzji

MIEJSCE REALIZACJI
Gruzja, Tbilisi

WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA
92 304 PLN

MOŁDAWIA

HDI
112 na 189

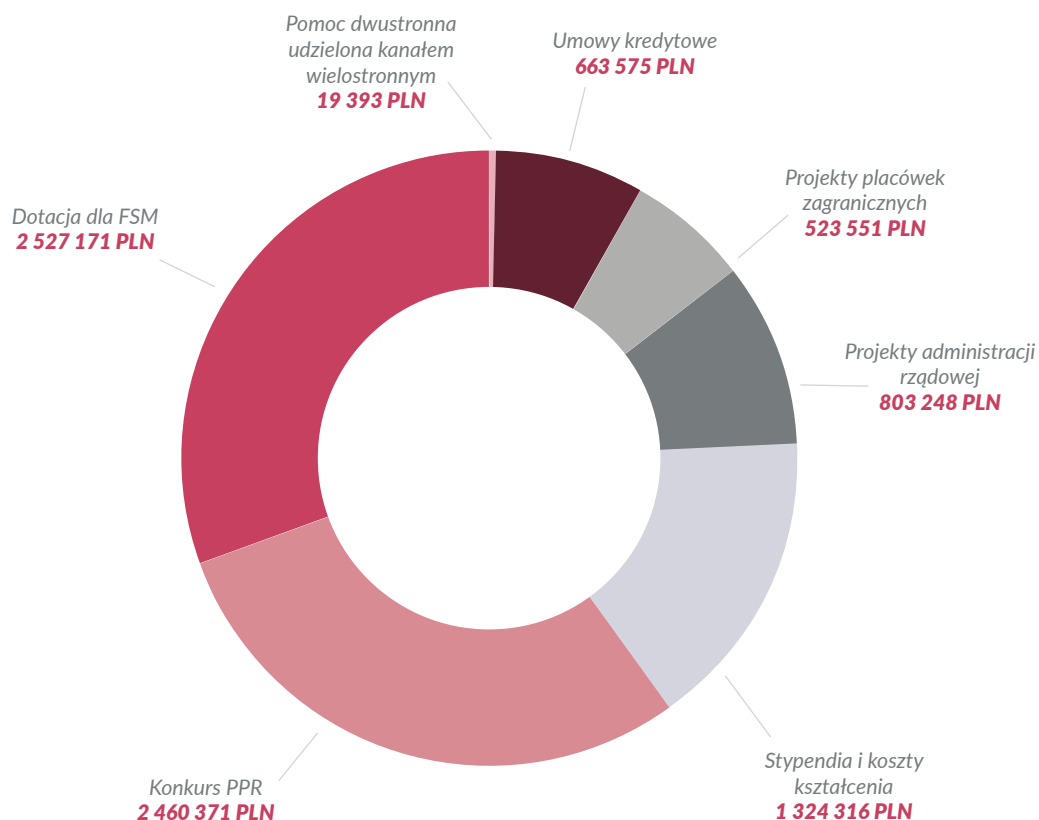
POWIERZCHNIA
33,9 tys. km²

**LICZBA
LUDNOŚCI**
3,5 mln

W ramach polskiej współpracy rozwojowej dla Mołdawii podstawową inicjatywą MSZ było utworzenie Przedstawicielstwa Fundacji Solidarności Międzynarodowej. Misją Przedstawicielstwa jest pomoc władzom lokalnym, organizacjom pozarządowym i grupom inicjatywnym w działalności na rzecz wzmocnienia demokracji lokalnej, a także absorpcji środków pomocowych i budowaniu partnerstw z instytucjami z Polski i innych państw UE. Jednym z najważniejszych partnerów Przedstawicielstwa w 2018 roku było Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju RP, wdrażające 3-letni projekt modułowy (2017-2019) dotyczący działań rewitalizacyjnych w przestrzeni miejskiej, czyli opracowanie, testowanie oraz pilotaż nowych instrumentów wsparcia polityki regionalnej. Budżet projektu przekracza 2 mln PLN.

Łącznie ODA na rzecz Mołdawii w 2018 roku wyniosła 8,32 mln PLN.

Dwustronna pomoc rozwojowa - Mołdawia

Fot. Ambasada RP w Kiszyniowie

W mołdawskiej wsi Tirnova 136 uczniów gimnazjum oraz 15 nauczycieli uzyskało dostęp do Internetu i nowych technologii informatycznych; w salach lekcyjnych oraz w pokoju nauczycielskim zainstalowano 6 zestawów komputerowych. Dało to możliwość dostępu do informacji i korzystania z różnorodnych systemów edukacyjnych e-learning oraz bibliotek i sieci informa-

cyjnych UE działających w Mołdawii. Kupiono też tablecę interaktywną i urządzenie wielofunkcyjne (drukowanie, skanowanie i kopiowanie). Ponadto wykonano prace budowlano-montażowe związane z umieszczeniem sanitariatów wewnątrz szkoły (dotychczas dzieci korzystały z zewnętrznego WC na podwórku szkoły).

PROJEKT

Prace remontowe w gimnazjum we wsi Tirnov

REALIZATOR

Ambasada RP w Kiszyniowie, Urząd gminy wsi Tirnova

MIEJSCE REALIZACJI

Mołdawia, rejon Edinet

WARTOŚĆ PROJEKTU

63 229 PLN

Fot. Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Celem projektu modułowego realizowanego w latach 2017-2018 była budowa Centrum Informacyjno-Edukacyjnego (na bazie starego, zniszczonego budynku pozostającego w zasobach Parku Narodowego „Bukowy Kraj”) na potrzeby rozwoju turystyki oraz utworzenia klastra turystyki wiejskiej. W pierwszym roku (2017) realizacji projektu modernizowany budynek doprowadzono do tzw. stanu surowego zamkniętego, a w roku 2018 dokończono prace remontowe, rozpoczynając działalność uroczystym otwarciem.

Centrum w miejscowości Radeni jest „sercem” turystyki wiejskiej rejonu Ungheni. Można tutaj otrzymać wszelkie informacje o ciekawych miejscach w regionie i aktualnych ofertach turystyczno-kulturalnych. Mołdawski Rejon Ungheni leży przy granicy z Rumunią i liczy 117 tys. mieszkańców. Dzięki swoim bogatym zasobom przyrodniczym i kulturowym ma ogromny potencjał do rozwinięcia turystyki wiejskiej. Lasy bukowe w Ungheni to 30 tys. ha; część zajmuje Park Narodowy „Bukowy Kraj”. Działają tu 32 zespoły folklorystyczne, rozwija się rękodzieło – wielu rzemieślników zajmuje się rzeźbiarstwem, haftem, ceramiką.

PROJEKT

Rozwój turystyki wiejskiej na terenie rejonu Ungheni poprzez zrównoważone wykorzystanie zasobów przyrodniczych

REALIZATOR

Fundacja Puszczy Rominckiej

MIEJSCE REALIZACJI

Mołdawia, rejon Ungheni, miejscowość Radeni, Park Narodowy „Bukowy Kraj”

WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA

598 141 PLN

UKRAINA

HDI
88 na 189

POWIERZCHNIA
603,62 tys. km²

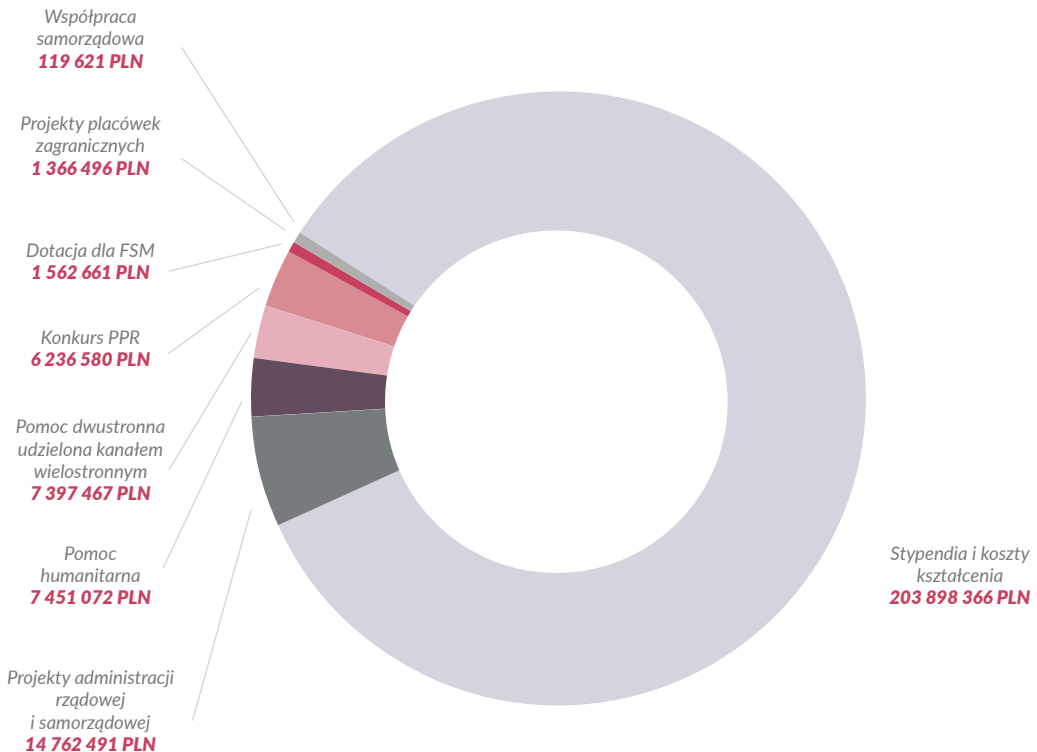
**LICZBA
LUDNOŚCI**
44,62 mln

W ramach polskiej pomocy rozwojowej kontynuowana jest współpraca z władzami Ukrainy na rzecz wdrożenia kluczowych reform (reformy samorządowej, reformy oświaty, reformy antykorupcyjnej, reformy sektora finansów publicznych). Rozwój krajowych i regionalnych systemów zarządzania kryzysowego to kolejny istotny element współpracy z Ukrainą. Polska służy też pomocą na rzecz wzmocnienia lokalnego sektora prywatnego oraz rozwoju przedsiębiorczości.

Ważnym obecnie obszarem wsparcia Ukrainy jest pomoc dla ludności poszkodowanej w wyniku konfliktu. Od początku kryzysu na Ukrainie na ten cel przeznaczono ponad 44 mln PLN. Zapewniono wsparcie dla uchodźców wewnętrznych oraz dla osób ich przyjmujących. W polu zainteresowania znalazły się dostęp do podstawowej opieki medycznej, psychologicznej i socjalnej, a także pomoc w znalezieniu zatrudnienia w nowym miejscu zamieszkania.

Łącznie ODA na rzecz Ukrainy w 2018 roku wyniosła 242,79 mln PLN.

Dwustronna pomoc rozwojowa - Ukraina

PROJEKT
Szkoła Dobrej Energii II

REALIZATOR
Fundacja INNOVATIS

MIEJSCE REALIZACJI
Ukraina, Kijów, Zbaraż

WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA
268 084 PLN

Dzięki wysiłkom realizatorów projektu od września 2018 roku w kolegiach zawodowych w Zbarażu i w Kijowie utworzono eksperymentalny kierunek kształcenia w zawodzie mistrz montażu i serwisu systemów energetyki odnawialnej.

Przyszli nauczyciele zawodu odbyli kilkutygodniowy kurs i praktyki w Polsce, co pozwoli im uczyć kierunkowych przedmiotów. Na podstawie polskich technologii w zmodernizowanych pomieszczeniach obu szkół uruchomiono pierwsze na Ukrainie szkolne laboratoria energetyki odnawialnej. Wyposażono je w symulatory pracy instalacji słonecznej, moduły fotowoltaiczne oraz zestawy komputerowe z oprogramowaniem. Tak przygotowane pracownie spełniają nie tylko funkcję dydaktyczną, ale także użytkową. Dzięki uruchomionej instalacji kolektorowej w szkole i w internacie w Zbarażu po raz pierwszy z kranów popłynęła ciepła woda.

Rezultaty projektu pozwolą także na upowszechnienie polskiej technologii oraz wsparcie na rynku ukraińskim polskich przedsiębiorców działających w branży OZE. Już podczas realizacji projektu dyrekcja Kolegium Zawodowego w Kijowie podpisała umowę z firmą Hanplast Sp. z o.o., polskim producentem paneli fotowoltaicznych. Dzięki współpracy firma uzyska wykwalifikowanych monterów zaznajomionych z najnowszymi technologiami z dziedziny OZE, a jednocześnie zadba, aby szkoleniowa instalacja działała sprawnie przez lata.

Roman Polikrowski, mer Zbaraża: „Projekt polsko-ukraińskiej współpracy w dziedzinie OZE jest szczególnie cenny. Pozwala nam nie tylko na oszczędności, ale daje możliwość rozwoju. Dla rozwoju miasta ważną będzie możliwość nauczania nowego zawodu i kształcenie w dziedzinach związanych z energetyką odnawialną”.

Fot. Małgorzata Jaglińska

PROJEKT

Wsparcie centrum integracji społecznej Tatarów krymskich w Drohobyczu, prowadzonego przez organizację Ichsan-Szczyrist

DOTOWANY

Konsulat Generalny RP we Lwowie

MIEJSCE REALIZACJI

Ukraina, Drohobycz

WARTOŚĆ PROJEKTU

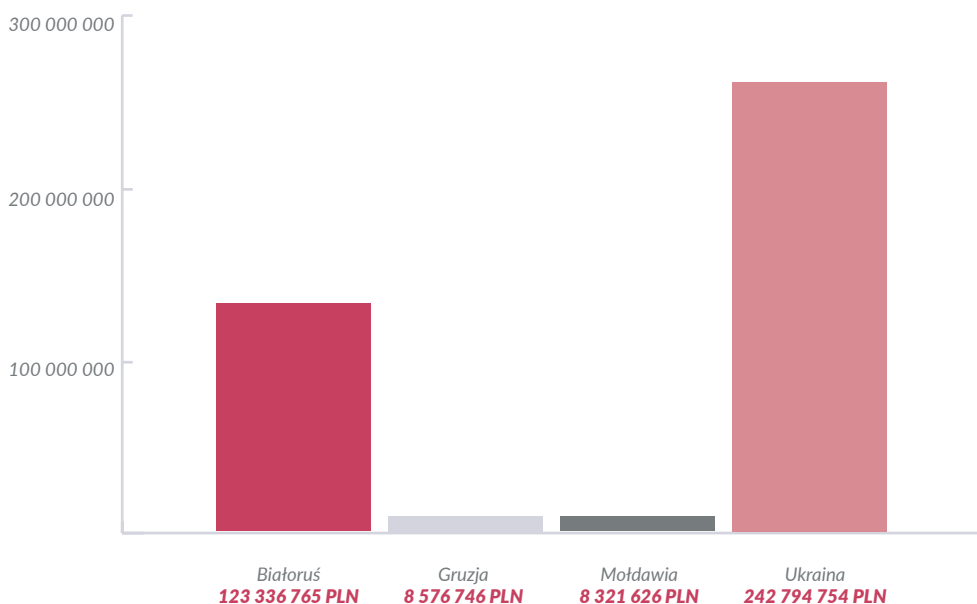
46 634 PLN

Na terytorium Ukrainy jest ponad 1,5 mln osób wewnętrznie przesiedlonych. Wśród nich znajduje się około 30 tys. Tatarów, którzy opuścili Krym po aneksji półwyspu przez Rosję. Niewielka ich grupa (120 osób) znalazła schronienie w 70-tysięcznym Drohobyczu na zachodzie Ukrainy. Tutaj, przy wsparciu grekokatolickiego Caritasu, otrzymali niezbędną pomoc, znaleźli mieszkania i zatrudnienie. Integrując się z lokalną społecznością marzą o powrocie na Krym i o tym, by nie zapominać o swoich korzeniach. W tym celu w Drohobyczu otwarto Centrum Kultury Tatarów Krymskich. To miejsce spotkań, modlitwy, aktywizacji i integracji społecznej przesiedlonych osób. „Będzie ono służyło zarówno Tatarom, jak i samemu miastu. Oprócz nauczania języka tatarskiego i różnych kursów dla Ta-

tarów będą tu odbywały się imprezy przybliżające ich kulturę mieszkańcom Drohobycza” – powiedział o Centrum Artur Deska, wiceszef grekokatolickiego Caritasu diecezji samborsko-drohobyckiej, a jednocześnie opiekun przybyłych. Towarzyszył każdej rodzinie tatarskiej, która trafiła do Drohobycza. Wspierał ich w kwestiach związanych z osiedlaniem się w nowym miejscu. Pomieszczenie dla Centrum przydzieliła rada miejska, a koszty remontu i wyposażenia pokryto ze środków *Polskiej pomocy*. Na realizację projektu w Drohobyczu polskie MSZ przekazało 11 tys. EUR. Dzięki zaangażowaniu Ambasady RP w Kijowie nie tylko wyremontowano budynek, ale również zakupiono meble i wyposażenie niezbędne do prowadzenia zajęć oraz organizacji imprez kulturalnych, a także przygotowano uroczyste otwarcie ośrodka.

ODA na rzecz państw priorytetowych - państwa Partnerstwa Wschodniego

Pozostałe państwa priorytetowe

ETIOPIA

HDI
173 na 189

POWIERZCHNIA
1,1 mln km²

**LICZBA
LUDNOŚCI**
109,22 mln

Dwustronna pomoc rozwojowa dla Etiopii w 2018 roku była ograniczona do wsparcia niewielkich projektów w dziedzinie edukacji i ochrony zdrowia oraz pomocy stypendialnej dla etiopskich studentów kształcych się na polskich uczelniach. Zawężenie współpracy wynikało z niestabilnej sytuacji wewnętrznej w Etiopii, związanej z konfliktami między grupami etnicznymi i religijnymi oraz masowymi ruchami ludności (blisko 3 mln osób przesiedlonych wewnętrznie wskutek konfliktów w całym kraju).

Ambasada RP w Addis Abebie zrealizowała 5 projektów rozwojowych służących poprawie warunków edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej oraz opieki zdrowotnej. Wyposażenie placówek edukacyjnych w sprzęt dydaktyczny i rekreacyjny pozytywnie wpłynęło na rozwój fizyczny i emocjonalny dzieci. Zmodernizowana infrastruktura placówek ochrony zdrowia i nowocześniejsze urządzenia podniosły standard opieki okołoporodowej i neonatologicznej oraz nad osobami z wirusem HIV.

Łącznie ODA na rzecz Etiopii w 2018 roku wyniosła 809,7 tys. PLN.

Dwustronna pomoc rozwojowa - Etiopia

Stypendia i koszty
kształcenia
500 500 PLN

Projekty placówek
zagranicznych
309 244 PLN

PROJEKT

Wsparcie dla przedszkola w Alemtenie 2018

REALIZATOR

Ambasada RP w Addis Abebie

MIEJSCE REALIZACJI

Etiopia, Alemtena

WARTOŚĆ PROJEKTU

18 599 PLN

Niewiele etiopskich dzieci ma szansę chodzić do przedszkola, a w istniejących, bardzo nielicznych, brakuje wyposażenia niezbędnego do wszechstronnego rozwoju dzieci. Podopieczni przedszkola prowadzonego przez Misję Katolicką Sióstr Służebnic Du-

cha Świętego dzięki *Polskiej pomocy* zyskali nowy plac zabaw; znalazł się tam sprzęt wspomagający zachowanie równowagi, osiąganie koordynacji ruchowej i innych zdolności motorycznych, co sprzyja prawidłowemu rozwojowi fizycznemu i emocjonalnemu dzieci.

PROJEKT

PODNIESIENIE JAKOŚCI EDUKACJI WCZESNOSZKOLNEJ W SNNPR

DOTOWANY

Ambasada RP w Addis Abebie

MIEJSCE REALIZACJI

Etiopia, Hosanna w Regionie Narodów, Narodowości i Ludów Południa

WARTOŚĆ PROJEKTU

51 553 PLN

Projekt miał na celu podwyższenie standardów nauczania w szkole prowadzonej przez Misję Katolicką Bractwa Kapucynów, położonej na obrzeżach miasta Hosanna w Regionie Narodów, Narodowości i Ludów Południa (Southern Nations, Nationalities and Peoples Regional State SNNPR). Dzięki wsparciu Polskiej

pomocy dzieci mogą się obecnie uczyć w sprzyjających im warunkach. Szkolne sale zostały wyremontowane i wyposażone w sprzęt oraz pomoce naukowe umożliwiające prowadzenie edukacji w dwóch systemach – tradycyjnym i Montessori. Na przylegającym do szkoły placu zabaw zainstalowano urządzenia umożliwiające uczniom spędzanie czasu i zabawę na świeżym powietrzu.

KENIA

HDI

142 na 189

POWIERZCHNIA

580,4 tys. km²

**LICZBA
LUDNOŚCI**

51,39 mln

W Kenii działania polskiej współpracy rozwojowej w roku 2018 dotyczyły wsparcia dla 3 obszarów: kapitału ludzkiego, ochrony środowiska oraz przedsiębiorczości i sektora prywatnego.

W ramach projektów wdrażanych przez polskie organizacje pozarządowe Polska m.in. kontynuowała zainicjowaną w roku 2014 pomoc w tworzeniu systemu szkolenia straży pożarnej. Na przedmieściach Nairobi wybudowano i wyposażono z polskich środków pierwsze w tej części Afryki centrum szkolenia służb pożarniczych i ratowniczych. Dzięki temu stopniowo maleją dysproporcje w stopniu wyszkolenia straży pożarnej między różnymi regionami Kenii i wzrasta jej skuteczność. Przekłada się to na wzrost zaufania do strażaków i poczucie bezpieczeństwa mieszkańców. *Polska pomoc* obejmowała również przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu oraz zapewnienie mieszkańcom zrzeszonym w kooperatywach rolniczych dostępu do wody na potrzeby upraw i gospodarstw domowych. Na rzekach sezonowych, w celu podniesienia poziomu wód gruntowych, zbudowano piaskowe tamy, wraz z płytkimi studniami. Dzięki temu wzrósł poziom zatrudnienia i poprawiła się efektywność pracy miejscowych rolników.

Kontynuowano również rozpoczęte w roku 2017 inicjatywy związane z tzw. edukacją włączającą, co pozwala wyrównywać szanse edukacyjne i życiowe dzieci z różnym stopniem niepełnosprawności zamieszkających na półpustynnych obszarach wiejskich; w szkołach objętych tym projektem odnotowano 60% wzrost frekwencji dzieci niepełnosprawnych. Nauczyciele zaczęli zwracać większą uwagę na uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi, zmienił się sposób mówienia o niepełnosprawności oraz postawa wielu rodziców, uczniów i nauczycieli.

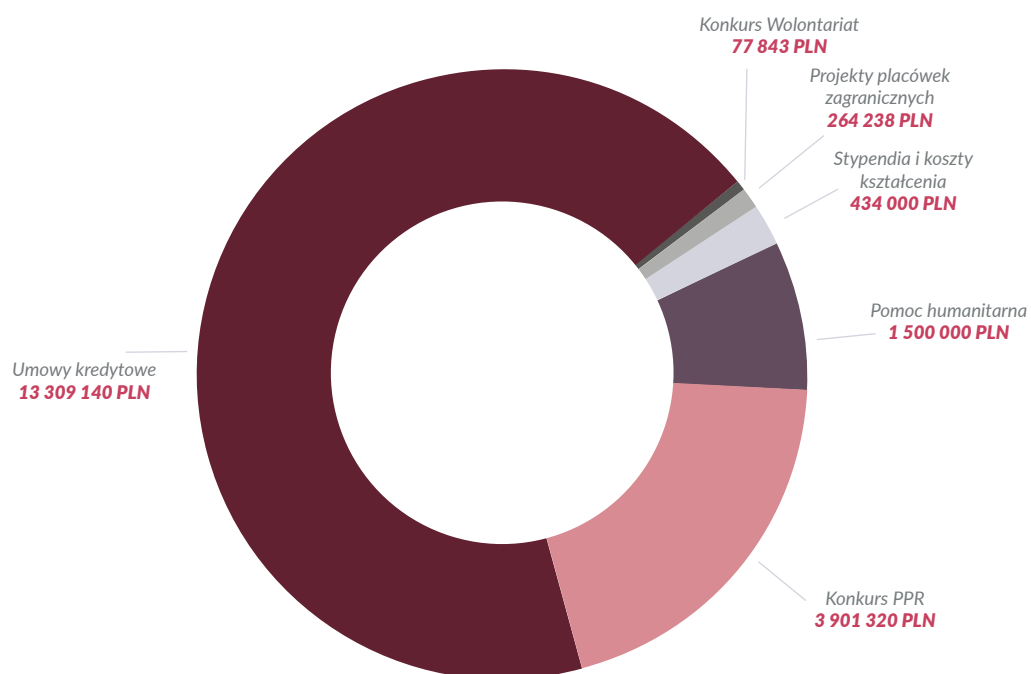
Projekty *Polskiej pomocy* objęły również działania służące popularyzacji nowoczesnych metod edukacji, z wykorzystaniem nowych technologii oraz aktywnych metod przekazywania wiedzy. Przyczyniły się do promocji zdrowia, poprawy warunków bytowych i sanitarnych w placówkach edukacyjnych, bardziej skutecznej edukacji zdrowotnej. Wspierały rozwój przedsiębiorczości i tworzenie miejsc pracy dla ludzi młodych.

W sumie w 2018 roku zrealizowano 10 projektów, 6 wyłonionych w ramach konkursów dla organizacji pozarządowych oraz 4 wdrażane za pośrednictwem Ambasady RP w Nairobi. Ponadto Polska wsparła kwotą

ponad 400 tys. USD działania WFP Kenya na rzecz uchodźców w obozach Daadab, Kakuma i Kalobeyei, jak również w kenijskich hrabstwach najbardziej dotkniętych suszą z roku 2017. Opłacono koszty kształcenia młodych Kenijczyków na polskich uczelniach oraz uruchomiono kolejną transzę kredytu na podstawie umowy zawartej w 2015 roku na finansowanie projektów w dziedzinie modernizacji rolnictwa.

Łącznie ODA na rzecz Kenii w 2018 roku wyniosła 19,49 mln PLN

Dwustronna pomoc rozwojowa - Kenia

PROJEKT

Podnoszenie jakości życia poprzez kompleksowy i przyjazny środowisku rozwój przedsiębiorczości w Południowej Kenii

REALIZATOR

Polska Akcja Humanitarna

MIEJSCE REALIZACJI

Kenia, hrabstwa Makueni, Machakos i Kitui

WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA

769 568 PLN

Lokalna społeczność nieustannie boryka się z problemami ubóstwa strukturalnego, brakiem dostępu do czystej wody oraz niestabilną sytuacją w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego. Działania projektowe, stanowiące odpowiedź na powyższe problemy, prowadzono na rzecz populacji wsi reprezentowanych przez 3 kooperatywy rolnicze (Self Help Groups, SHG). Zbudowane zostały 3 tamy piaskowe na rzekach sezonowych, co spowodowało wzrost poziomu wód gruntowych, umożliwiając czerpanie wody z 3 nowo wybudowanych studni. Dzięki temu mieszkańcy okolicznych wiosek, którzy w porze suchej musieli korzystać z odległych źródeł, uzyskali całoroczny dostęp do wody na potrzeby gospodarstw domowych i upraw.

Rolników zapoznano z mechanizmami działania lokalnego rynku oraz sposobami prowadzenia upraw w systemie zrównoważonego rolnictwa (permakultura). W 2 działających w regionie szkołach zainstalowano systemy zbierania wody opadowej oraz zbiorniki wodne. Zmodernizowana infrastruktura zapewniła szkołom dostęp do wody na wiele lat, a tym samym możliwość zachowania prawidłowej higieny, zmniejszając ryzyko występowania chorób wśród uczniów i nauczycieli.

W 2019 roku, w ramach drugiego modułu projektu, zaplanowano wyposażenie kolejnych szkół w system zbierania wody opadowej oraz zbiorniki na wodę, zbudowanie dodatkowych tam piaskowych i płytkich studni. Projekty obejmą również szkolenia i warsztaty w zakresie ochrony środowiska i przeciwdziałania skutkom zmian klimatu, zarządzania i uprawy roli oraz przedsiębiorczości.

Fot. PCPM

Tragiczne zdarzenia, takie jak pożary, powodzie, lawiny błotne, wypadki drogowe wymagają zapewnienia przejrzystych i spójnych procedur prewencji i reagowania, jak również odpowiednio przeszkolonej kadry ratunkowej. Jednostki straży pożarnej i służb ratunkowych w Kenii jeszcze kilka lat temu zupełnie nie były przygotowane do stawiania czoła takim wyzwaniom, ponieważ w ogóle nie istniał system szkolenia zawodowego strażaków. Z tych powodów od 2014 roku nad efektywnością straży pożarnej pracuje PCPM, wspierane przez MSZ w ramach programu v. Obecny projekt był kontynuacją tych działań. W ramach dwóch modułów (2017 i 2018) projektu ponad 670 kursantów (strażaków i ratowników) uczestniczyło w szkoleniach stacjonarnych prowadzonych w hrabstwach Kilifi, Meru oraz Kiambu. Przeprowadzono zaawansowane szkolenia strażackie oraz zaawansowane szkolenia z ratownictwa linowego, morskiego oraz medycznego. W ramach pilotażowej działalności centrum szkoleniowego w Kiambu przeszkolono blisko 200 strażaków z 12 hrabstw Kenii; 193 z nich ukończyło szkolenie z wynikiem pozytywnym oraz złożyło egzamin przeprowadzony według stan-

PROJEKT

Szkolenia i doposażenie jednostek straży pożarnej w Kenii (24/PPR2017/M)

REALIZATOR

Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej

MIEJSCE REALIZACJI

Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej

WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA

909 931 PLN

dardów szkolenia wypracowanych przez Kenijskie Stowarzyszenie Strażaków (KENFIBA). Łącznie w ramach projektu przeprowadzono 52 kursy szkoleniowe (ponad 2200 godzin zajęć). Należy podkreślić, że wśród szkolących się rekrutów z roku na rok jest coraz więcej kobiet.

Do jednostek straży pożarnej dostarczono też sprzęt strażacki oraz wyposażenie osobiste o wartości ponad 1 mln USD. Ponadto, dzięki wizycie studyjnej w Polsce (zrealizowanej w 2018 roku), na podstawie zebranych doświadczeń opracowano dla 5 kenijskich hrabstw indywidualne plany zarządzania kryzysowego, które objęły swym zasięgiem obszar ponad 22 000 km² z przeszło 6 mln mieszkańców. Obecnie straż pożarna jest lepiej przygotowana do działań ratunkowych, a w niektórych miastach czas reakcji skrócił się z kilku godzin do kilku minut.

Fot. Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej

LIBAN

HDI
80 na 189

POWIERZCHNIA
10,5 tys.km²

**LICZBA
LUDNOŚCI**
6,84 mln

Liban został krajem priorytetowym polskiej współpracy rozwojowej we wrześniu 2018 roku.

Zaangażowanie Polski na rzecz Libanu to przede wszystkim wsparcie w opiece nad uchodźcami syryjskimi, zapewnienie im schronienia i dostępu do podstawowych usług społecznych, w tym edukacji i opieki zdrowotnej.

Polska pomoc rozwojowa dla Libanu obejmowała też 2 projekty zrealizowane przez Ambasadę RP w Bejrucie. W Dolinie Kadishy, znajdującej się na liście światowego dziedzictwa ludzkości UNESCO i licznie odwiedzanej przez turystów, powstała infrastruktura ułatwiająca przyjazne środowisku gospodarowanie odpadami. W 3 miejscowościach – Mechen, Hayata i Al Kaa – dla najmłodszych mieszkańców Libanu zbudowano bezpieczne place zabaw, a korzystające z nich dzieci otrzymały wsparcie animatorów przeszkolonych pod kątem ochrony dzieci w sytuacjach patologicznych.

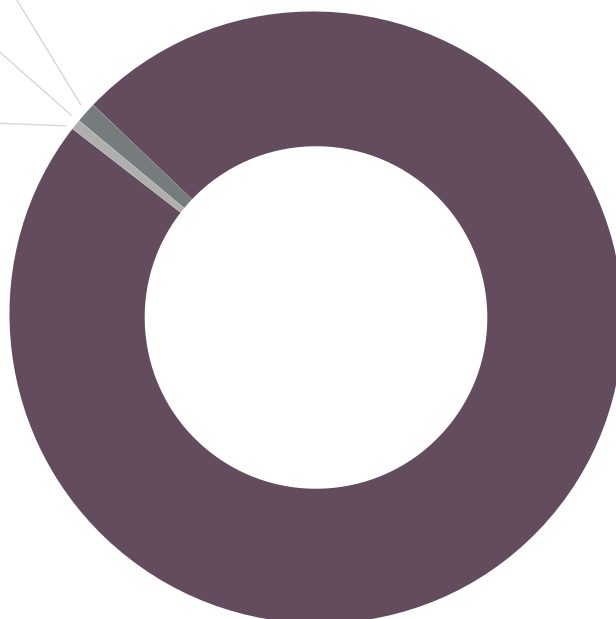
Łącznie ODA na rzecz Libanu w 2018 roku wyniosła 18,53 mln PLN.

Dwustronna pomoc rozwojowa - Liban

Projekty administracji
rządowej
126 000 PLN

Projekty placówek
zagranicznych
216 293 PLN

Stypendia i koszty
kształcenia
16 000 PLN

Pomoc humanitarna
18 168 387 PLN

PROJEKT

Promocja zachowań proekologicznych w Dolinie Kadishy

REALIZATOR

Ambasada RP w Bejrucie

MIEJSCE REALIZACJI

Liban, Dolina Kadishy

WARTOŚĆ PROJEKTU

107 981 PLN

W 1998 roku UNESCO wpisało Dolinę Kadishy na Listę Światowego Dziedzictwa ze względu na jej znaczenie jako miejsca najwcześniejszych chrześcijańskich osiedli klasztornych na świecie i trwałego przykładu wiary chrześcijańskiej. Ze względu na szczególną rangę kulturową Doliny oraz

plany związane z rozwojem ruchu pielgrzymkowego podjęto starania o lepsze zagospodarowanie odwiedzanych miejsc. W ramach projektu wzdłuż szlaków turystycznych zainstalowano kilkadziesiąt pojemników na śmieci, zakupiono też 2 samochody przeznaczone do monitorowania tras turystycznych w Dolinie.

Fot. Ambasada RP w Bejrucie

Więcej o projekcie: „Stabilizacja sytuacji humanitarnej uchodźców syryjskich w prowincji Akkar poprzez zabezpieczenie dachu nad głową oraz dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej” realizowanym przez Fundację „Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej” w prowincji Akkar w rozdziale dotyczącym pomocy humanitarnej.

MJANMA

HDI

148 na 189

POWIERZCHNIA

676,6 tys.km²

LICZBA

LUDNOŚCI

53,7 mln

W 2018 roku w ramach *Polskiej pomocy* w Mjanmie kontynuowano inicjatywy z lat ubiegłych. Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna zrealizowało w okręgu Wakema drugi moduł projektu „Mjanma – działania połączniczo-edukacyjne, działania medyczne oraz WASH w regionie delty Irawadi”. Zaszczepiono blisko 2000 dzieci, a 1300 przeszkolono z podstaw higieny i prewencji epidemiologicznej. Budowa 10 zbiorników na wodę deszczową umożliwiła dostęp do wody pitnej w regionie, gdzie ze względu na zanieczyszczenie wód gruntowych nie sprawdzają się tradycyjne studnie głębinowe.

Ambasada RP w Bangkoku, za pośrednictwem swojego biura w Rangunie, w 2018 roku zrealizowała 6 projektów rozwojowych. Na rzecz uchodźców z Mjanmy, głównie z mniejszości narodowej Karen, zamieszkującej pogranicze tajsko-mjanmańskie w tajskiej prowincji Tak, zrealizowano 3 projekty służące poprawie poziomu kształcenia młodzieży. Uchodźcy z Mjanmy, ze względu na brak dostępu do publicznych tajskich szkół, są zmuszeni do korzystania ze ściśle określonych ośrodków edukacyjnych, często niedoinwestowanych i zatłoczonych. Polskie wsparcie dla tych placówek obejmowało zakup materiałów edukacyjnych, podręczników, m.in. do nauki języka tajskiego oraz przedmiotów specjalistycznych, przeszkolono też 75 nauczycieli z nowoczesnych metod nauczania czy motywowania uczniów do kontynuowania nauki.

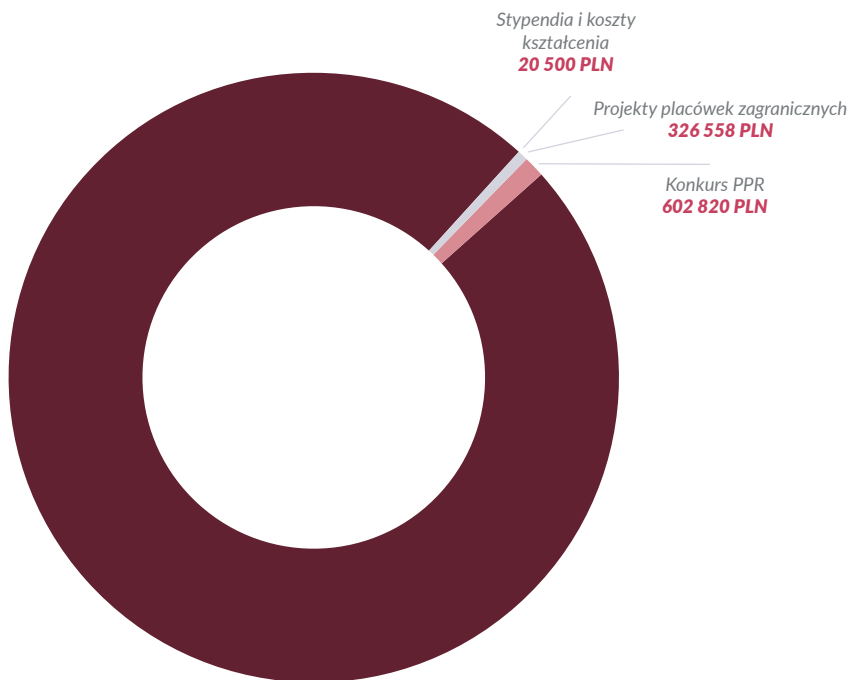
Z nowej infrastruktury szkolnej skorzystali mieszkańcy okręgu Wakema, gdzie rozbudowano istniejące szkołę podstawową i średnią. Dodatkowe sale dydaktyczne oraz biblioteki, a także zakupione wyposażenie dla szkół istotnie poprawiły warunki nauki blisko 1500 uczniów. Działania w Wakemie wzmocniły jednocześnie „widoczność” *Polskiej pomocy* oraz działań Polskiej Misji Medycznej. Dla ludności z trzech wiosek powiatu Shwe Kyin w prowincji Bago, przy zaangażowaniu polskiej placówki, zbudowano przepompownię i zbiorniki do przechowywania wody, a także podłączono ją do istniejącej infrastruktury w tych wsiach, co umożliwiło ponad 4000 osobom korzystanie z czystej wody.

Polskie wsparcie rozwojowe dla Mjanmy w 2018 roku obejmowało również wypłatę środków w ramach umowy kredytowej między Rządem RP a Rządem Mjanmy, podpisanej w kwietniu 2017 roku.

Całość ODA na rzecz Mjanmy w 2018 roku wyniosła 181,23 mln PLN.

Dwustronna pomoc rozwojowa - Mjanma

Umowy kredytowe
180 280 999 PLN

Fot. Ambasada RP w Bangoku

Edukacja – jej poziom, warunki nauczania, brak nauczycieli – to jeden z najtrudniejszych problemów reformującej się Mjanmy. Na razie rządu nie stać na przeprowadzenie wielkiej reformy edukacji wraz z dofinansowaniem szkół. W najgorszej sytuacji są szkoły wiejskie. Wsparcie każdej inwestycji edukacyjnej to istotny krok na rzecz poprawy warunków życia ludności.

PROJEKT

Rozbudowa i wyposażenie budynku szkoły podstawowej w powiecie Wakema

DOTOWANY

Ambasada RP w Bangoku

MIEJSCE REALIZACJI

Mjanma, Ayyewaddi, Wakema

WARTOŚĆ PROJEKTU

115 204 PLN

Beneficjentami projektu była młodzież wioski Hnet Pywe Su i okolic (w sumie ponad 500 dzieci), która uzyskała lepsze warunki nauczania. W ramach projektu szkoła podstawowa w miejscowości Hnet Pywe Su w powiecie Wakema, w południowej prowincji Ayyewaddi została rozbudowana o salę gimnastyczną, bibliotekę oraz toalety. Zadbano też o nowe ławki szkolne, tablice, biurka, szafki i półki na książki oraz o podręczniki i książki dydaktyczne.

PROJEKT

Mjanma – działania połączniczo-edukacyjne, działania medyczne oraz WASH w regionie delty Irawadi – II moduł

DOTOWANY

Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna

MIEJSCE REALIZACJI

Mjanma, okręg Wakema, region Irawadi

WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA

602 820 PLN

Spółeczność rolniczego regionu delty Irawadi, poprzecinanego rzekami i strumieniami, dzielącymi łąd na liczne wyspy i półwyspy, ma ograniczony dostęp do infrastruktury i usług społecznych. Do wielu miejsc można dotrzeć jedynie łodzią. Brakuje też wykwalifikowanego personelu medycznego. Projekt skupiał się na poprawie stanu zdrowia kobiet w okresie okołoporodowym, niemowląt oraz dzieci, przyczyniając się do lepszego dostępu do opieki zdrowotnej oraz podniesienia poziomu usług medycznych, a także wzrostu świadomości zdrowotnej pacjentów, zwłaszcza kobiet i dzieci.

Kadra medyczna w szpitalu w Wakemie została przeszkolona przez chirurga i anestezjologa z technik operacyjnych oraz z zasad znieczulania, za szczególnym uwzględnieniem sposobów zapobiegania powstawaniu zakażeń szpitalnych. Blok operacyjny został wyposażony w niezbędny sprzęt medyczny, m.in. aparat anestezjologiczny, lampę operacyjną, kardiomonitor, EKG, elektrokoagulację.

Dzięki wybudowaniu 10 zbiorników na wodę deszczową mieszkańcy regionu bez dostępu do czystej wody pitnej mogą zbierać wodę deszczową, która po przetworzeniu nadaje się do spożycia.

Działaniami edukacyjnymi z zakresu przestrzegania zasad higieny oraz prewencji chorób związanych z zanieczyszczeniem wody objęto 1050 dzieci w wieku szkolnym. 300 dzieci odbyło pogłębione szkolenie z zapobiegania chorobom, przeprowadzone przez polskiego lekarza chorób zakaźnych.

1800 osób w wieku szkolnym oraz 150 członków rodzin uczniów najbardziej zagrożonych zakażeniem zostało zaszczepionych na WZW typu B.

PALESTYNA

HDI

119 na 189

POWIERZCHNIA

6,2 tys. km²

LICZBA LUDNOŚCI

4,9 mln

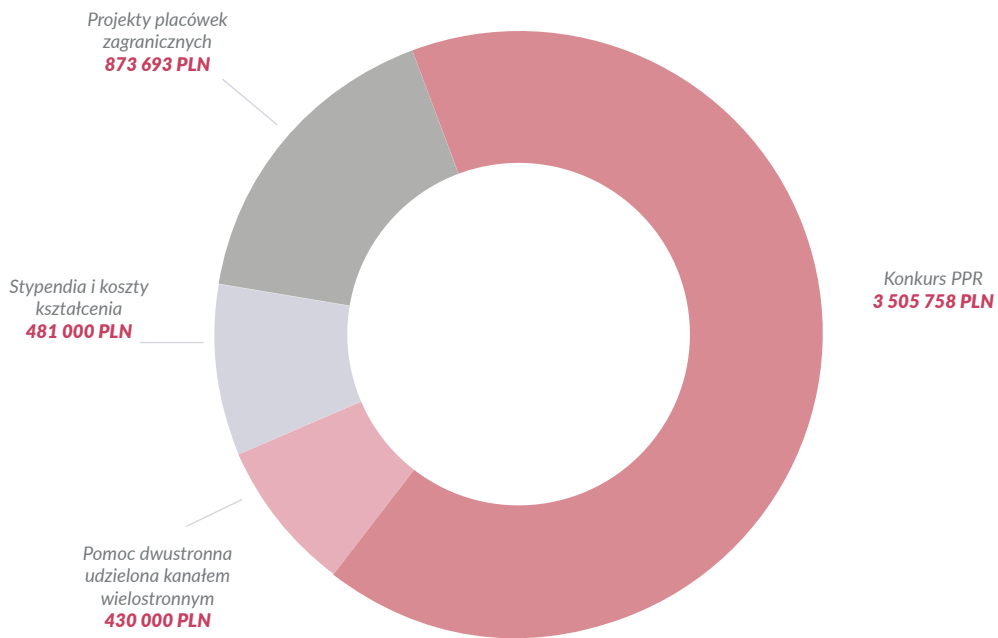
W Palestynie polska pomoc rozwojowa w roku 2018 koncentrowała się na wspieraniu trzech obszarów: kapitału ludzkiego, rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich oraz przedsiębiorczości i sektora prywatnego.

W ramach projektów realizowanych przez polskie organizacje pozarządowe kontynuowano wysiłki służące wzmocnieniu spółdzielczości rolniczej, tworząc warunki do generowania dochodów oraz powstawania nowych miejsc pracy, a także dbając o środowisko lokalne dzięki wykorzystywaniu do nawadniania upraw odpowiednio przygotowanej wody z oczyszczalni. Utrzymywano także wsparcie z lat ubiegłych dla osób z niepełnosprawnościami, zarówno w zakresie rehabilitacji, jak i wprowadzania młodych osób na rynek pracy. Projekty Biura Przedstawiciela RP przy Palestyńskiej Władzy Narodowej w Ramallah były skierowane przede wszystkim do osób marginalizowanych i najbardziej potrzebujących pomocy. Działania służyły między innymi poprawie warunków w ośrodkach zdrowia oraz w placówkach edukacyjnych, a także tworzeniu możliwości zarobkowania dla młodych Palestyńczyków. Dużą grupę beneficjentów stanowiły palestyńskie kobiety, które objęto działaniami z zakresu kształcenia zawodowego, rozwoju przedsiębiorczości oraz wzmocnienia ich poczucia wartości.

W sumie w roku 2018 zrealizowano 10 projektów; 3 wyłonione w ramach konkursów dla organizacji pozarządowych oraz 7 wdrażanych za pośrednictwem Biura Przedstawiciela RP przy Palestyńskiej Władzy Narodowej w Ramallah. *Polska pomoc* dla Palestyny obejmowała też stypendia dla palestyńskich studentów oraz wpłaty do instytucji międzynarodowych. Spośród agend ONZ kluczowym partnerem Polski była Agenda Narodów Zjednoczonych ds. Pomocy Uchodźcom Palestyńskim na Bliskim Wschodzie (UNRWA), niosąca pomoc humanitarną uchodźcom palestyńskim na Bliskim Wschodzie w zakresie edukacji i opieki zdrowotnej. Polska wspiera działalność UNRWA nieprzerwanie od roku 2007 poprzez wpłaty do budżetu ogólnego agendy bądź też w odpowiedzi na konkretne apele dotyczące najpilniejszych potrzeb (w ramach wielostronnej współpracy rozwojowej, w 2018 roku Polska przekazała 2 mln PLN).

Łącznie ODA na rzecz Palestyny w 2018 roku wyniosła 5,29 mln PLN.

Dwustronna pomoc rozwojowa - Palestyna

PROJEKT

Optymalizacja konwencjonalnego i niekonwencjonalnego nawadniania dla rozwoju obszarów wiejskich i aktywizacji kobiet oraz młodzieży w Palestynie – I moduł

DOTOWANY

Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej

MIEJSCE REALIZACJI

Palestyna, Zachodni Brzeg

WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA

1 590 526 PLN

Borykające się z licznymi niedostatkami palestyńskie społeczeństwo dotkliwie odczuwa skutki zachodzących zmian klimatycznych. Niższa niż dawniej roczna ilość opadów oraz wzrastająca średnia temperatura atmosferyczna, w połączeniu z pozostawieniem pod kontrolą Izraela 82% wód gruntowych, skutkują niedostateczną ilością wody dla gospodarstw domowych, rolnictwa i przemysłu. W tej sytuacji konieczne stają się nie tylko zabiegi zwiększające efektywność użytkowania konwencjonalnych ujęć wody, lecz także poszukiwanie jej źródeł niekonwencjonalnych, takich jak np. oczyszczona woda ściekowa. Na te niełatwe wyzwania rozwiązanie szukało PCPM, we współpracy z Instytutem Badań Stosowanych w Jerozolimie (Applied Research Institute Jerusalem, ARIJ). W ramach realizowanych działań w dwóch miejscowościach, na polach sąsia-

dujących z oczyszczalniami ścieków, zainstalowano systemy nawadniania podpowierzchniowego, wykorzystujące oczyszczoną wodę ściekową. Instalacje nawadniające, tym razem kropelkowe, zainstalowano też w przydomowych ogródkach w miejscowości Beit Ula, wspierając w ten sposób osoby pozostające w trudnej sytuacji ekonomicznej. Opisanie technologie pozwoliły na rozpoczęcie upraw i uzyskanie pierwszych plonów, z których część została z zyskiem sprzedana. Projekt w niewielkim zakresie dotyczył bezrobotnej palestyńskiej młodzieży, która wzięła udział w specjalistycznych szkoleniach oraz otrzymała wsparcie na rozpoczęcie własnej działalności zarobkowej, niemniej dzięki zaangażowaniu i otrzymanej pomocy pewnej ich liczbie udało się wyjść z kręgu bezrobocia i zadbać o polepszenie swojej sytuacji ekonomicznej.

Fot. Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej

PROJEKT

Poprawa sytuacji gospodarczej kobiet poprzez wsparcie kobiecych przedsiębiorstw programem radiowym

DOTOWANY

Biuro Przedstawiciela RP w Ramallah

MIEJSCE REALIZACJI

Palestyna, Zachodni Brzeg

WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA

114 146 PLN

Mimo iż w ostatnich latach w Palestynie odnotowano wzrost liczby zakładanych małych i średnich przedsiębiorstw prowadzonych przez kobiety, problemy napotymane przy ich prowadzeniu sprawiają, że tylko niewielkim udaje się pozostać na rynku. Główne przeszkody to ograniczony dostęp do rynku zbytu, problemy w dotarciu do nowych klientów czy brak środków na marketing i reklamę. Do tego dochodzą bariery natury społecznej, sprawiające, że przedsiębiorczynie brakuje wiary we własne możliwości, a także wsparcia mentalnego ze strony najbliższego otoczenia. W odpowiedzi na te problemy Biuro Przedstawiciela RP w Ramallah zrealizowało projekt mający wspomóc kobiety w prowadzeniu rozpoczętych biznesów, a także zachęcić nowe do zakładania własnych miniprzedsiębiorstw. W tym celu, we współpracy w Radiem Nisaa (arab. Radio Kobieta), wyemitowano programy i spoty reklamowe poświęcone prowadzeniu drobnych biznesów przez kobiety, w tym ich promocji i rozwojowi. Realizacja projektu przyczyniła się także do promocji „ducha kobiecej przedsiębiorczości” wśród słuchaczek radia. W sumie ze wsparcia w ramach projektu skorzystało blisko 200 kobiet.

foto. A. Saeb

SENEGAL

HDI
164 na 189

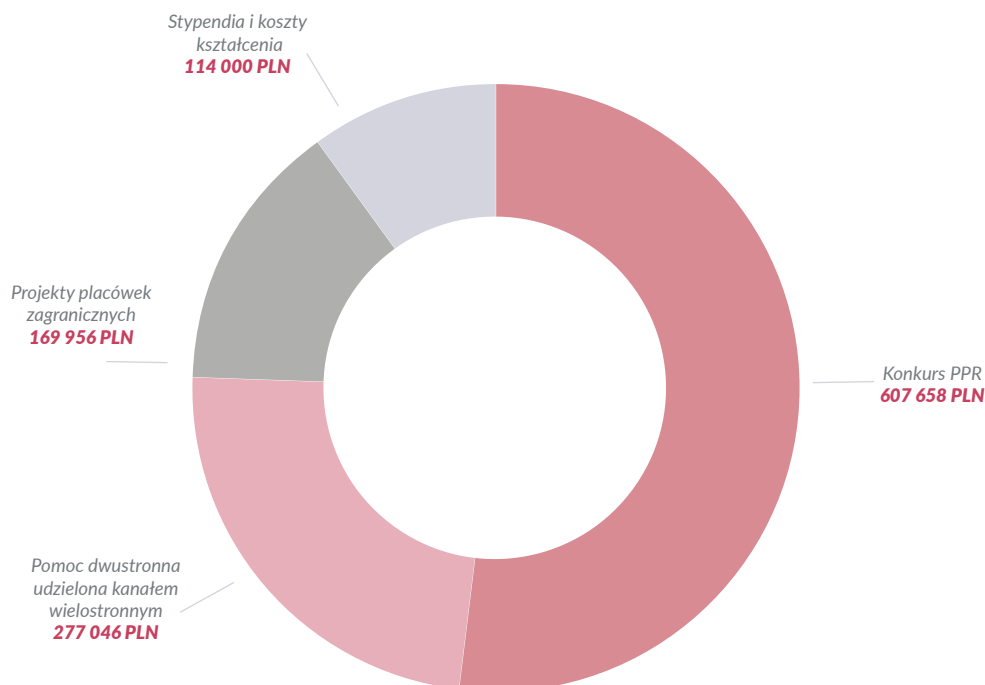
POWIERZCHNIA
196,7 tys. km²

**LICZBA
LUDNOŚCI**
15,85 mln

Polska pomoc dwustronna dla Senegalu koncentrowała się na poprawie sytuacji zdrowotnej i wodno-sanitarnej mieszkańców oraz warunków nauczania w placówkach edukacyjnych. Do głównych beneficjentów należeli uczniowie szkół podstawowych, studenci studiów medycznych i podopieczni placówek edukacyjno-wychowawczych. Dzięki projektowi polskiego Stowarzyszenia „Towarzystwo NAVEGADORES” ponad 3000 uczniów z 20 szkół podstawowych w departamencie Kébémér zyskało dostęp do nowoczesnej infrastruktury sanitarnej. Poprawiła się frekwencja w szkołach, szczególnie wśród uczennic. Przy zaangażowaniu Ambasady RP w Dakarze zostały zrealizowane 4 projekty. Wychowankowie przedszkola i sierocińca prowadzonych przez polskie misjonarki zyskali lepsze warunki edukacji i rehabilitacji dzięki zakupionemu przez ambasadę sprzętowi. Studenci i kadra dydaktyczna wydziału medycznego Uniwersytetu im. Cheikha Anty Diopa w Dakarze mają dzięki *Polskiej pomocy* nowoczesne laboratoria do diagnostyki i szkoleń z patologii, bakteriologii i parazytologii. Do parterów placówki należała także kobieca kooperatywa w Kédougou zajmująca się produkcją masła karité (shea), w której czas pracy został skrócony o 80% za sprawą mechanizacji produkcji z wykorzystaniem sfinansowanej przez Polskę prasy. Wzrosły też zdolności produkcyjne kooperatywy.

Łącznie ODA na rzecz Senegalu w 2018 roku wyniosła 1,17 mln PLN.

Dwustronna pomoc rozwojowa - Senegal

PROJEKT

Poprawa dostępu do infrastruktury sanitarnej i podniesienie świadomości z zakresu higieny mieszkańców powiatu Kébémér

DOTOWANY

Stowarzyszenie Towarzystwo NAVEGADORES

MIEJSCE REALIZACJI

Senegal, departament Kébémér, gminy: Kébémér, Ndande, Kab Gaye, Diokoul, Thiépp, Gueoul, Ngourane i Thiolom

WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA

607 658 PLN

3135 uczniów z 20 szkół podstawowych na terenie gmin Kébémér, Ndande, Kab Gaye, Diokoul, Thiépp, Gueoul, Ngourane i Thiolom w departamencie Kébémér korzysta z powstałej w ramach projektu nowoczesnej infrastruktury sanitarnej – wielokabinowych toalet z umywalniami i dostępem do bieżącej wody. Wzrosły również standardy toalet w budynkach publicznych i prywatnych w gminach powiatu Kébémér. W wyniku 30-dniowego kursu budowlanego 20 robotników zyskało wyższe kwalifikacje w zakresie budowy, zgodnie z obowiązującymi normami technicznymi, infrastruktury sanitarnej. Dzieci ze szkół, w których powstała infrastruktura sanitarna, oraz dorośli mieszkańcy gmin poznali zasady higieny osobistej i korzystania z toalet. Przy każdej ze szkół powstały nadzorowane przez dyrektora zespoły o podlegającym rotacji składzie, odpowiedzialne za utrzymanie toalet oraz stałe podnoszenie poziomu higieny w gminie.

Wyposażenie szkół w infrastrukturę sanitarną, działania edukacyjne związane z higieną oraz wzrost znaczenia w lokalnej społeczności struktur odpowiedzialnych za utrzymanie toalet zaowocowały wyższą frekwencją w szkołach, zwłaszcza wśród uczennic (w szkołach pozbawionych toalet i dostępu do wody uczennice w trakcie menstruacji najczęściej opuszczają zajęcia). Doświadczenia z podobnych projektów zrealizowanych w latach 2016 i 2017 dowodzą, że placówki dysponujące infrastrukturą sanitarną cieszą się dużą popularnością wśród rodziców podejmujących decyzję o wyborze szkoły dla dzieci – odnotowano w nich wyższy niż średnia dla całych gmin wzrost liczby uczniów w roku szkolnym 2018/2019 w porównaniu z wcześniejszymi latami. W dłuższej perspektywie projekt przyczyni się do zmniejszenia zachorowalności na choroby „brudnych rąk” wśród uczniów i personelu szkół, a także mieszkańców domów sąsiadujących ze szkołami.

Fot. Stowarzyszenie Towarzystwo NAVEGADORES

PROJEKT

Zakup prasy do karité dla kooperatywy kobiet GIE w Kédougou

DOTOWANY

Ambasada RP w Dakarze

MIEJSCE REALIZACJI

Senegal, region Kédougou

WARTOŚĆ PROJEKTU

32 487 PLN

Inicjatywa miała na celu wzmocnienie przedsiębiorczości w regionie Kédougou poprzez wzrost wydajności produkcji przy przetwarzaniu masła karité (shea). Grupa Interesu Gospodarczego Koba Klub z regionu Kédougou, na rzecz której zrealizowano ten projekt, to kooperatywa zrzeszająca kobiety zajmujące się przetwórstwem produktów rolnych i leśnych, m.in. hibiskusa, miodu, owocu baobabu i tamaryndowca oraz karité. Przetwarzanie owoców karité to jedna z głównych form zarobkowania w regionie; zajmują się nim przede wszystkim kobiety. Stosowana przez nie tradycyjna metoda obróbki to proces długi i uciążliwy - ze 100 kg świeżych owoców otrzymuje się 20 kg migdałów, które dają 4 kg masła karité. Wymaga to blisko 30 godzin pracy jednej osoby (bez uwzględnienia czasu potrzebnego na zebranie owoców). Wydajność produkcji na jedną pracownicę zazwyczaj nie przekracza 20 kg na sezon i nie pokrywa popytu. Dzięki mechanizacji produkcji z wykorzystaniem prasy do przetwarzania owoców karité czas pracy został skrócony o 80%, a zdolności produkcyjne kooperatywy wzrosły do 400 kg migdałów dziennie. Na większych możliwościach produkcyjnych zyskały również osoby trudniące się pozyskiwaniem surowca, na który jest większe zapotrzebowanie. Korzyści z większej podaży masła karité odnieśli także pośrednicy zajmujący się handlem wytwarzanymi na jego bazie produktami.

Fot. Ambasada RP w Dakarze

TANZANIA

HDI

154 na 189

POWIERZCHNIA

747,3 tys. km²

LICZBA LUDNOŚCI

56,31 mln

Polskie wsparcie dla Tanzanii w 2018 roku wiązało się z poprawą warunków nauczania i wyrównywaniem szans edukacyjnych. Dzięki zrealizowanym projektom w placówkach edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej poprawiły się baza dydaktyczna i zaplecze sanitarne, a zarazem komfort nauki wychowanków i pracy nauczycieli. Podczas szkoleń kadra pedagogiczna poznała nowe metody pracy, tym samym podnosząc kwalifikacje zawodowe, co pozytywnie wpłynęło na wyniki osiągnięte przez uczniów. *Polska pomoc* przyczyniła się także do wzrostu poziomu opieki zdrowotnej w zakresie położnictwa, ginekologii i chirurgii. Trzeba też pamiętać o korzystnych zmianach w dziedzinie przedsiębiorczości, co pozwoliło na powstanie nowych miejsc pracy w rolnictwie (uprawa jabłek tropikalnych) i w przetwórstwie produktów rolnych (orzechy nerkowca).

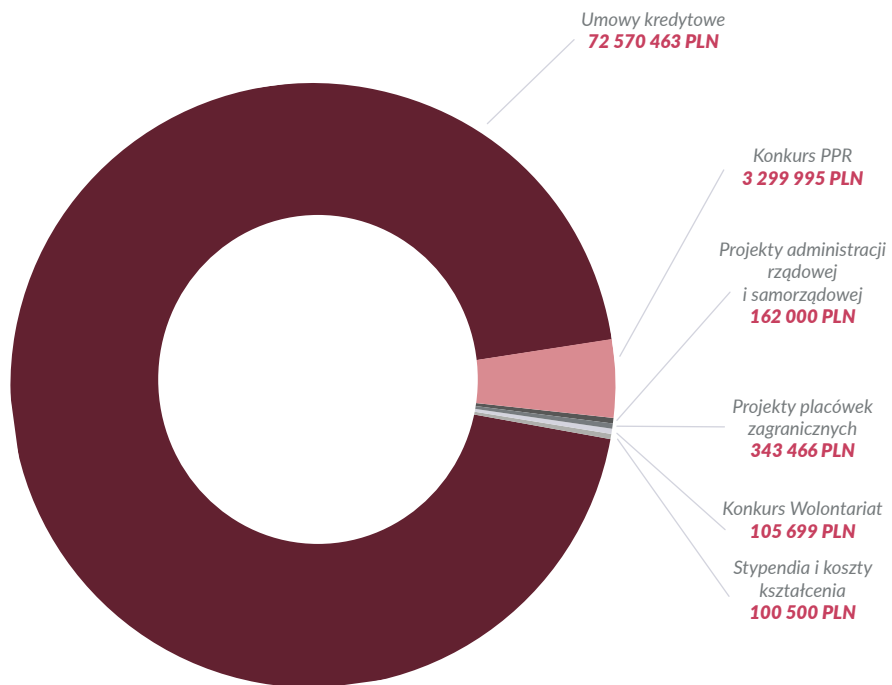
Spośród łącznej liczby 14 projektów rozwojowych, 8 (w tym 2 o charakterze wolontariackim) zrealizowały polskie organizacje pozarządowe, a 6 Ambasada RP w Dar es Salaam. We współpracy z Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) zorganizowano dla tanzańskich ekspertów i administracji seminarium w Tanzanii i wizytę studyjną w Polsce, których tematami było zarządzanie zasobami wody pitnej oraz perspektywy współpracy z polskimi podmiotami dysponującymi odpowiednimi technologiami i know-how w tej dziedzinie.

Polska pomoc dla Tanzanii to również stypendia dla tanzańskich studentów pobierających naukę na polskich uczelniach oraz wypłata kolejnej transzy kredytu na podstawie umowy z 2015 roku na finansowanie projektów w dziedzinie modernizacji rolnictwa (całkowita kwota kredytu 110 mln USD).

Dodatkowo, w roku 2018 r. Ambasada RP w Dar es Salaam na mocy porozumień z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego realizowała projekty dotyczące renowacji lub naprawy zabezpieczeń zabytków w środkowo-wschodniej Tanzanii.

Łącznie ODA na rzecz Tanzanii w 2018 roku wyniosła 76,58 mln PLN.

Dwustronna pomoc rozwojowa - Tanzania

PROJEKT

Rozwój sektora przetwórstwa nerkowców w dystrykcie Mkuranga

DOTOWANY

Fundacja Kultury Świata

MIEJSCE REALIZACJI

Tanzania, dystrykt Mkuranga w regionie Pwani

WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA

489 925 PLN

Orzechy nerkowca są uprawiane w Tanzanii na skalę przemysłową, podobnie jak herbata, kawa czy cukier. Jednak jedynie 15% zebranych plonów jest przetwarzane na miejscu. Większość nerkowców eksportuje się do Indii, gdzie są poddawane obróbce i sprzedawane głównie na rynki europejskie. Projekt był skierowany do rolników uprawiających orzechy nerkowca i zakładał stworzenie odpowiedniego zaplecza dla przetwórstwa, tak aby cały proces produkcyjny – a zarazem tworzenie wartości dodanej – odbywał się na miejscu.

Stowarzyszenie miejscowych drobnych producentów orzechów zyskało halę magazynową przystosowaną do przechowywania nieobrabianych orzechów przez cały rok oraz przestrzeń i sprzęt do ich obróbki – suszarkę i kotły parowe. Z infrastruktury korzystają także współpracujący ze stowarzyszeniem członkowie innych grup producenckich z okolicznych wiosek. Przeprowadzono kampanię informacyjną na temat możliwości zatrudnienia w przetwórstwie nerkowców oraz celowości zwiększania wydajności i konkurencyjności lokalnych grup producenckich względem większych podmiotów. Duży nacisk położono na aktywizację zawodową kobiet. Lokalni producenci zostali przeszkoleni z wymogów, jakie muszą spełniać przetworzone orzechy nerkowca, tak aby sprostać standardom UE i móc trafić na rynek europejski. Zainteresowanie importem przetworzonych nerkowców z Tanzanii wyraziły polskie firmy, bowiem tanzańskie nerkowce są najlepsze jakościowo, czyli największe, najstudsze, najbielsze, a ich cena jest konkurencyjna w stosunku do produktów z Brazylii, Wietnamu czy z Indii. Projekt przyczynił się do zwiększenia wydajności i konkurencyjności, a zarazem skali drobnego przetwórstwa na obszarach wiejskich.

Fot. Fundacja Kultury Świata

PROJEKT

Polska Misja Edukacyjna – wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci z obozu uchodźców w Ulyankulu poprzez budowę centrum edukacji wczesnoszkolnej i podstawowej oraz przeprowadzenie cyklu warsztatów dla dzieci i szkoleń dla nauczycieli w Regionie Tabora

DOTOWANY

Wayair Foundation

MIEJSCE REALIZACJI

Tanzania, region Tabora

WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA

405 965 PLN

W ramach projektu powstało nowatorskie pod względem architektonicznym centrum edukacyjne dla dzieci na poziomie wczesnoszkolnym i podstawowym, składające się z 4 sal lekcyjnych, budynku teatralnego, budynku administracyjnego i modułu sanitarnego. Przeprowadzono ponad 90 godzin szkoleń i warsztatów dla nauczycieli z metodyki nauczania języka angielskiego z wykorzystaniem technik teatralnych, co podniosło poziom kompetencji zawodowych nauczycieli oraz dyrektora szkoły. Opierając się na sposobach nauczania z wykorzystaniem technik teatralnych, opracowano, wyprodukowano i dostarczono do szkoły w Ulyankulu materiały dydaktyczne w języku angielskim. Dzięki temu w szkole w Ulyankulu, prowadzonej przez parafię rzymskokatolicką św. Ludwika w byłym obozie dla uchodźców z Burundi, 140 dzieci rozpoczęło regularną edukację szkolną.

Fot. Tycjan Rogoziński, Wayair Foundation

UGANDA

HDI
162 na 189

POWIERZCHNIA
241,6 tys. km²

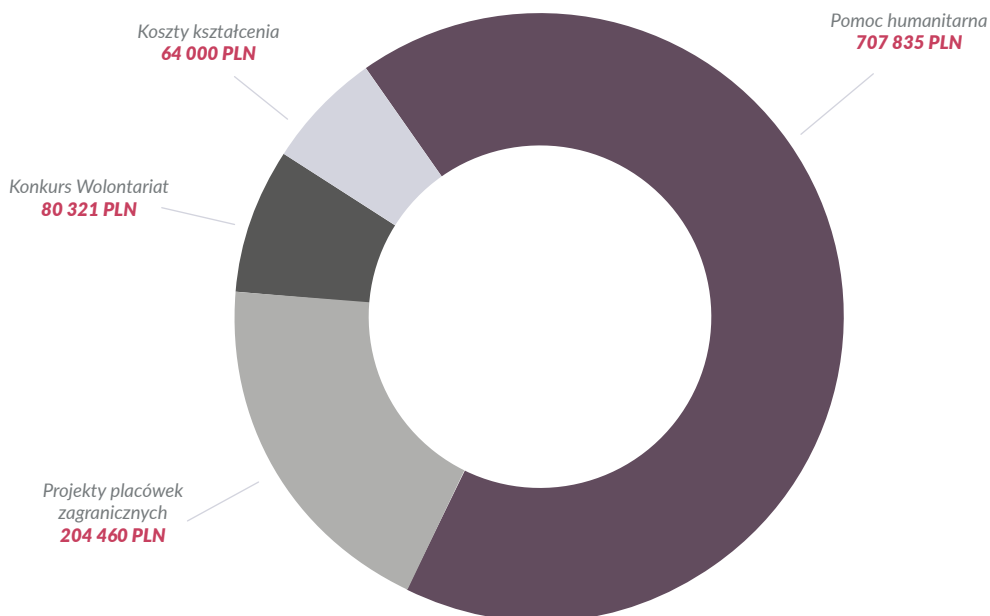
**LICZBA
LUDNOŚCI**
42,72 mln

Uganda została krajem priorytetowym polskiej współpracy rozwojowej we wrześniu 2018 roku. Polska pomoc rozwojowa dla tego kraju to 2 projekty zrealizowane przez Ambasadę RP w Nairobi oraz projekt wolontariacki. Polskie wsparcie pozwoliło podnieść standardy opieki okołoporodowej w ośrodku zdrowia w Koja. Dwa inne projekty dotyczyły młodzieży, która stanowi znaczący odsetek ugandyjskiego społeczeństwa (połowa populacji nie przekroczyła 15 roku życia), a ich celem było wyrównanie szans edukacyjnych dzieci ze środowisk wykluczonych oraz zaangażowanie ich w aktywności sprzyjające prawidłowemu rozwojowi psychoruchowemu i osiąganiu kompetencji społecznych. Służą temu właśnie zajęcia sportowe i sprofilowane szkolenia zawodowe.

W Ugandzie zrealizowano jeszcze projekt humanitarny na rzecz dzieci i młodzieży pochodzących z Sudanu Południowego, którzy na skutek wojny domowej schronili się w północnej części Ugandy w obozie dla uchodźców Palabek.

Łącznie ODA na rzecz Ugandy w 2018 roku wyniosła 1,06 mln PLN.

Dwustronna pomoc rozwojowa - Uganda

Fot. Brian Otieno/ Ambasada RP w Nairobi

Children Sport Charity Academy (CSCA) to organizacja pozarządowa założona przez mieszkającą w Ugandzie Polkę, a jej celem jest wyrównywanie szans dzieci z defaworyzowanych środowisk, w tym dzieci uchodźców. CSCA poprzez sport oraz szkolenia zawodowe stara się pokazać dzieciom inne niż ulica perspektywy. Wychowankowie CSCA biorą udział w ugandyjskich oraz międzynarodowych turniejach sportowych. Dzieci zdobywają też zawód, by w przyszłości móc się samodzielnie utrzymać. Za-

PROJEKT

Wsparcie programu CSCA poprzez zapewnienie schronienia, opieki oraz różnorodnej aktywności dzieciom i młodzieży ze środowisk defaworyzowanych, w tym uchodźców.

DOTOWANY

Ambasada RP w Nairobi

MIEJSCE REALIZACJI

Uganda

WARTOŚĆ PROJEKTU

80 556 PLN

łożyciele CSCA są niejednokrotnie jedynymi ich opiekunami. Projekt obejmował renowację sali gimnastycznej, zakup sprzętu do sal lekcyjnych, komputerów, maszyn do szycia, sprzętu sportowego, a także wynajem pomieszczenia, w którym odbywały się szkolenia dla młodzieży (w tym obsługi komputera czy kursu kroju i szycia).

Niektóre kursy i zajęcia sportowe były prowadzone przez wychowanków CSCA, którzy – dzięki wsparciu organizacji – zdobyli wykształcenie i zawód, tym samym niejako spłacając dług wdzięczności.

Fot. Brian Otieno/ Ambasada RP w Nairobi

Koja to miejsce wyjątkowe – podczas i bezpośrednio po II wojnie światowej przebywało tutaj blisko 3000 Polaków ocalałych z Syberii. Nieopodal wioski znajduje się polski cmentarz, którym opiekuje się Ambasada RP w Nairobi. W 2016 roku ze środków *Polskiej pomocy* oraz datków Sybiraków został wybudowany w Koja szpital wchodzący w skład istniejącego już ośrodka zdrowia, dla którego polscy Salezianie ufundowali solar dostarczający elektryczność.

PROJEKT

Wsparcie centrum zdrowia w Koja - doposażenie „porodówki” oraz oddziału położniczego oraz renowacja budynków przychodni i szkolenie dla personelu

DOTOWANY

Ambasada RP w Nairobi

MIEJSCE REALIZACJI

Uganda, Koja

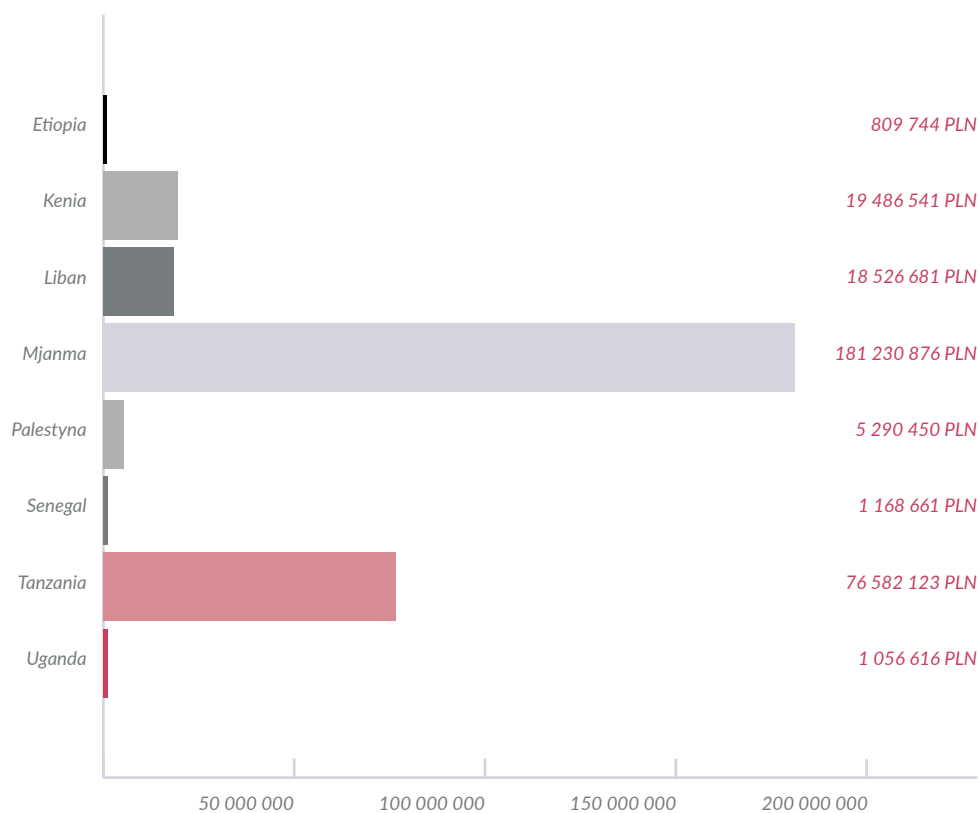
WARTOŚĆ PROJEKTU

123 903 PLN

W ramach projektu w 2018 roku odnowiono przychodnię oraz część szpitala – naprawiono sufity i dach, położono płytki, a także doprowadzono wodę do nowowypbudowanej łazienki działającej przy porodówce.

Ponadto kupiono sprzęt medyczny służący ciężarnym pacjentkom szpitala. Dwóch pracowników medycznych ośrodka odbyło szkolenia w szpitalu w Embu, które przeprowadzili polscy lekarze z organizacji „Leczymy z miłości”.

ODA na rzecz państw priorytetowych (poza państwami Partnerstwa Wschodniego)

Podnoszenie jakości życia poprzez kompleksowy i przyjazny środowisku rozwój przedsiębiorczości w Południowej Kenii
Fot. Ambasada RP w Nairobi

W 2018 r. Ministerstwo Spraw Zagranicznych pomoc humanitarną świadczyło kanałem bilateralnym tj. za pośrednictwem polskich organizacji pozarządowych (realizowane były drugie moduły projektów pomocy bezpośredniej na rzecz uchodźców, osób wewnątrznie przesiedlonych i ludności lokalnej realizowanych w Libanie, Jordanii i Iracym Kurdystanie; w 2019 roku kontynuowane będą projekty wyłonione w konkursach w 2018 roku); realizowane są również projekty placówek.

Ponadto MSZ dokonywało dobrowolnych wpłat na wyspecjalizowane międzynarodowe agendy humanitarne, do których należą Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża (ICRC) – w ramach Porozumienia o współpracy; Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej (UN OCHA) – w tym OCHA Donor Support Group, której Polska jest członkiem od 2012 roku; Biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR); Fundusz Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci (UNICEF); Agendę Narodów Zjednoczonych dla Pomocy Uchodźcom Palestyńskim na Bliskim Wschodzie (UNRWA), a także Program Narodów Zjednoczonych ds. Osiedli Ludzkich (UN HABITAT).

W ubiegłym roku była kontynuowana też dwustronna inicjatywa rządowa z partnerami niemieckimi – w 2016 roku uruchomiony został 3-letni polsko-niemiecki projekt mający na celu odbudowę libańskich szkół publicznych, w których uczą się dzieci uchodźców syryjskich i najuboższe dzieci libańskie, oraz rozwój infrastruktury szkolnej. Łączny wkład Polski do programu w latach 2016-2018, wyniósł 3 mln EUR (odbudowa 10 szkół), z czego milion EUR (4,25 mln PLN) w 2018 roku.

Resort spraw zagranicznych w 2018 roku dofinansował 2 projekty humanitarne na wschodzie Ukrainy w sektorze „Zdrowie” oraz „Pomoc społeczna” o wartości 2,84 mln PLN. Przekazano również dobrowolną wpłatę, 1,9 mln PLN, dla lokalnego Biura Narodów Zjednoczonych ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej (*United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs*, UN OCHA) w Kijowie.

W ramach powyższych działań Ministerstwo

Spraw Zagranicznych w 2018 roku przeznaczyło łącznie blisko 96,09 mln PLN na działania humanitarne; środki trafiły do syryjskich uchodźców oraz do najbardziej potrzebujących mieszkańców państw przyjmujących, tj. Jordanii, Libanu oraz Iraku, a także Ukrainy.

Polska uczestniczyła też w realizacji instrumentów UE skierowanych na pomoc uchodźcom i migrantom na Bliskim Wschodzie, do których należą:

- Regionalny Fundusz UE w odpowiedzi na kryzys syryjski (MADAD), będący mechanizmem reagowania na kryzys uchodźczy w wymiarze regionalnym i stanowiący narzędzie średnio- i długoterminowego wsparcia uchodźców i społeczności ich przyjmujących w sferze gospodarczej, edukacyjnej i społecznej. Wpłaty Polski do Funduszu wyniosły 3 mln EUR w 2016 roku oraz 1,17 mln EUR w 2017 roku; w ramach niniejszego Funduszu Polska Akcja Humanitarna wdrażała projekt w Iraku, natomiast Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej wdrażało projekt w Libanie.
- Instrument Pomocy dla Uchodźców w Turcji (FRiT), koordynujący pomoc humanitarną i rozwojową świadczoną na rzecz uchodźców syryjskich i przyjmującej ich społeczności tureckiej. Łączny wkład Polski na rzecz FRiT, zaplanowany na lata 2016-2023, ma wynieść 86,7 mln EUR (56,97 mln EUR w ramach I transzy i 29,73 mln EUR w ramach II transzy pomocy). Dotychczasowe wpłaty Polski wyniosły 16,88 mln EUR w 2016 roku, 25,05 mln EUR w 2017 roku oraz 12,59 mln EUR w 2018 roku.

Poszczególne wydatki MSZ na pomoc humanitarną przedstawiają się następująco:

- ponad **72,17 mln PLN** – wpłaty na rzecz organizacji/instytucji międzynarodowych;
- **4,25 mln PLN** – realizacja polsko-niemieckiego projektu na rzecz wsparcia edukacji dzieci uchodźców i ludności lokalnej w Libanie;
- **19,03 mln PLN** – realizacja projektów wyłonionych w ramach postępowań konkursowych MSZ w zakresie pomocy humanitarnej;
- **0,64 mln PLN** – realizacja projektów humanitarnych polskich placówek dyplomatycznych.

W związku z powołaniem w styczniu 2018 roku w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Ministra-

-Członka Rady Ministrów, którego zakres czynności dotyczy m.in. wspierania działań związanych z udzielaniem pomocy humanitarnej, także KPRM realizowała przedsięwzięcia w tym obszarze m.in. na Bliskim Wschodzie, na Ukrainie, oraz w państwach afrykańskich.

Fot. Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Kontynuując projekty z lat poprzednich, niniejszy projekt zakłada świadczenie usług medycznych w Charkowie i Berdiańsku oraz rozszerzenie wachlarza oferowanych usług medycznych o badania USG i usługi dentystyczne. W ramach projektu powstały 2 nowe placówki w Krzywym Rogu i w Mariupolu. Kontynuowanie prac w regionie charkowskim jest istotne, bowiem mieszka tam ludność uboga i jest duża liczba osób wewnętrznie przesiedlonych (IDP's).

PROJEKT

Funkcjonowanie czterech gabinetów medyczno-socjalnych na wschodniej Ukrainie

DOTOWANY

Caritas Polska

MIEJSCE REALIZACJI

Ukraina: Charków, Berdiańsk, Krzywy Róg i Mariupol

WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA

1 482 872 PLN

Otwarcie nowych ośrodków w Krzywym Rogu i Mariupolu było odpowiedzią na bardzo duży napływ przesiedleńców z terenów Donbasu i Krymu. Krzywy Róg jest drugim miastem w okręgu dniepropietrowskim co do liczby przyjętych uchodźców, w Mariupolu zaś liczba osób przesiedlonych stanowi 18% mieszkańców (101 713 tys. przyjętych uchodźców). Otwarcie 2 nowych klinik ułatwiło leczenie osób z regionów objętych konfliktem, które są bardziej narażone na choroby. Kliniki skupiają się na diagnozowaniu i leczeniu chorób u osób najbardziej zagrożonych: dzieci, kobiet w ciąży, osób starszych i niepełnosprawnych.

foto. Klub Inteligencji Katolickiej

W projekcie przewidziano rozszerzenie wachlarza dotychczas świadczonych usług w regionie Dohuku i Erbilu dla IDPs, uchodźców i ubogich mieszkańców w zakresie badań mikrobiologicznych, fizjoterapeutycznych i prewencji prozdrowotnej, tak aby ograniczyć następstwa długotrwałego bytowania w ciężkich warunkach. Działania te miały również umożliwić zastosowanie odpowied-

PROJEKT

Pomoc medyczna w rejonie Dohuku i Erbilu w Irackim Kurdystanie dla IDPs, uchodźców i społeczności lokalnej

DOTOWANY

Klub Inteligencji Katolickiej

MIEJSCE REALIZACJI

Iracki Kurdystan, region Dohuk oraz Erbil

WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA

999 691 PLN

niego leczenia i terapii pozabiegowej. Ponadto projektem objęto badania prewencyjne mające zapobiegać wybuchom epidemii. W regionach, gdzie projekt jest wdrażany, działają 2 kliniki stacjonarne, które łącznie przyjmują największą liczbę IDPs na terenie Kurdystanu. W Dohuku działa też klinika mobilna, która 5 razy w tygodniu dociera do okolicznych miejscowości. Wszystkie działania projektowe realizowane są również w ramach II modułu projektu w 2019 roku.

PROJEKT

Wsparcie podstawowej opieki medycznej, opieki nad matką, noworodkiem i dzieckiem oraz poprawa warunków higienicznych dla społeczności lokalnej, osób przesiedlonych i uchodźców syryjskich w guberni Zarqa w Jordanii

DOTOWANY

Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna

MIEJSCE REALIZACJI

Jordania, gubernia Zarqa

WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA

2 216 207 PLN

Projekt zakładał objęcie roczną opieką medyczną uchodźców syryjskich i najbardziej potrzebujących mieszkańców w guberni Zarqa. Kompleksową opiekę zdrowotną zapewniono zwłaszcza matkom, noworodkom i dzieciom, rozszerzając zakres usług medycznych w ośrodku zdrowia zarządzanym przez lokalną organizację. Pomoc świadczono również za pośrednictwem mobilnych ambulatoriów przeznaczonych do wizyt domowych. Personel medyczny sprawował opiekę okołoporodową, ginekologiczną i pediatryczną. Ośrodek otrzymał potrzebne leki i artykuły medyczno-laboratoryjne, a mobilne ambulatorium wyposażono w ultrasonograf, monitor płodu, leki i środki medyczne. Można więc było docierać do osób mieszkających w regionach odległych i trudno dostępnych oraz do osób niepełnosprawnych.

Personel medyczny i osoby zaangażowane w pracę ośrodka i mobilnego ambulatorium, łącznie 45 osób, zostali przeszkoleni przez polskich i jordańskich specjalistów z zakresu opieki medycznej nad matką, noworodkiem i dzieckiem, przeprowadzania wizyt domowych i promowania higieny osobistej. W czasie trwania projektu odbyło się 8 tzw. dni otwartych, podczas których mieszkańcy guberni Zarqa mogli skorzystać z bezpłatnych badań i konsultacji medycznych, a także uczestniczyć w zajęciach z zakresu zdrowia i higieny osobistej.

Fot. Grzegorz Banaszak/Polska Misja Medyczna

PROJEKT

Stabilizacja sytuacji humanitarnej uchodźców syryjskich w prowincji Akkar poprzez zabezpieczenie dachu nad głową oraz dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej

DOTOWANY

Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej

MIEJSCE REALIZACJI

Liban, prowincja Akkar

WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA

3 748 081 PLN

Cel projektu to przyczynienie się do ustabilizowania sytuacji humanitarnej, w jakiej znaleźli się syryjscy uchodźcy przebywający w libańskiej prowincji Akkar. Projekt przewiduje wypracowanie mechanizmów pozwalających na przejście od pomocy humanitarnej ku wsparciu zatrudnienia uchodźców. Pomoc humanitarna skupia się na zabezpieczeniu – dostawnie – dachu nad głową dla uchodźców (w szczególności w okresie jesienno/zimowym) i zapewnieniu pomocy medycznej przez klinikę mobilną i punkt medyczny w Bire. W ramach pomocy w znalezieniu zatrudnienia przewidziano realizację pilotażowego programu robót publicznych przygotowanego przez PCPM (we współpracy z władzami lokalnymi).

Fot. Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej

Edukacja globalna

Edukacja globalna to część współpracy rozwojowej. Prowadzone w jej ramach działania informacyjne i edukacyjne przybliżają polskiemu społeczeństwu różnorodność i współzależność otaczającego świata, wyjaśniają przyczyny globalnych problemów społecznych, ekonomicznych, politycznych i środowiskowych, przygotowując tym samym do zmierzenia się z wyzwaniami, jakie są z nimi związane. Po przyjęciu przez ONZ w 2015 roku Agendy 2030, wyznaczającej 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju, działania edukacyjne koncentrują się na aktywizacji społeczeństwa na rzecz ich realizacji.

Łączna kwota dotacji na realizację zadań z zakresu edukacji globalnej w 2018 roku wyniosła 1 982 624 PLN. W 2018 roku MSZ przeprowadziło konkurs, w wyniku którego dofinansowanie otrzymało 11 projektów skierowanych do szerokiej publiczności, również do uczniów i nauczycieli w ramach edukacji formalnej. Realizację 6 projektów zaplanowano na lata 2018 i 2019, natomiast 4 będą realizowane w latach 2018, 2019 i 2020. Projekty trzyletnie to elementy większego przedsięwzięcia dofinansowanego ze środków programu *Development Education and Awareness Raising* Komisji Europejskiej. Kontynuowano również projekt wyłoniony w konkursie „Edukacja globalna 2017”.

W ramach projektów przeprowadzono warsztaty dla uczniów i nauczycieli; poruszono kwestie dotyczące m.in. zrównoważonej konsumpcji, w kontekście produkcji odzieży, obuwia i elektroniki, oraz problemy związane z zadłużeniem krajów Globalnego Południa. Na uwagę zasługują również inicjatywy realizowane przez Fundację HumanDoc – międzynarodowy Festiwal Filmów Dokumentalnych HumanDoc oraz projekt, którego celem jest wprowadzenie tematyki edukacji globalnej do systemu kształcenia studentów na Uniwersytecie Opolskim. Już w roku akademickim 2019/2020 będą oni mogli podjąć studia w ramach specjalizacji „Komunikacja i film w globalnym świecie” na dziennikarstwie oraz „Global studies” na politologii.

Kontynuowano też współpracę z Ministerstwem Edukacji Narodowej. Projekt „Edukacja globalna. Liderzy edukacji na rzecz rozwoju (II)”, przeprowadzony przez podległy MEN Ośrodek Rozwoju Edukacji we współpracy z wojewódzkimi ośrodkami doskonalenia nauczycieli, pozwolił powołać ogólnopolską sieć szkół wdrażających tematykę edukacji globalnej, w tym również w ramach obchodów Tygodnia Edukacji Globalnej.

Szkoła specjalna w Młotkowiczach na Białorusi
Fot. A Kanotep

PROJEKT

W świat z klasą - Edukacja globalna na zajęciach przedmiotowych w szkole podstawowej

DOTOWANY

Centrum Edukacji Obywatelskiej

WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA

86 830 PLN

W 2018 roku zrealizowano II moduł 3-letniego projektu Centrum Edukacji Obywatelskiej „W świat z klasą – edukacja globalna na zajęciach przedmiotowych w szkole podstawowej”, skierowany do nauczycieli. W jego ramach powstały 3 publikacje na temat włączania zagadnień edukacji globalnej i Celów Zrównoważonego Rozwoju do nauczania przedmiotowego w szkole podstawowej. W 2019 roku nauczyciele języka polskiego i geografii będą mogli brać udział w kursach blended learning.

Działania informacyjne

Internet

Podstawowe instrumenty służące informowaniu społeczeństwa o projektach realizowanych przez Polską pomoc to strona internetowa www.polskapomoc.gov.pl oraz profile marki w mediach społecznościowych: YouTube/[@PolishAid](https://www.youtube.com/@PolishAid), Twitter/[@polskapomoc](https://twitter.com/polskapomoc), Flickr.com – collection: Polish aid/Polska Pomoc.

Portal internetowy prowadzony jest w dwóch wersjach językowych. W 2018 roku opublikowano w języku polskim ponad 90 newsów, w tym 60 artykułów informujących o działaniach podjętych przez Polskę w ramach współpracy rozwojowej. Większość materiałów, zwłaszcza o rezultatach działań w krajach objętych *Polską pomocą*, została przetłumaczona na język angielski.

W 2018 roku odnotowano wzrost liczby wizyt na portalu oraz użytkowników. Portal był odwiedzany ponad 120 tys. razy (121 888 sesje, podczas których odnotowano łącznie ponad 240 tys. odsłon poszczególnych stron portalu). Stronę czytało ponad 88 tys. użytkowników, przy czym 89,8% sesji było generowanych przez nowych użytkowników. Na profilu Polskiej pomocy na Twitter.com pojawiły się informacje o aktualnym stanie realizacji działań z zakresu współpracy rozwojowej, informacje o konkursach i ich terminach. Ponadto ukazały się 4 kampanie informacyjne o polskich przedsięwzięciach. Z okazji tzw. międzynarodowych dni ustanowionych przez Organizację Narodów Zjednoczonych, m.in. Dnia Nauczyciela czy Dnia Wolontariusza, przedstawiono sylwetki Polaków niosących

pomoc oraz dane o beneficjentach wsparcia w krajach rozwijających się.

Ponadto w okresie poprzedzającym Europejskie Dni Rozwoju 2018 na Twitterze *Polskiej pomocy* była prowadzona, zainicjonowana przez Komisję Europejską, kampania pod hasłem #SheisWe, której celem była promocja 5 Celu Zrównoważonego Rozwoju (SDG) „Równość płci”. Europejskie Dni Rozwoju (European Development Days EDD) 2018 poświęcone były tematyce równościowej, zwłaszcza prawom kobiet w kontekście dostępu do edukacji, rynku pracy oraz szeroko pojętych kwestii zdrowia.

W ramach Tygodnia Edukacji Globalnej (19-25 listopada 2018 roku) nauczycielom i wychowawcom przekazano informacje, gdzie mogą znaleźć narzędzia edukacyjne do wykorzystania w szkołach i przedszkolach. Ponadto w grudniu na oficjalnych kanałach mediów społecznościowych prowadzonych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych opublikowano kampanię podsumowującą działania humanitarne i rozwojowe zrealizowane przez *Polską pomoc*.

Z kolei na profilu *Polskiej pomocy* na kanale YouTube utworzono 7 tematycznych playlist (*Polska pomoc*, edukacja, stypendia, opieka medyczna, Akademia Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego, reportaże, konkursy fotograficzne).

Publikacje

DWR przygotował i wydał następujące publikacje:

- Raport roczny 2017 polskiej współpracy rozwojowej
- Wieloletni program współpracy rozwojowej na lata 2016-2020 (modyfikacja)
- Kalendarz 2019 zawierający zdjęcia, jakie wyróżniono w konkursie „Rozwój w obiektywie 2017”.

Wystawy

MSZ dysponuje zbiorami fotografii (w tym wystawami) – z jednej strony jest to dokumentacja realizacji projektów w państwach priorytetowych, z drugiej zaś – efekt konkursów fotograficznych „Rozwój w obiektywie”, organizowanych przez Departament co dwa lata. W 2018 roku wystawy były wypożyczane przez instytucje zainteresowane tematyką rozwojową: Regionalne Ośrodki Debaty Międzynarodowej, uczelnie wyższe, np. Akademię Górniczo-Hutniczą w Krakowie czy Uniwersytet Warszawski, a także przez Telewizję Polską oraz Pałac Kultury i Nauki w Warszawie.

Współpraca z wyższymi uczelniami

Działalność informacyjna i edukacyjna *Polskiej pomocy* jest przedmiotem zainteresowania środowiska akademickiego. I tak, studenci Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie wysłuchali 2 wykładów – w języku polskim i angielskim – na temat polskiej pomocy humanitarnej i rozwojowej. Z kolei w wyniku współpracy z Kołem Spraw Zagranicznych Instytutu Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego zorganizowano seminarium poświęcone współpracy rozwojowej w państwach afrykańskich, a na terenie głównego kampusu UW zaprezentowano wystawę poświęconą działaniom polskiej współpracy rozwojowej w Afryce.

Współpraca z mediami tradycyjnymi

Jak w latach ubiegłych, także w roku 2018 realizowano umowę z Polskim Radiem, co zaowocowało 14 reportażami wyemitowanymi od czerwca do grudnia 2018 roku. Ich autorzy starali się przybliżyć słuchaczom rezultaty projektów w ramach *Polskiej pomocy* realizowanych na Białorusi, w Gruzji, w Jordanii, w Kenii, w Irackim Kurdystanie, w Mołdawii, w Palestynie, w Tanzanii oraz na Ukrainie. Omówiono zarówno sposoby wspierania przedsiębiorczości, kwestie edukacji młodszych i starszych beneficjentów, jak i pomocy medycznej, dzielenia się doświadczeniami w zakresie rewitalizacji czy też działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa społeczności lokalnych.

Wyemitowano też 4 wywiady dotyczące polskiego zaangażowania w rozwój społeczeństw słabiej rozwiniętych.

We współpracy zaś z kanałem informacyjnym Telewizji Polskiej TVP Info od października do grudnia 2018 roku w porannych audycjach „Wstaje dzień” przedstawiono 5 istotnych zagadnień dotyczących współpracy rozwojowej.

Reklama

Na podstawie umowy MSZ z Burda Media Polska Sp. z o.o., wydawcą miesięcznika PLL LOT „Kaleidoscope”, w numerze 12/2018 (o nakładzie 35 tys. egzemplarzy, dostępnym we wszystkich samolotach PLL LOT), ukazał się artykuł promocyjny (w językach polskim i angielskim). W tekście, wzbogaconym zdjęciami z projektów rozwojowych dofinansowanych ze środków *Polskiej pomocy*, przedstawiono kierunki działania i przykłady realizowanych projektów w poszczególnych krajach priorytetowych.

ARTYKUŁ POWSTAŁ WE WSPÓLPRACY Z MSZ

Fot. Andrzej Murawski

ŚWIĘTUJEMY W TYM ROKU STULECIE ODZYSKANEJ NIEPODLEGŁOŚCI, ALE NIE ZAPOMINAMY O INNYCH. POLSKA POMAGA BIAŁORUSI, GRUZI, MOŁDAWII, UKRAINIE, ETIOPII I WIELU INNYM POTRZEBUJĄCYM KRAJOM.

■ THIS YEAR WE CELEBRATE THE 100TH ANNIVERSARY OF REGAINING INDEPENDENCE, BUT WE DO NOT FORGET ABOUT OTHERS. POLAND IS HELPING BELARUS, GEORGIA, MOLDOVA, UKRAINE, ETHIOPIA AND MANY OTHER COUNTRIES.

POLSKA POMOC

POLISH AID

Polska pomoc to program współpracy rozwojowej współfinansowany przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych wspierający stabilnie rozwinięte kraje i regiony na świecie. W Białorusi, Gruzji, Mołdawii i na Ukrainie wspieramy działania na rzecz dobrego rządzenia, kapitału ludzkiego, przedsiębiorczości i sektora prywatnego oraz rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich. Na przykład w Mołdawii wspieramy tworzenie Lokalnych Grup Działania, czyli instytucji publicznych, prywatnych i społecznych wypracowujących wspólną wizję rozwoju swojego terytorium. Na Białorusi wspieramy osoby niepełnosprawne, na Ukrainie pomagamy przemieszczonym. W Gruzji pomagamy zapobiegać głodom żywnościowym i katastrofom oraz wewnętrznie wspieramy walkę z przemocą domową. Polska pomoc wsparła też np. utworzenie szlaku turystyki pieszej w gruzińskim wąwozie Truso będącym jedną z największych atrakcji turystycznych regionu Mcheta-Mtianeta. W Etiopii, Kenii, Mjanmie, Palestynie, Senegalu i Tanzanii stawiamy na rozwój kapitału ludzkiego, ochronę środowiska, przedsiębiorczości i sektora prywatnego oraz rolnictwa i rozwój obszarów wiejskich. Budujemy i remontujemy szkoły i szpitale, prowadzimy szkolenia zawodowe. Na Bliskim Wschodzie wspieramy uchodźców oraz najuboższą ludność lokalną. Działania humanitarne Polskiej pomocy w 2017 roku były prowadzone w Jordanii, Libanie, na Ukrainie i w Iraku Kurdystanie. Pomagaliśmy przemieszczonym, uchodźcom i poszkodowanym w ramach działań wojennych. Polska pomoc stanowi element naszego członkostwa w Unii Europejskiej. W roku 2017 przeznaczyliśmy 2,568 mld zł na pomoc rozwojową.

Fot. DPA/ANSA

Polish aid is a development cooperation programme co-financed by the Ministry of Foreign Affairs that supports less developed countries and regions in the world. In Belarus, Georgia, Moldova and Ukraine, we support activities aimed at good governance, human capital, entrepreneurship and the private sector, as well as agriculture and rural development. In Moldova, for example, Poland supports the creation of Local Action Groups, i.e. public, private and social institutions that develop a shared vision of the development of their territory. We support people with disabilities in Belarus and help internally displaced persons in Ukraine. In Georgia, we help to prevent natural and man-made disasters and we support the system of counteracting domestic violence. Polish aid also supported, for example, the creation of a hiking trail in the Georgian ravine of Truso which is the largest tourist attraction of the Mtskheta-Mtianeta region. In Ethiopia, Kenya, Myanmar, Palestine, Senegal and Tanzania, we focus on the development of human capital, environmental protection, entrepreneurship and the private sector as well as agriculture and rural development. We build and renovate schools and hospitals, and we conduct vocational training. In the Middle East, we support refugees and the poorest local population. The humanitarian activities of Polish aid in 2017 were conducted in Jordan, Lebanon, Ukraine and Iraqi Kurdistan. We helped displaced persons, refugees and victims of war. Polish aid is an important element of our membership in the European Union. In 2017, we allocated PLN 2.568 billion to development assistance.

Fot. Witold Gajda

WIĘCEJ NA WWW.POLSKAPOMOC.GOV.PL ■ WIĘCEJ NA WWW.POLSKAPOMOC.GOV.PL

Ustawa o współpracy rozwojowej zobowiązuje ministra spraw zagranicznych do przeprowadzania oceny realizacji celów polskiej współpracy rozwojowej, określonych w programie wieloletnim; do oceny ich wykonania służy m.in. ewaluacja.

MSZ prowadzi badania ewaluacyjne systematycznie od 2012 roku. Departament Współpracy Rozwojowej MSZ przygotowuje roczne lub 2-letnie plany ewaluacji, które następnie akceptuje minister odpowiedzialny za współpracę rozwojową. Wyniki ewaluacji są wykorzystywane przede wszystkim w procesach decyzyjnych, w tym przy wyznaczaniu i programowaniu *Polskiej pomocy*. Badania ewaluacyjne prowadzone są zarówno w kraju, jak i za granicą po zakończeniu realizacji projektu lub programu. Wykonują je wyspecjalizowane firmy zewnętrzne, wyłaniane w drodze postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

W 2018 roku w ramach ewaluacji działań polskiej współpracy rozwojowej ocenie poddano Wieloletni Program Współpracy Rozwojowej na lata 2016-2020. Program jest dokumentem rządowym, obejmującym całość polskiej Oficjalnej Pomocy Rozwojowej. Precyzuje cele, obszary tematyczne i geograficzne *Polskiej pomocy* oraz określa podstawowe zasady i formy udzielania wsparcia. Wnioski z badania zostały sformułowane na podstawie analizy dokumentów, wywiadów z przedstawicielami instytucji zaangażowanych w realizację projektów rozwojowych, warsztaty, a także analizy porównujące programowanie wieloletnie, m.in. w Czechach, w Danii i w Kanadzie.

Badanie ewaluacyjne wykazało, że prowadzone w ramach WPWR inicjatywy wpisują się w cele współpracy rozwojowej określone w ustawie. Najłabszą stroną dokumentu jest niedostatecznie precyzyjne określenie celów strategicznych i oczekiwanych rezultatów polskiej współpracy rozwojowej; jest on zbyt szczegółowy, miejscami przypomina bardziej plan operacyjny niż program o charakterze strategicznym.

Słabości WPWR nie wpływają jednak istotnie na wykonanie zaplanowanych działań. Realizowane projekty odpowiadają na realne potrzeby rozwojowe i – jak dotąd – skutecznie przyczyniają się do osiągnięcia zakładanych celów.

Ewaluacja pokazała przy tym bardzo jasno, że nowy dokument wieloletni trzeba dostosować do szybko zmieniających się uwarunkowań międzynarodowych i Agendy 2030. Przygotowywana obecnie nowa strategia powinna jasno określać zarówno cele, jak i rezultaty, jakie mają zostać osiągnięte dzięki polskiej współpracy rozwojowej. Projektując je, należy oprzeć się na Celach Zrównoważonego Rozwoju wyznaczonych przez społeczność międzynarodową z aktywnym udziałem naszego kraju. W ten sposób można podnieść efektywność działań rozwojowych, a tym samym istotnie przyczynić się do realizacji SDGs oraz związanych z nimi zadań. Powiązanie z SDGs może jednocześnie oznaczać wydłużenie okresu obowiązywania kolejnego dokumentu strategicznego nawet do roku 2030.

Wybór celów do nowej strategii powinien odpowiadać tym obszarom, w których Polska ma przewagę w stosunku do innych krajów – donatorów. W dalszej kolejności należy określić, w jakich krajach tę przewagę można najlepiej wykorzystać i jakiego rodzaju pomoc w związku z tym zaoferować. Relatywnie niska kwota, jaką Polska przeznaczona na współpracę rozwojową, przemawia za koncentracją środków w ograniczonej liczbie państw.

W kontekście dynamiki otaczającego świata i wyzwań polskiej polityki zagranicznej, w nowej strategii konieczne jest także zastosowanie adekwatnych instrumentów rozwojowych. Zarówno instytucje międzynarodowe, jak i kraje wysoko rozwinięte odchodzą od niektórych wcze-

śniej stosowanych form wsparcia. Badanie pokazało, że również w *Polskiej pomocy* należałoby szerzej posługiwać się nowymi, bardziej skutecznymi instrumentami finansowymi. W szczególności wskazane jest stopniowe zastępowanie kredytów wiązanych nowymi instrumentami, takimi jak blending czy poręczenia kredytów. Warto też aktywnie włączyć się w działania realizowane w ramach Planu Inwestycji Zewnętrznych (EIP), finansowane z Europejskiego Funduszu na rzecz Zrównoważonego Rozwoju.

Z badania ewaluacyjnego wynika również, że nowy dokument powinien być bardziej komunikatywny, napisany zrozumiałym językiem. Ważne jest też zwrócenie w nim większej uwagi na promocję polskiej współpracy rozwojowej zarówno w kraju, jak i zagranicą.

Raport z ewaluacji Programu wieloletniego 2016-2020 dostępny jest na stronie internetowej *Polskiej pomocy* www.polskapomoc.gov.pl, w zakładce Baza wiedzy/ewaluacja. Wnioski zawarte w raporcie są wykorzystywane w realizacji obowiązującego programu oraz służą do konceptualizacji następnego dokumentu programowego po roku 2020.

DWR prowadzi również monitoring projektów *Polskiej pomocy*, co służy przede wszystkim do zbierania i analizowania informacji o projektach rozwojowych dofinansowywanych przez MSZ i jest istotnym elementem zarządzania. Celem jest zweryfikowanie, czy realizacja wspieranych inicjatyw postępuje zgodnie z zaakceptowanym planem. Pozwala stosunkowo wcześniej zidentyfikować problemy, tak by sprawnie je rozwiązywać. Zabrane informacje wspierają także procesy podejmowania decyzji o kontynuacji projektów w bieżącym kształcie lub o ewentualnych korektach realizowanych lub planowanych działań w przyszłości (np. o przesunięciu środków między poszczególnymi celami).

Monitoring projektów rozwojowych odbywa się w drodze wizyt w miejscu realizacji w dowolnym momencie prowadzenia inicjatyw. Wyniki obserwacji są dokumentowane ankietami monitoringowymi. Dane (głównie jakościowe) monitorujący uzyskują bezpośrednio od wykonawców (również od beneficjentów), którzy są następnie powiadamiani o wynikach wizyt.

W 2018 roku DWR MSZ zmonitorował 69 projektów rozwojowych i inicjatyw w obszarze edukacji globalnej. Obserwacje dotyczyły działań prowadzonych w krajach Partnerstwa Wschodniego, na Bliskim Wschodzie, w Afryce oraz w Polsce.

Zdrowe przedszkole - poprawa warunków sanitarnych oraz promocja zdrowia dzieci w wieku przedszkolnym z nieformalnej dzielnicy Mathare w Nairobi
fot. Fundacja Partners Polska

Poniższe zestawienie przedstawia pomoc udzieloną przez Polskę w 2018 r. w ramach dwustronnej współpracy rozwojowej, w podziale na regiony/kraje świata wraz z tytułem/opisem zrealizowanego działania/projektu, podmiotem wdrażającym oraz kwotą przekazanego ekwiwalentu grantu według stanu na dzień 24 października 2019 r. Wartość dwustronnej współpracy rozwojowej została wyliczona zgodnie z aktualną metodologią (ekwiwalent grantu ODA) i dyrektywami statystycznymi DAC OECD oraz przyjętymi przez OECD kursami walut (1 USD=3,6114 PLN; 1 USD=0,8473 EUR; 1 USD=0,9779 CHF; 1 USD=1,3387 AUD; 1 USD=0,7066 SDR). W sumach poszczególnych wierszy mogą pojawić się drobne różnice wynikające z przyjętego sposobu zaokrąglenia kwot przeliczanych z walut.

Partnerstwo Wschodnie		392 432 313 PLN
Armenia		1 572 463 PLN
Dotacja dla Fundacji Solidarności Międzynarodowej		65 349 PLN
Misja obserwacyjna do Armenii (przedterminowe wybory parlamentarne - 9 grudnia)	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	53 693 PLN
Misja obserwacyjna do Armenii (przedterminowe wybory parlamentarne - 9 grudnia) - koszty ODHIR OBWE	Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE)	11 656 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		254 065 PLN
Visegrad/Visegrad+ Grants	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	217 090 PLN
Visegrad Scholarships Program	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	36 975 PLN
Projekty administracji rządowej		50 519 PLN
Akademia Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego	Krajowa Szkoła Administracji Publicznej im. Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego	21 019 PLN
Program I, Culture Orchestra	Instytut Adama Mickiewicza	29 500 PLN
Projekty placówek zagranicznych		96 446 PLN
Wsparcie remontu domu opieki dla dzieci w Wanadzor	Ambasada RP w Erywanii	42 720 PLN
Renowacja sali tanecznej w Szkole Artystycznej w Aragats	Ambasada RP w Erywanii	27 087 PLN
Remont dachu w szkole w Tegh	Ambasada RP w Erywanii	26 639 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		1 106 084 PLN
Program stypendialny im. Stefana Banacha	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	102 000 PLN
Umowy bilateralne	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	256 000 PLN
Projekt pomocowy dla młodych naukowców z państw powstałych po rozpadzie b. ZSRR	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	98 461 PLN
Thesaurus Poloniae	Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie/ Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	25 623 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	624 000 PLN
Azerbejdżan		4 904 189 PLN
Dotacja dla Fundacji Solidarności Międzynarodowej		53 537 PLN
Misja obserwacyjna do Azerbejdżanu (wybory prezydenckie - 11 kwietnia)	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	42 387 PLN

Misja obserwacyjna do Azerbejdżanu (wybory prezydenckie - 11 kwietnia) v- koszty ODHiR OBWE	Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE)	11 150 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		70 540 PLN
Visegrad Scholarships Program	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	70 540 PLN
Projekty administracji rządowej		94 519 PLN
Akademia Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego	Krajowa Szkoła Administracji Publicznej im. Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego	21 019 PLN
Współpraca z festiwalami filmowymi i telewizją publiczną	Instytut Adama Mickiewicza	44 000 PLN
Program I, Culture Orchestra	Instytut Adama Mickiewicza	29 500 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		4 685 593 PLN
Program stypendialny dla studentów Specjalistycznych Studiów Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	25 000 PLN
Projekt pomocowy dla młodych naukowców z państw powstałych po rozpadzie b. ZSRR	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	173 093 PLN
Stypendia w uczelniach artystycznych	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	7 500 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	4 480 000 PLN
Białoruś		123 336 765 PLN
Dotacja dla Fundacji Solidarności Międzynarodowej		7 734 055 PLN
Radio Racja	Białoruskie Centrum Informacyjne Sp. z o.o.	3 999 728 PLN
Europejskie Radio dla Białorusi - Euroradio	Europejskie Radio dla Białorusi Sp. z o.o. (NON-PROFIT)	600 039 PLN
Pozostałe projekty zrealizowane na Białorusi w ramach dotacji dla FSM	Organizacje pozarządowe	3 113 086 PLN
Koszty operacyjne partnerów zaangażowanych w realizację projektów	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	21 202 PLN
Konkurs Polska pomoc rozwojowa		4 184 913 PLN
Zielona ekonomia w rozwoju przedsiębiorczości na Białorusi	Fundacja Wschód	791 054 PLN
Akademia aktywizacji przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	Podlaska Fundacja Rozwoju Regionalnego	268 053 PLN
Utworzenie i funkcjonowanie 10 świetlic integracyjnych dla dzieci na Białorusi	Caritas Polska	816 427 PLN
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w turystyce poprzez rozbudowę infrastruktury obwodu grodzieńskiego	Związek Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego	658 036 PLN
Poprawa infrastruktury i wsparcie funkcjonowania ośrodka rehabilitacji niepełnosprawnych dzieci i dorosłych w Homlu na Białorusi	Fundacja Most Solidarności	428 134 PLN
BY Конвенция: Edukacja - Rehabilitacja - Integracja: poszerzenie działalności i rozbudowa oferty produktowej Społecznego Klastera Produktowego: Puchowicze - Stołbce - Svir - Komarovo	Wąbrzeskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski	395 540 PLN
Wdrażanie systemu klastrowego na Białorusi	Podlaska Fundacja Rozwoju Regionalnego	310 245 PLN

Utworzenie zakładu pracy chronionej dla osób z niepełnosprawnością intelektualną na Białorusi	Związek Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego	517 424 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		3 141 878 PLN
Promowanie Bezpiecznego i Przyjaznego Środowiska w Szkołach	Fundusz Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci (UNICEF)	377 800 PLN
Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w branży turystycznej na szczeblu lokalnym w Republice Białorusi	Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP)	1 887 100 PLN
Regionalny Fundusz Wschodnioeuropejskiego Partnerstwa na rzecz Efektywności Energetycznej i Środowiska (okno białoruskie)	Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju	639 337 PLN
Visegrad/Visegrad+ Grants	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	17 177 PLN
Visegrad Scholarships Program	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	7 352 PLN
Program regionalny OECD Konkurencyjność Euroazji	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)	213 112 PLN
Projekty administracji rządowej		2 973 390 PLN
Akademia Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego	Krajowa Szkoła Administracji Publicznej im. Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego	105 094 PLN
Showcase Mladinsko	Instytut Adama Mickiewicza	6 000 PLN
Program I, Culture Orchestra	Instytut Adama Mickiewicza	7 570 PLN
Międzynarodowa Podyplomowa Letnia Szkoła "Akademia Nieświeska"	Narodowy Instytut Dziedzictwa	132 133 PLN
Ochrona zabytków	Organizacje pozarządowe	2 376 400 PLN
Wizyta ekspercka przedstawicieli Brzeskiego Obwodowego Przedsiębiorstwa Zarząd Gospodarki Komunalno-Mieszkalniowej	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	1 425 PLN
Rozwój potencjału rozwojowego białoruskich MMŚP. Wsparcie partnerów białoruskich w rozwoju lokalnej przedsiębiorczości	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	344 768 PLN
Projekty placówek zagranicznych		926 399 PLN
Nowe możliwości	Ambasada RP w Mińsku	73 737 PLN
Stworzenie dziecięcego placu sportowo-rekreacyjnego na terenie szkoły średniej nr 69 w Mińsku	Ambasada RP w Mińsku	85 245 PLN
Wsparcie rozwoju pszczelarstwa w Obwodzie Mohylewskim	Ambasada RP w Mińsku	89 720 PLN
Rozwój dla zdrowia	Ambasada RP w Mińsku	93 769 PLN
Hipoterapia dla efektywnej rehabilitacji osób niepełnosprawnych	Ambasada RP w Mińsku	149 179 PLN
Mobilny camping	Ambasada RP w Mińsku	170 490 PLN
Terapia artystyczna dla rozwoju osób niepełnosprawnych	Ambasada RP w Mińsku	264 259 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		72 919 330 PLN
Thesaurus Poloniae	Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie/ Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	50 093 PLN
Program stypendialny Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Gaude Polonia	Narodowe Centrum Kultury	290 892 PLN

Stypendia w uczelniach artystycznych	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	524 750 PLN
Program stypendialny im. Stefana Banacha	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	1 972 000 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	23 200 PLN
Program stypendialny dla studentów Specjalistycznych Studiów Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	208 725 PLN
Projekt pomocowy dla młodych naukowców z państw powstałych po rozpadzie b. ZSRR	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	240 370 PLN
Program stypendialny im. Konstantego Kalinowskiego I i II	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	3 609 300 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	66 000 000 PLN
Wsparcie niezależnych mediów		31 456 800 PLN
Telewizja Bielsat*	Telewizja Polska	31 456 800 PLN
Gruzja		8 576 746 PLN
Dotacja dla Fundacji Solidarności Międzynarodowej		860 304 PLN
Dezinformacja w praktyce – identyfikowanie, badanie i zwalczanie szkodliwych narracji w Gruzji	Fundacja Warsaw Institute	48 150 PLN
Budżet partycypacyjny jako narzędzie rozwoju samorządów Gruzji	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	245 000 PLN
Wsparcie ruchu obywatelskiego i kampanii rzeczniczej w Gruzji w zakresie praw osób z niepełnosprawnością intelektualną i psychospołeczną	GIP – Global Initiative for Psychiatry-Tbilisi	60 277 PLN
Budowanie potencjału społeczności lokalnej na rzecz zmniejszenia ryzyka pożarów w municypalitecie Borjomi	NACRES - Centre for Biodiversity Conservation & Research	50 627 PLN
Rozwój wsi w regionie Kazbegi poprzez odkrywanie historii lokalnych	Local Action Group Kazbegi	37 733 PLN
Zwiększanie osobom niepełnosprawnym dostępu do Parku Narodowego Borjomi	Environmental NGO Green Borjomi	52 747 PLN
Koszty operacyjne przedstawiciela FSM w Gruzji	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	129 150 PLN
Misja obserwacyjna do Gruzji (wybory prezydenckie - 28 października i 28 listopada)	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	187 904 PLN
Misja obserwacyjna do Gruzji (wybory prezydenckie - 28 października i 28 listopada) - koszty ODHiR OBWE	Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE)	48 715 PLN
Konkurs Polska pomoc rozwojowa		4 158 944 PLN
Wsparcie wdrażania nowego systemu edukacji przedszkolnej w Gruzji	Społeczno-Oświatowe Stowarzyszenie Pomocy Pokrzywdzonym i Niepełnosprawnym Edukator	407 202 PLN

Turystyka w Adżarii - wdrożenie elementów Regionalnej Strategii Rozwoju Autonomicznej Republiki Adżarii poprzez wsparcie rozwoju sektora turystyki oraz zwiększenie zaangażowania społecznego w proces zarządzania Parkiem Narodowym Machakhela	Fundacja EkoRozwoju	285 304 PLN
Budowa systemu wsparcia osób głuchoniewidomych w Gruzji	Fundacja HumanDoc	479 800 PLN
Ocena obiektów infrastruktury przedszkolnej i wsparcie gotowości instytucji gruzińskich do reakcji na katastrofy naturalne i pożary	Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej	621 545 PLN
Razem możemy więcej	Fundacja VERDA	295 738 PLN
Wsparcie administracji w tworzeniu struktur ratownictwa górskiego w Gruzji region Svanetia i rejon masywu Kazbeg	International Core For Assistance and Development Foundation - Fundacja ICAD - Międzynarodowe Centrum Wsparcia i Rozwoju	752 973 PLN
Wsparcie i poprawa warunków życia dzieci i kobiet - grup defaworyzowanych w Gruzji	Adventist Development and Relief Agency Polska	398 485 PLN
Rozwój specjalistycznego ratownictwa w infrastrukturze krytycznej w Gruzji	Szkoła Główna Służby Pożarnej	218 217 PLN
Szczęśliwi razem	Fundacja Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym	200 002 PLN
Wzmocnienie systemu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony ofiar przemocy w Gruzji	Fundacja HumanDoc	499 680 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		363 282 PLN
Komitet Sterujący Programu Profesjonalnego Rozwoju NATO	Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO)	115 000 PLN
Visegrad/Visegrad+ Grants	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	199 266 PLN
Visegrad Scholarships Program	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	49 016 PLN
Projekty administracji rządowej		636 383 PLN
Akademia Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego	Krajowa Szkoła Administracji Publicznej im. Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego	56 050 PLN
EUMM	Komenda Główna Policji/ Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	216 540 PLN
Szkolenia na rzecz budowania potencjału oraz wzmocnienia instytucjonalnego Policji Granicznej Gruzji	Komenda Główna Straży Granicznej (Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie)/ Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	288 494 PLN
Program I, Culture Orchestra	Instytut Adama Mickiewicza	29 500 PLN
Ochrona zabytków	Narodowy Instytut Polskiego Dziedzictwa Kulturowego Za Granicą POLONIKA	37 800 PLN
Wymiana wizyt studyjnych	Kancelaria Sejmu	8 000 PLN
Projekty placówek zagranicznych		767 869 PLN
Aktywizacja i integracja osób niepełnosprawnych poprzez prowadzenie kawiarni w Signagi/Nukriani	Ambasada RP w Tbilisi	110 818 PLN

Wypożyczenie gabinetu stomatologicznego dla osób niepełnosprawnych w Ośrodku Kamilianów w Tbilisi	Ambasada RP w Tbilisi	112 523 PLN
Aktywizacja zawodowa kobiet ofiar przemocy poprzez prowadzenie usług cateringowych w ośrodku AVNT Tbilisi	Ambasada RP w Tbilisi	202 030 PLN
Podnoszenie kwalifikacji ratowników górskich w Mestii poprzez dostarczenie infrastruktury treningowej	Ambasada RP w Tbilisi	93 769 PLN
Aktywizacja zawodowa kobiet mniejszości etnicznych regionu Pankisi	Ambasada RP w Tbilisi	83 966 PLN
Dostarczenie drona do poszukiwania osób poszkodowanych w górach wraz ze szkoleniem specjalistycznym dla operatorów dronów w Mestii/Swanetia	Ambasada RP w Tbilisi	72 458 PLN
Budowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej dla dzieci w ośrodku Caritas w Tbilisi	Ambasada RP w Tbilisi	92 304 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		1 789 963 PLN
Program stypendialny im. Stefana Banacha	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	442 000 PLN
Program stypendialny dla studentów Specjalistycznych Studiów Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	52 816 PLN
Projekt pomocowy dla młodych naukowców z państw powstałych po rozpadzie b. ZSRR	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	426 647 PLN
Stypendia w uczelniach artystycznych	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	4 500 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	864 000 PLN
Mołdawia		8 321 626 PLN
Dotacja dla Fundacji Solidarności Międzynarodowej		2 527 171 PLN
Prowadzenie przedstawicielstwa FSM w Mołdawii i realizacja projektów własnych	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	2 527 171 PLN
Konkurs Polska pomoc rozwojowa		2 460 371 PLN
Rozwój produkcji rolnej i usług doradztwa rolniczego w Mołdawii	Fundacja im. Księcia Konstantego Ostrońskiego	809 450 PLN
Rozwój usług rolniczych i pozarolniczych w Mołdawii	Fundacja Wschód	1 052 780 PLN
Rozwój turystyki wiejskiej na terenie rejonu Ungheni poprzez zrównoważone wykorzystanie zasobów przyrodniczych	Fundacja Puszczy Rominckiej	598 141 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		19 393 PLN
Vişegrad Scholarships Program	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	19 393 PLN
Projekty administracji rządowej i samorządowej		803 248 PLN
Akademia Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego	Krajowa Szkoła Administracji Publicznej im. Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego	56 050 PLN
Wspieranie rozwoju Policji Granicznej Mołdawii w obszarze odpowiedzialności służbowej związanej z przeciwdziałaniem przestępczości transgranicznej	Komenda Główna Straży Granicznej (Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie)/ Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	152 928 PLN

Ochrona zabytków	Fundacja Pomoc Polakom na Wschodzie	90 000 PLN
Wsparcie administracji Mołdawii w implementacji Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego Mołdawii 2016-2020 w obszarze polityki miejskiej i rozwoju obszarów miejskich	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	504 270 PLN
Projekty placówek zagranicznych		523 551 PLN
Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości lokalnej - utworzenie biznes hub ukierunkowanego na MŚP w sektorze rolnictwa	Ambasada RP w Kiszyniowie	127 867 PLN
Wsparcie naddniestrzańskiej administracji lokalnej w rozwoju infrastruktury wiejskiej - prace remontowe w przychodni medycznej we wsi Żóra	Ambasada RP w Kiszyniowie	85 245 PLN
Prace remontowe w gimnazjum wsi Tirnova	Ambasada RP w Kiszyniowie	63 229 PLN
Wsparcie administracji lokalnej w realizacji planu działań na rzecz rozwoju lokalnego - prace remontowe w liceum wsi Brinza	Ambasada RP w Kiszyniowie	127 867 PLN
Rozwój obszarów wiejskich przez dostęp mieszkańców do usług komunalnych - rozszerzenie sieci wodociągowej we wsi Chiriet-Lunga, rejon Ceadir-Lunga	Ambasada RP w Kiszyniowie	119 343 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		1 324 316 PLN
Program stypendialny im. Stefana Banacha	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	68 000 PLN
Program stypendialny dla studentów Specjalistycznych Studiów Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	31 329 PLN
Projekt pomocowy dla młodych naukowców z państw powstałych po rozpadzie b. ZSRR	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	88 987 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	1 136 000 PLN
Umowy kredytowe		663 575 PLN
Umowa między Rządem RP a Rządem Mołdawii o udzieleniu kredytu w ramach pomocy związanej z dn. 14.05.2014 r.	Ministerstwo Finansów	663 575 PLN
Ukraina		242 794 754 PLN
Dotacja dla Fundacji Solidarności Międzynarodowej		1 562 661 PLN
Hromadskie Radio gwarancją niezależnej informacji dla mieszkańców Ukrainy	Fundacja Edukacja dla Demokracji	328 274 PLN
Nasza Energia – hromada samowystarczalna energetycznie	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	208 429 PLN
Wsparcie procesu inwentaryzacji gruntów husiatyńskiej połączonej terytorialnej hromady	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	123 099 PLN
Wsparcie reformy samorządowej	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	63 526 PLN
Usługi społeczne w hromadach	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	182 001 PLN
Wspólnota ekologiczna - wsparcie połączonych hromad w realizacji uprawnień w dziedzinie ochrony środowiska na poziomie lokalnym	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	108 523 PLN
Wsparcie utworzenia systemu sortowania odpadów w mieście Rudki	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	129 562 PLN

Analiza włączania defaworyzowanych grup wyborców w procesy demokratyczne na Ukrainie	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	77 978 PLN
Wsparcie organizacji Forum Budżetu Partycypacyjnego	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	41 315 PLN
Obiektywny obraz procesów związanych z umową stowarzyszeniową między Ukrainą a Unią Europejską w ukraińskich mediach (II edycja)	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	299 954 PLN
Konkurs Polska pomoc rozwojowa		6 236 580 PLN
Wsparcie rozwoju szkolenia zawodowego pielęgniarek w zakresie opieki paliatywnej.	Fundacja Nauka dla Rozwoju	342 547 PLN
Od relacji partnerskich do współpracy w dziedzinie ratownictwa - trzecia edycja projektu z udziałem służb ds. sytuacji nadzwyczajnych w Obwodzie Iwano-Frankińskim	Województwo Podkarpackie	307 672 PLN
Profesjonalne kadry w samorządzie lokalnym – budowanie kompetentnych zespołów administracji publicznej w zakresie wsparcia reformy samorządowej w Ukrainie	Gmina Lublin	332 021 PLN
Nowe połączone gromady - jak skutecznie zarządzać rozwojem lokalnym	Fundacja Inicjatyw Menedżerskich	307 190 PLN
Poprawa systemu ratownictwa drogowego i zarządzania kryzysowego w obwodzie zakarpacim - Ukraina	Fundacja iHELP Institute	309 336 PLN
Transformacja szkoły zawodowej w Czerwonogradzie	Stowarzyszenie Czajnia	205 012 PLN
Decentralizacja w praktyce – uczymy się od siebie nawzajem	Fundacja Edukacja dla Demokracji	217 776 PLN
Zarządzanie miastem i gminą miejsko-wiejską w modelu partnerstwa i współpracy- adaptacja do uwarunkowań ukraińskich	Związek Miast Polskich	260 613 PLN
Zachodnioukraińska Kooperatywa Ogrodniczo - Sadownicza	Stowarzyszenie Integracja Europa-Wschód	185 332 PLN
Szkoła Dobrej Energii II	Fundacja INNOVATIS	268 084 PLN
Wsparcie reformy samorządowej - wdrożenie modelu partycypacyjnego planowania strategicznego w gromadach centralno-północnej i zachodniej Ukrainy	Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej	456 833 PLN
Wsparcie systemu kształcenia ochotniczych straży pożarnych oraz podnoszenia kwalifikacji zawodowych służb ratowniczych na Ukrainie	Szkoła Główna Służby Pożarnej	264 098 PLN
Od inkubacji do akceleracji - rozbudowa infrastruktury i wdrożenie nowych narzędzi wspierających innowacyjne przedsięwzięcia biznesowe w oparciu o Młodzieżowy Inkubator Przedsiębiorczości (YEI) we Lwowie	Instytut Rozwoju Miast	473 530 PLN
Rozwój systemu ochotniczego ratownictwa medycznego na Ukrainie	Fundacja Związku Polskich Kawalerów Maltańskich Maltańska Służba Medyczna - Pomoc Maltańska do wyjaśnienia	659 700 PLN
Utworzenie centrum wsparcia rodziny jako modelu integracji osób przesiedlonych i społeczności przyjmujących na Ukrainie	Caritas Polska	1 325 551 PLN
Wspieranie procesu organizowania ukraińskiego wolontariatu ratowniczego na rzecz poprawy bezpieczeństwa społeczności lokalnej w obwodzie rówieńskim	Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej	321 286 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		7 397 467 PLN
Promowanie przedsiębiorczości wśród ludności dotkniętej konfliktem na Ukrainie, II edycja	Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP)	2 421 360 PLN

Wsparcie procesu wdrażania reform na Ukrainie w ramach programu Konkurencyjność Eurazji	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)	213 112 PLN
Wsparcie Misji Biura Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka monitorującej prawa człowieka na Ukrainie	Biuro Wysokiego Komisarza NZ ds. Praw Człowieka	400 000 PLN
Działania UNAIDS na Ukrainie	Wspólny Program Narodów Zjednoczonych ds. HIV/AIDS	75 000 PLN
Program OBWE zaangażowania i wsparcia ODHIR dla Ukrainy	OBWE - Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka	40 000 PLN
Specjalna Misja Obserwacyjna na Ukrainie	Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE)	3 913 487 PLN
Visegrad/Visegrad+ Grants	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	149 846 PLN
Visegrad Scholarships Program	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	184 662 PLN
Pomoc humanitarna (w tym udzielona kanałem wielostronnym)		7 451 072 PLN
Zapewnienie pomocy humanitarnej oraz opieki społecznej dla wewnętrznie przesiedlonych osób oraz członków społeczności lokalnych we wschodniej Ukrainie (Obwód doniecki)	Fundacja Polska Akcja Humanitarna	1 354 355 PLN
Funkcjonowanie czterech gabinetów medyczno - socjalnych na wschodniej Ukrainie	Caritas Polska	1 482 872 PLN
Bezpośrednia pomoc materialna i psychologiczna dla ludności zamieszkującej w strefie rozgraniczenia w Obwodzie Donieckim i Ługańskim na terenach kontrolowanych przez rząd Ukrainy	Caritas Polska	2 480 732 PLN
Kolonie rodzinne i terapeutyczne dla dzieci - ofiar działań wojennych i konfliktu zbrojnego na Wschodzie Ukrainy	Klub Inteligencji Katolickiej	233 113 PLN
Działania UN OCHA na Ukrainie	Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej (UN OCHA)	1 900 000 PLN
Projekty administracji rządowej		14 762 491 PLN
Akademia Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego	Krajowa Szkoła Administracji Publicznej im. Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego	154 138 PLN
Udział polskiego eksperta w Programie UE U-LEAD na Ukrainie	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	194 190 PLN
Innowacyjny uniwersytet i przywództwo; Faza IV: Strategie komunikacyjne i relacje uniwersytet - szkoła	Uniwersytet Warszawski	471 445 PLN
Polsko - ukraińska współpraca instytucji przedstawicielskich reprezentujących rektorów z Polski i Ukrainy	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	136 000 PLN
EUAM	Komenda Główna Policji	96 883 PLN
Specjalna Misja Monitorująca OBWE	Komenda Główna Policji	15 650 PLN
Wzmocnienie współpracy z państwami członkowskimi oraz państwami trzecimi w zakresie identyfikacji i powrotów	Komenda Główna Straży Granicznej	29 916 PLN
Wzmacnianie potencjału kadrowego Państwowej Służby Granicznej Ukrainy - kontynuacja	Komenda Główna Straży Granicznej (Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie)/ Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	332 980 PLN

Zwiększenie skuteczności reagowania ukraińskich służb ratowniczych na sytuacje kryzysowe – etap II	Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej (KW PSP w Krakowie)/ Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	293 274 PLN
Activ East	Instytut Adama Mickiewicza	42 000 PLN
Program I, Culture Orchestra	Instytut Adama Mickiewicza	21 900 PLN
Polsko-Ukraińska Wymiana Młodzieży	Narodowe Centrum Kultury	797 674 PLN
Ochrona zabytków	Organizacje pozarządowe	5 936 980 PLN
Wzmacnianie ukraińskiego systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu	Ministerstwo Finansów	49 065 PLN
Wizyta ekspercka przedstawicieli Lwowskiego Miejskiego Zakładu Komunalnego Lwówwodokanał, Zastępcy Mera Lwowa i Lwowskiej Rady Obwodowej	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	3 058 PLN
Staże dla przedstawicieli Sekretariatu Gabinetu Ministrów Ukrainy w KPRM	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	55 946 PLN
Wzrost konkurencyjności ukraińskich regionów oraz rozwój polsko-ukraińskiej współpracy gospodarczej	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Budownictwa i Gospodarki Mieszkaniowej; Ministerstwo Rozwoju Gospodarczego i Handlu	1 617 838 PLN
Polsko-ukraińska wymiana młodzieży	Ministerstwo Edukacji Narodowej	3 958 258 PLN
Nowa Ukraińska Szkoła 2	Ośrodek Rozwoju Edukacji/ Ministerstwo Edukacji Narodowej	445 424 PLN
Dalsze wzmacnianie zdolności instytucjonalnych i operacyjnych Narodowego Banku Ukrainy	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	109 872 PLN
Projekty placówek zagranicznych		1 366 496 PLN
Nie jesteśmy obojętni – 2! Polepszenie dostępu do wsparcia psychologicznego dla osób wewnętrznie przemieszczonych (OWP) drogą polepszenia jakości usług i podniesienia kwalifikacji personelu w ośrodkach dla OWP w centralnych obwodach Ukrainy	Ambasada RP w Kijowie	125 631 PLN
Ochrona przeciwpożarowa dla bezpieczeństwa lokalnej społeczności	Ambasada RP w Kijowie	102 294 PLN
Zabezpieczenie stacji ratownictwa górskiego na Czarnohorze	Ambasada RP w Kijowie	110 818 PLN
Promowanie reformy systemu zarządzania odpadami na poziomie regionalnym na Ukrainie	Ambasada RP w Kijowie	127 252 PLN
Poprawa jakości i dostępu do opieki medycznej w zakresie zdrowia psychicznego i medycyny paliatywnej w obwodzie ługańskim	Ambasada RP w Kijowie	127 867 PLN
Wspieranie wdrażania najnowszych technologii i europejskich standardów przetwórstwa mleka w gminach obwodów wołyńskiego i rówieńskiego poprzez proces zapoznania się z najlepszymi polskimi praktykami produktów lokalnych	Konsulat Generalny RP w Łucku	115 588 PLN
Wsparcie nowo powstałych gmin w obwodzie donieckim w zakresie bezpieczeństwa pożarowego	Ambasada RP w Kijowie	610 412 PLN
Wsparcie centrum integracji społecznej Tatarów krymskich w Drohobyczu, prowadzonego przez organizację Ichsan-Szczyryst	Konsulat Generalny RP we Lwowie	46 634 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		203 898 366 PLN

Thesaurus Poloniae	Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie/ Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	52 018 PLN
Program stypendialny Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Gaude Polonia	Narodowe Centrum Kultury	1 745 352 PLN
Stypendia w uczelniach artystycznych	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	182 250 PLN
Stypendia naukowe dla pracownika Ukraińskiego Instytutu Naukowego Leśnictwa i Melioracji Leśnej	Instytut Badawczy Leśnictwa	22 845 PLN
Sfinansowanie kosztów kształcenia obywateli Ukrainy w Kolegium Europejskim w Natolinie	Kolegium Europejskie w Natolinie	767 078 PLN
Program stypendialny im. Stefana Banacha	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	6 270 400 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	75 200 PLN
Umowy bilateralne	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	32 000 PLN
Program stypendialny dla studentów Specjalistycznych Studiów Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	1 247 415 PLN
Projekt pomocowy dla młodych naukowców z państw powstałych po rozpadzie b. ZSRR bez uprawnień do stypendiów w ramach współpracy z Polską	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	1 919 809 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	191 584 000 PLN
Współpraca samorządowa		119 621 PLN
Wypoczynek grupy dzieci i młodzieży z obwodu winnickiego, których rodziny poszkodowane zostały w wyniku działań wojennych na wschodzie Ukrainy	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego	29 823 PLN
Wpłata na rzecz Stowarzyszenia Agencji Demokracji Lokalnej	Stowarzyszenie Agencji Demokracji Lokalnej	21 311 PLN
Szkoła młodych mówców – debaty oksfordzkie w obwodzie winnickim	Województwo Łódzkie/ Fundacja Edukacji i Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego	30 774 PLN
Study Tours to Poland dla Profesjonalistów	Województwo Łódzkie/ Fundacja Edukacji i Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego	19 724 PLN
Rola samorządu we wdrażaniu inicjatywy LEADER w regionie	Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego	10 000 PLN
Szkolenia dla lekarzy chirurgów Szpitala Obwodowego w Równem	Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego/ Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy w Olsztynie	4 989 PLN
Warsztaty dla ukraińskich samorządowców	Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego	3 000 PLN
Partnerstwo Wschodnie / Nieprzypisane do kraju		2 925 769 PLN
Dotacja dla Fundacji Solidarności Międzynarodowej		1 996 155 PLN
Wsparcie Demokracji 2019	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	1 623 001 PLN

Przeciwdziałanie dezinformacji w przestrzeni informacyjnej Ukrainy, Armenii i Gruzji	Fundacja Towarzystwo Demokratyczne Wschód	353 402 PLN
Szkolenie dla obserwatorów wyborów krótkoterminowych. Roczne spotkanie dla obserwatorów	Fundacja Solidarności Międzynarodowej	19 752 PLN
Projekty administracji rządowej		929 614 PLN
Culture for Local Development	Instytut Adama Mickiewicza	100 000 PLN
Laboratorium OPEN POLAND	Instytut Adama Mickiewicza	50 000 PLN
WATCH out! Polish Filmmakers	Instytut Adama Mickiewicza	93 000 PLN
V4@Theatre Critics Residency	Instytut Adama Mickiewicza	50 000 PLN
Program I, Culture Orchestra	Instytut Adama Mickiewicza	173 000 PLN
Międzynarodowa wymiana młodzieży	Ministerstwo Edukacji Narodowej	434 814 PLN
Wzmocnienie systemu zarządzania zasobami ludzkimi w służbie cywilnej krajów Partnerstwa Wschodniego - wizyta studyjna	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	17 700 PLN
Spotkania dwu- i wielostronne w kraju i za granicą z członkami delegacji zagranicznych z krajów umieszczonym na liście biorców pomocy	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	11 100 PLN
Afryka Północna		868 459 PLN
Algieria		128 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		128 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	128 000 PLN
Egipt		191 371 PLN
Projekty placówek zagranicznych (w tym humanitarne)		18 571 PLN
Edukacja uchodźców z Erytrei w Kairze	Ambasada RP w Kairze	18 571 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		172 800 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	44 800 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	128 000 PLN
Maroko		399 766 PLN
Projekty placówek zagranicznych		63 766 PLN
Wsparcie programów edukacyjno- rehabilitacyjnych ośrodka dla osób niepełnosprawnych	Ambasada RP w Rabacie	63 766 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		336 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	336 000 PLN
Tunezja		149 321 PLN
Projekty placówek zagranicznych		63 721 PLN
Wsparcie 8 placówek publicznej opieki zdrowotnej w opiece nad kobietami w ciąży	Ambasada RP w Tunisie	63 721 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		85 600 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	37 600 PLN

Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	48 000 PLN
---	---	------------

Afryka Subsaharyjska		111 715 150 PLN
Angola		2 579 474 PLN
Projekty placówek zagranicznych		86 674 PLN
Budowa 2 sal szkolnych, 4 ubikacji i kanalizacji dla szkoły podstawowej i ośrodka zdrowia przy Misji Katolickiej w Kakolo	Ambasada RP w Luandzie	86 674 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		2 492 800 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	44 800 PLN
Program dla Afryki Subsaharyjskiej	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	1 456 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	992 000 PLN
Benin		64 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		64 000 PLN
Program dla Afryki Subsaharyjskiej	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	64 000 PLN
Burundi		16 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		16 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN
Demokratyczna Republika Konga		256 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		256 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	256 000 PLN
Etiopia		809 744 PLN
Projekty placówek zagranicznych		309 244 PLN
Podniesienie jakości edukacji wczesnoszkolnej w SNNPR	Ambasada RP w Addis Abebie	51 553 PLN
Wsparcie dla kliniki w Alemtenie 2018	Ambasada RP w Addis Abebie	68 978 PLN
Wsparcie dla Centrum Zdrowia Bushulo	Ambasada RP w Addis Abebie	101 101 PLN
Wsparcie społeczności lokalnej w zakresie zapobiegania AIDS	Ambasada RP w Addis Abebie	69 014 PLN
Wsparcie dla przedszkola w Alemtenie 2018	Ambasada RP w Addis Abebie	18 599 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		500 500 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	324 500 PLN
Program dla Afryki Subsaharyjskiej	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	96 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	80 000 PLN
Gabon		16 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		16 000 PLN

Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN
Gambia		32 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		32 000 PLN
Program dla Afryki Subsaharyjskiej	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	32 000 PLN
Ghana		316 800 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		316 800 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	44 800 PLN
Program dla Afryki Subsaharyjskiej	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	80 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	192 000 PLN
Gwinea		16 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		16 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN
Gwinea Bissau		16 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		16 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN
Kamerun		187 901 PLN
Pomoc humanitarna		171 901 PLN
Przywróć wzrok - operacje okulistyczne dla uchodźców z Republiki Centralnej Afryki i ubogich mieszkańców Kamerunu	Fundacja Pomocy Humanitarnej Redemptoris Missio	35 581 PLN
Zapewnienie dostępu do opieki medycznej dla uchodźców z Republiki Centralnej Afryki w Centre de Sante Catholique Garua Boulai w Kamerunie	Fundacja Pomocy Humanitarnej Redemptoris Missio	136 320 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		16 000 PLN
Program dla Afryki Subsaharyjskiej	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN
Kenia		19 486 541 PLN
Konkurs Polska pomoc rozwojowa		3 901 320 PLN
Zdrowe przedszkole - poprawa warunków sanitarnych oraz promocja zdrowia dzieci w wieku przedszkolnym z nieformalnej dzielnicy Mathare w Nairobi	Fundacja Partners Polska	637 390 PLN
Podnoszenie jakości życia poprzez kompleksowy i przyjazny środowisku rozwój przedsiębiorczości w Południowej Kenii	Polska Akcja Humanitarna	769 568 PLN
Podniesienie poziomu edukacji zawodowej w Kenii poprzez modernizację warsztatów oraz doposażenie biblioteki w szkole technicznej w Nairobi	Salezjański Wolontariat Misyjny - Młodzi Światu	24 449 PLN
Profesjonalizacja i wyrównanie dysproporcji rozwojowych systemu straży pożarnej i zarządzania kryzysowego w Kenii	Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej	802 007 PLN
Szkolenia i doposażenie jednostek straży pożarnej w Kenii	Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej	909 931 PLN

Szkoła dla wszystkich - wyrównywanie szans edukacyjnych i życiowych dzieci z niepełnosprawnością zamieszkujących półpustynne obszary wiejskie okręgu Mbita w Kenii	Fundacja Partners Polska	757 975 PLN
Konkurs Wolontariat polska pomoc		77 843 PLN
Położna w Afryce-Kithathu	Fundacja Pomocy Humanitarnej Redemptoris Missio	77 843 PLN
Pomoc humanitarna (udzielona kanałem wielostronnym)		1 500 000 PLN
Wpłata dobrowolna wsparcie działań organizacji na rzecz Kenii	Światowy Program Żywnościowy Narodów Zjednoczonych	1 500 000 PLN
Projekty placówek zagranicznych		264 238 PLN
Zaangażowanie młodzieży z Lamu w promocję zdrowia poprzez program Safari Doctors Ambasadorowie Zdrowia	Ambasada RP w Nairobi	104 438 PLN
Somo - projekt dla młodzieży	Ambasada RP w Nairobi	71 393 PLN
Instalacja solarów w szpitalu okręgowym w hrabstwie Nyamira	Ambasada RP w Nairobi	44 711 PLN
Wyposażenie pracowni muzycznej - Uniwersytet Kenyatta w Nairobi	Ambasada RP w Nairobi	43 697 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		434 000 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	82 000 PLN
Program dla Afryki Subsaharyjskiej	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	256 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	96 000 PLN
Umowy kredytowe		13 309 140 PLN
Umowa między Rządem RP a Rządem Kenii o udzieleniu kredytów ramach pomocy związanej z dn. 22.09.2015 r.	Ministerstwo Finansów	13 309 140 PLN
Kongo		144 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		144 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	144 000 PLN
Liberia		2 154 PLN
Projekty administracji rządowej		2 154 PLN
UNMIL	Komenda Główna Policji	2 154 PLN
Madagaskar		85 245 PLN
Projekty placówek zagranicznych		85 245 PLN
Budowa szkoły podstawowej we wsi Ankitsiky Maropapan-go zniszczonej przez cyklon w grudniu 2017 roku	Ambasada RP w Nairobi	85 245 PLN
Mali		37 600 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		37 600 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	37 600 PLN
Mauritius		48 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		48 000 PLN

Program dla Afryki Subsaharyjskiej	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	48 000 PLN
Nigeria		2 488 500 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		1 000 000 PLN
Działania Biura Specjalnej Przedstawiciel Sekretarza Generalnego ds. Dzieci w Konfliktach Zbrojnych w Nigerii	Biuro Specjalnej Przedstawiciel Sekretarza Generalnego ds. Dzieci w Konfliktach Zbrojnych	1 000 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		1 488 500 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	560 500 PLN
Program dla Afryki Subsaharyjskiej	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	912 000 PLN
Republika Południowej Afryki		125 896 PLN
Projekty placówek zagranicznych		93 896 PLN
Organizacja zaplecza wspomagającego nauczanie włączające dla dzieci niewidomych	Ambasada RP w Pretorii	72 228 PLN
Budowa wzmocnionego zadania nad częścią przedszkola w Lyndhurst	Ambasada RP w Pretorii	21 668 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		32 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	32 000 PLN
Republika Środkowoafrykańska		563 743 PLN
Pomoc humanitarna		563 743 PLN
Odbudowa domów w miejscowości Bocaranga w Republice Środkowoafrykańskiej	Fundacja Kapucyni i Misje	451 399 PLN
Zwalczanie ślepoty rzecznej w Republice Środkowoafrykańskiej - misja pilotażowa	Fundacja Pomocy Humanitarnej Redemptoris Missio	109 041 PLN
Udostępnienie na cele pomocy humanitarnej towarów stanowiących nadwyżki w medycznych rezerwach strategicznych Agencji Rezerw Materiałowych	Fundacja Kapucyni i Misje	3 302 PLN
Republika Zielonego Przylądka		60 800 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		60 800 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	44 800 PLN
Program dla Afryki Subsaharyjskiej	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN
Rwanda		337 301 PLN
Konkurs Wolontariat Polska pomoc		75 633 PLN
Pomoc medyczna dla ośrodka zdrowia Rushaki w Rwandzie	Fundacja Pomocy Humanitarnej Redemptoris Missio	75 633 PLN
Projekty placówek zagranicznych		21 668 PLN
Wzmocnienie potencjału edukacyjnego w Ośrodku dla Niewidomych Dzieci w Kibeho – poprawa znajomości j.angielskiego	Ambasada RP w Dar es Salaam	21 668 PLN

Stypendia i koszty kształcenia		240 000 PLN
Program dla Afryki Subsaharyjskiej	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	144 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	96 000 PLN
Senegal		1 168 661 PLN
Konkurs Polska pomoc rozwojowa		607 658 PLN
Poprawa dostępu do infrastruktury sanitarnej i podniesienie świadomości z zakresu higieny mieszkańców powiatu Kebemer	Towarzystwo Navegadores	607 658 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		277 046 PLN
Działania OECD w Senegalu	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)	277 046 PLN
Projekty placówek zagranicznych		169 956 PLN
Doposażenie sierocińca Pouponnière des Sœurs Franciscaines de Marie w Dakarze	Ambasada RP w Dakarze	23 442 PLN
Doposażenie przedszkola Sainte Angèle Merci i szkoły podstawowej Saint Charbel Makhlof w mieście Sandiara	Ambasada RP w Dakarze	62 923 PLN
Zakup prasy do karité dla kooperatywy kobiet GIE w Kédougou	Ambasada RP w Dakarze	32 487 PLN
Wprowadzenie mikroskopii cyfrowej w celu poprawy diagnostyki i szkoleń z zakresu patologii w szpitalu Grand Yoff - na wydziale lekarskim UCAD	Ambasada RP w Dakarze	51 104 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		114 000 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	34 000 PLN
Program dla Afryki Subsaharyjskiej	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	64 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN
Somalia		268 027 PLN
Pomoc humanitarna		268 027 PLN
Natychmiastowa pomoc wodno-sanitarna dla najbardziej potrzebujących rodzin w obozach dla osób wewnętrznie przemieszczonych	Fundacja Polska Akcja Humanitarna	268 027 PLN
Sudan		88 221 PLN
Projekty placówek zagranicznych		72 221 PLN
Wyposażenie multimedialnej pracowni mikroskopii na uniwersytecie dla kobiet w Sudanie	Ambasada RP w Kairze	72 221 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		16 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN
Sudan Południowy		1 972 000 PLN
Pomoc humanitarna		1 972 000 PLN
Pomoc żywnościowa w Sudanie Południowym	Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna	1 972 000 PLN
Tanzania		76 582 123 PLN

Konkurs Polska pomoc rozwojowa		3 299 995 PLN
Rozwój sektora przetwórstwa nerkowców w dystrykcie Mkuranga	Fundacja Kultury Świata	489 925 PLN
Poprawa dostępu do edukacji przedszkolnej dzieci w regionie Dar es Salaam poprzez budowę i wyposażenie przedszkola w Centrum Edukacyjnym św. Maksymiliana Kolbego w Segerea (Dar es Salaam, Tanzania)	Dzieło Pomocy Ad Gentes	897 983 PLN
Polska Misja Edukacyjna – wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci z obozu uchodźców w Ulyankulu poprzez budowę centrum edukacji wczesnoszkolnej i podstawowej oraz przeprowadzenie cyklu warsztatów dla dzieci i szkoleń dla nauczycieli w Regionie Tabora	Wayair Foundation d.fundacja U Łęjerów	405 965 PLN
Podniesienie jakości leczenia chirurgicznego oraz opieki nad matką i dzieckiem w regionach Lindi i Mtwara w Tanzanii	Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna	603 191 PLN
Poprawa warunków sanitarnych oraz promowanie dobrych praktyk w zakresie higieny wśród uczniów Szkoły Podstawowej Ntundu i mieszkańców okolicznych wsi	Chrześcijańska Służba Charytatywna	588 033 PLN
Mapera Tandale - budowa przedszkola wraz z infrastrukturą sanitarną dla dzieci z Tandale - dzielnicy Dar Es Salaam w Tanzanii	Europejski Dom Spotkań - Fundacja Nowy Staw	314 897 PLN
Konkurs Wolontariat polska pomoc		105 699 PLN
Wanaweza! Szansa na lepsze jutro kobiet z plemienia Sukuma, młodzieży w potrzebie oraz dzieci albinoskich przez kształtowanie aktywnych postaw i podejmowanie nowych inicjatyw w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym	Stowarzyszenie Misji Afrykańskich, Centrum Charytatywno-Wolontariackie SOLIDARNI	59 941 PLN
Innowacje w edukacji - wsparcie nauczania technicznego w szkole w Dodomie z wykorzystaniem nowoczesnych metod dydaktycznych	Salezjański Wolontariat Misyjny Młodzi Świata	45 758 PLN
Projekty administracji rządowej		162 000 PLN
Ochrona zabytków	Ambasada RP w Dar es Salaam/ Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	162 000 PLN
Projekty placówek zagranicznych		343 466 PLN
Ulepszanie szkółki jabłek tropikalnych	Ambasada RP w Dar es Salaam	63 590 PLN
Zakup generatora dla Jordan University College	Ambasada RP w Dar es Salaam	84 760 PLN
Szkolenia dla strażaków z Tanzanii	Ambasada RP w Dar es Salaam	14 430 PLN
Przebudowa i wyposażenie wydziału technologii mleczarskiej na terenie kampusu LITA-Tengeru	Ambasada RP w Dar es Salaam	49 189 PLN
Wyposażenie przychodni chirurgicznej Diecezji Rzymsko-Katolickiej w Mtwarze	Ambasada RP w Dar es Salaam	118 858 PLN
Realizacja kursu: Przedsiębiorczość w sektorach kreatywnych w Dhow Countries Music Academy	Ambasada RP w Dar es Salaam	12 640 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		100 500 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	20 500 PLN
Program dla Afryki Subsaharyjskiej	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	48 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	32 000 PLN
Umowy kredytowe		72 570 463 PLN

Umowa między Rządem RP a Rządem Tanzanii o udzieleniu kredytu w ramach pomocy związanej z dn. 28.09.2015 r.	Ministerstwo Finansów	72 570 463 PLN
Uganda		1 056 616 PLN
Konkurs Wolontariat polska pomoc		80 321 PLN
Kształtowanie właściwych postaw i podniesienie poziomu edukacji poprzez pracę opiekuńczo-wychowawczą w ośrodku dla dzieci ulicy Don Bosco Children and Life Mission (CALM) i Szkole Podstawowej im. św. Jana Bosko w Kampali	Salezjański Wolontariat Misyjny Młodzi Światu	80 321 PLN
Pomoc humanitarna		707 835 PLN
Wsparcie obozu dla uchodźców z Sudanu Południowego w Palabek w Ugandzie	Salezjański Wolontariat Misyjny Młodzi Światu	707 835 PLN
Projekty placówek zagranicznych		204 460 PLN
Wsparcie programu CSCA poprzez zapewnienie schronienia, opieki oraz różnorodnej aktywności dzieciom i młodzieży ze środowisk defaworyzowanych, w tym uchodźców	Ambasada RP w Nairobi	80 556 PLN
Wsparcie centrum zdrowia w Koja - wyposażenie "porodówki" oraz oddziału położniczego oraz renowacja budynków przychodni i szkolenie dla personelu	Ambasada RP w Nairobi	123 903 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		64 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	64 000 PLN
Zambia		95 755 PLN
Konkurs Wolontariat Polska pomoc		34 362 PLN
Dentysta w Afryce- Zambia	Fundacja Pomocy Humanitarnej Redemptoris Missio	34 362 PLN
Projekty placówek zagranicznych		61 394 PLN
Wymiana skorodowanych i ciekących dachów warsztatów szkolnych w Centrum Edukacyjnym Salezjanów w Chingoli	Ambasada RP w Pretorii	61 394 PLN
Zimbabwe		1 377 005 PLN
Projekty placówek zagranicznych		65 005 PLN
Budowa i wyposażenie Wspólnotowego Ośrodka Pszczelarskiego w rezerwacie ochrony przyrody Imire	Ambasada RP w Pretorii	65 005 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		1 312 000 PLN
Program dla Afryki Subsaharyjskiej	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	448 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	864 000 PLN
Afryka/Nieprzypisane do kraju		1 417 042 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		230 000 PLN
Program walki z przetoką położniczą w Afryce	Fundusz Ludnościowy Narodów Zjednoczonych (UNFPA)	230 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		1 187 042 PLN
Studia anglojęzyczne dla studentów mniejszości religijnych z terenów objętych dyskryminacją i przemocą, w szczególności z Afryki	Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego	1 187 042 PLN
Ameryka Łacińska		1 873 490 PLN
Argentyna		73 490 PLN
Projekty administracji rządowej		57 490 PLN

Działania dokumentacyjne w Argentynie na rzecz ocalenia i utrwalenia zbiorów archiwalnych	Polska Akademia Umiejętności	57 490 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		16 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN
Brazylia		251 000 PLN
Projekty administracji rządowej		32 000 PLN
Ochrona zabytków	Narodowy Instytut Polskiego Dziedzictwa Kulturowego Za Granicą POLONIKA	32 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		219 000 PLN
Stypendia w uczelniach artystycznych	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	43 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	176 000 PLN
Dominikana		32 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		32 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	32 000 PLN
Ekwador		16 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		16 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN
Gujana		16 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		16 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN
Jamajka		16 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		16 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN
Kolumbia		1 052 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		1 052 000 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	940 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	112 000 PLN
Kuba		32 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		32 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	32 000 PLN
Meksyk		300 500 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		300 500 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	136 000 PLN

Stypendia w uczelniach artystycznych	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	4 500 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	160 000 PLN
Peru		52 500 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		52 500 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	20 500 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	32 000 PLN
Wenezuela		32 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		32 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	32 000 PLN
Azja Centralna i Południowa		198 482 257 PLN
Afganistan		2 202 400 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		2 000 000 PLN
Wpłata na Fundusz Powierniczy Odbudowy Afganistanu	Fundusz Powierniczy na rzecz Odbudowy Afganistanu (ARTF)	1 000 000 PLN
Wpłata na Law and Order Trust Fund for Afghanistan	Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP)	1 000 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		202 400 PLN
Inne stypendia - indywidualna decyzja Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	42 400 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	160 000 PLN
Bangladesz		288 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		288 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	288 000 PLN
Indie		4 820 694 PLN
Projekty placówek zagranicznych (w tym humanitarne)		91 344 PLN
Odnowienie istniejącego budynku szkoły i adaptacja jako internat dla chłopców ze szkoły średniej z dysfunkcją wzroku w Susaipalaya, Chikkabalapur District, Karnataka	Ambasada RP w Nowym Delhi	57 771 PLN
Wzmocnienie pozycji 30 kobiet-uchodźców poprzez szkolenia zawodowe, personalne i pomoc w znalezieniu pracy	Ambasada RP w Nowym Delhi	33 573 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		4 729 350 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	249 350 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	4 480 000 PLN
Kazachstan		4 305 958 PLN
Projekty administracji rządowej		69 857 PLN

Ochrona zabytków	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	69 857 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		4 236 101 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	102 000 PLN
Umowy bilateralne	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	700 800 PLN
Projekt pomocowy dla młodych naukowców z państw powstałych po rozpadzie b. ZSRR	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	142 301 PLN
Stypendia w uczelniach artystycznych	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	25 000 PLN
Inne stypendia - indywidualna decyzja Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	34 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	3 232 000 PLN
Kirgistan		944 294 PLN
Projekty administracji rządowej		19 410 PLN
Ochrona zabytków	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	19 410 PLN
Projekty placówek zagranicznych		125 097 PLN
Poprawa warunków życiowych wsi rejonu Kyzyl-Suu w Południowym Kirgistanie	Ambasada RP w Astanie	125 097 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		799 787 PLN
Projekt pomocowy dla młodych naukowców z państw powstałych po rozpadzie b. ZSRR	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	72 987 PLN
Inne stypendia - indywidualna decyzja Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	118 800 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	608 000 PLN
Mjanma (Birma)		181 230 876 PLN
Konkurs Polska pomoc rozwojowa		602 820 PLN
Mjanma – działania połączniczo-edukacyjne, działania medyczne oraz WASH w regionie delty Irawadi	Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna	602 820 PLN
Projekty placówek zagranicznych		326 558 PLN
Poprawa warunków nauczania w szkole podstawowej dla dzieci birmańskich uchodźców i mniejszości narodowych na pograniczu tajlandzko-birmańskim oraz publikacja książki do nauczania tajskiego dla nie-Tajów	Ambasada RP w Bangkoku	16 707 PLN
Program szkolenia dla nauczycieli pracujących w szkołach na pograniczu tajsko-mjanmańskim	Ambasada RP w Bangkoku	27 064 PLN
Budowa systemu dostarczania wody pitnej oraz poprawa opieki zdrowotnej na rzecz ludności powiatu Shwe Kyin (prow. Bago)	Ambasada RP w Bangkoku	84 882 PLN

Rozbudowa szkoły średniej w wiosce Kyar Phyu, w powiecie Wakema	Ambasada RP w Bangkoku	64 644 PLN
Wzmocnienie roli młodych nauczycieli i liderów w Mjanmie	Ambasada RP w Bangkoku	18 057 PLN
Rozbudowa i wyposażenie budynku szkoły podstawowej w powiecie Wakema	Ambasada RP w Bangkoku	115 204 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		20 500 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	20 500 PLN
Umowy kredytowe		180 280 999 PLN
Umowa między Rządem RP a Rządem Mjanmy o udzieleniu kredytu w ramach pomocy związanej z dn. 11.04.2017 r.	Ministerstwo Finansów	180 280 999 PLN
Nepal		13 479 PLN
Projekty placówek zagranicznych		13 479 PLN
Poprawa jakości badań w Szpitalu Okulistycznym Fundacji Ramlal Golchha	Ambasada RP w Nowym Delhi	13 479 PLN
Pakistan		332 726 PLN
Projekty placówek zagranicznych		63 926 PLN
Zapewnienie dostępu do zasobów edukacyjnych online - budowa infrastruktury IT w Kaghan Memorial School	Ambasada RP w Islamabadzie	63 926 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		268 800 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	44 800 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	224 000 PLN
Tadżykistan		976 658 PLN
Projekty placówek zagranicznych		46 842 PLN
Wprowadzenie multimedialnego systemu edukacyjnego na Wydziale Weterynaryjnym Tadżyckiego Uniwersytetu Rolniczego im. Shirino Shotemur (TAU) w Duszanbe	Ambasada RP w Taszkencie	46 842 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		929 816 PLN
Projekt pomocowy dla młodych naukowców z państw powstałych po rozpadzie b. ZSRR bez uprawnień do stypendiów w ramach współpracy z Polonią	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	49 816 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	880 000 PLN
Turkmenistan		180 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		180 000 PLN
Inne stypendia - indywidualna decyzja Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	68 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	112 000 PLN
Uzbekistan		3 187 172 PLN
Projekty administracji rządowej		625 600 PLN

Ochrona zabytków	Budimex P. Cieśliski/ Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	625 600 PLN
Projekty placówek zagranicznych		46 842 PLN
Wprowadzenie multimedialnego systemu edukacyjnego w Instytucie Rolniczym w Samarkandzie w zakresie parazytologii weterynaryjnej	Ambasada RP w Taszkencie	46 842 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		2 514 730 PLN
Projekt pomocowy dla młodych naukowców z państw powstałych po rozpadzie b. ZSRR bez uprawnień do stypendiów w ramach współpracy z Polonią	Uniwersytet Warszawski/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	306 730 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	2 208 000 PLN
Bliski Wschód		60 693 498 PLN
Irak		12 534 471 PLN
Pomoc humanitarna (w tym udzielona kanałem wielostronnym)		11 720 871 PLN
Pomoc natychmiastowa oraz uzupełniająca pomoc socjalna dla najbardziej potrzebujących osób w prowincji Irbil i Dahuk	Polska Akcja Humanitarna	999 985 PLN
Pomoc medyczna w rejonie Dohuku i Erbilu w Irackim Kurdistanie dla IDPs, uchodźców i społeczności lokalnej	Klub Inteligencji Katolickiej	999 691 PLN
Wsparcie rozwoju podstawowej opieki medycznej i pomocy natychmiastowej, poprawa warunków higienicznych i edukacja medyczna w prowincji Diyala dla uchodźców, osób przesiedlonych i ludności lokalnej	Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna	1 291 534 PLN
Zapewnienie podstawowej i ginekologicznej opieki zdrowotnej w prowincjach Erbil i Dohuk	Caritas Polska	1 499 790 PLN
Instrument Finansowania na rzecz Stabilizacji UNDP	Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP)	5 000 000 PLN
Wpłata dobrowolna na rzecz działań humanitarnych organizacji na terytorium Iraku ICRC	Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża	1 200 000 PLN
Wsparcie poszkodowanych rodzin jazydzkich poprzez zakup zwierząt hodowlanych	Fundacja Orla Straż	714 701 PLN
Udostępnienie na cele pomocy humanitarnej towarów stanowiących nadwyżki w medycznych rezerwach strategicznych Agencji Rezerw Materiałowych	Stowarzyszenie Pomoc Kościołowi w Potrzebie	15 169 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		813 600 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	89 600 PLN
Inne stypendia - indywidualna decyzja Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	340 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	384 000 PLN
Iran		654 400 PLN
Projekty administracji rządowej		200 000 PLN
Ochrona zabytków	Armenian Foundation/ Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	200 000 PLN

Stypendia i koszty kształcenia		454 400 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	134 400 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	320 000 PLN
Jemen		91 200 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		91 200 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	75 200 PLN
Stypendia w ramach umów bilateralnych	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN
Jordania		10 463 040 PLN
Pomoc humanitarna		9 819 854 PLN
Wsparcie uchodźców syryjskich w obozie Zaatari oraz Jordanińczyków w prowincji Al-Mafrak i Irbid w zakresie pomocy społecznej i schronienia	Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna	700 556 PLN
Wsparcie podstawowej opieki medycznej, opieki nad matką, noworodkiem i dzieckiem oraz poprawa warunków higienicznych dla społeczności lokalnej, osób przesiedlonych i uchodźców syryjskich w guberni Zarqa w Jordanii	Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna	2 216 207 PLN
Wsparcie uchodźców syryjskich i najuboższych Jordanińczyków w zakresie schronienia	Caritas Polska	2 245 614 PLN
Zapewnienie opieki medycznej dla dzieci i rodzin oraz szkoleń zawodowych i opieki socjalnej dla młodych ludzi mieszkających w obozach w Jordanii	UNICEF Polska	4 052 962 PLN
Zakup i dystrybucja zestawów ubrań dla dzieci w obozach dla syryjskich uchodźców w Jordanii	UNICEF Polska	604 515 PLN
Projekty placówek zagranicznych		342 386 PLN
Wyposażenie nowo powstałego laboratorium medycznego przychodni publicznej w Dulaylil	Ambasada RP w Ammanie	108 815 PLN
Zakup aparatu RTG wraz z ekranami ochronnymi do kliniki JHAS w Medycznym Centrum Serwisowym w pobliżu nieformalnego obozu dla uchodźców syryjskich Al Rukban	Ambasada RP w Ammanie	127 015 PLN
Stworzenie w pełni wyposażonej pracowni szycia w Madacie	Ambasada RP w Ammanie	69 048 PLN
Wyposażenie szkoły Hadiqet Tounes School w Irbidzie w laboratorium komputerowe	Ambasada RP w Ammanie	37 508 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		300 800 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	44 800 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	256 000 PLN
Liban		18 526 681 PLN
Pomoc humanitarna		18 168 387 PLN
Zabezpieczenie dachu nad głową dla najbiedniejszych rodzin uchodźców syryjskich w północnym Libanie	Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej	1 248 374 PLN

Przygotowanie obozowisk namiotowych w północnym Libanie do warunków zimowych oraz poprawa dostępu do edukacji i ochrony zdrowia dla uchodźców syryjskich	Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej	1 244 572 PLN
Stabilizacja sytuacji humanitarnej uchodźców syryjskich w prowincji Akkar poprzez zabezpieczenie dachu nad głową oraz dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej	Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej	3 748 081 PLN
Wpłata na rzecz Programu Narodów Zjednoczonych ds. Osiedli Ludzkich UN-HABITAT w Libanie	Program Narodów Zjednoczonych ds. Osiedli Ludzkich (UN-HABITAT)	4 748 991 PLN
Polsko-Niemiecki Projekt Humanitarny dot. odbudowy szkół publicznych w Libanie	Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ)	4 249 200 PLN
Nowe schronienia na okres zimy dla 1600 rodzin uchodźców w Libanie	Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej	2 929 169 PLN
Projekty administracji rządowej		126 000 PLN
Ochrona zabytków	Armenian Foundation/ Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	126 000 PLN
Projekty placówek zagranicznych		216 293 PLN
Promocja zachowań proekologicznych w Dolinie Kadishy	Ambasada RP w Bejrucie	107 981 PLN
Bezpieczne Parki-prewencja i wsparcie dla dzieci i młodzieży dotkniętych przemocą	Ambasada RP w Bejrucie	108 312 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		16 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN
Palestyna		5 290 450 PLN
Konkurs Polska pomoc rozwojowa		3 505 758 PLN
Optymalizacja konwencjonalnego i niekonwencjonalnego nawadniania dla rozwoju obszarów wiejskich i aktywizacji kobiet oraz młodzieży w Palestynie	Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej	1 590 526 PLN
Certyfikacja oraz podniesienie profesjonalizmu produkcyjno-sprzedazowej grupy spółdzielni MAWASEM	Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej	969 565 PLN
Wsparcie integracji społecznej osób niepełnosprawnych w regionie Betlejem	Caritas Polska	945 667 PLN
Projekty placówek zagranicznych		873 693 PLN
Poprawa możliwości gospodarczych młodzieży na Zach. Brzegu poprzez wzmocnienie środowiska przedsiębiorczości	Biuro Przedstawiciela RP w Ramallah	106 790 PLN
Poprawa dostępu do opieki zdrowotnej wśród zmarginalizowanej społeczności na Starym Mieście w Nablus poprzez renowację ośrodka opieki medycznej	Biuro Przedstawiciela RP w Ramallah	126 802 PLN
Wsparcie sektora prywatnego w Jerozolimie poprzez tworzenie nowych miejsc pracy dla kobiet	Biuro Przedstawiciela RP w Ramallah	106 809 PLN
Poprawa dostępu do usług rehabilitacji dla dzieci niepełnosprawnych poprzez renowację ośrodka rehabilitacji Al Nahda w Ramallah	Biuro Przedstawiciela RP w Ramallah	125 233 PLN
Poprawa sytuacji gospodarczej kobiet poprzez wsparcie kobiecych przedsiębiorstw programem radiowym	Biuro Przedstawiciela RP w Ramallah	114 146 PLN
Poprawa jakości edukacji w szkole Amro na Starym Mieście Hebronu poprzez przekształcenie placu w boisko	Biuro Przedstawiciela RP w Ramallah	167 324 PLN

Poprawa sytuacji gospodarczej beduińskich kobiet w Dystrykcie Jerozolimskim poprzez stworzenie zatrudnienia	Biuro Przedstawiciela RP w Ramallah	126 589 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		430 000 PLN
Wpłata na rzecz działań organizacji w Palestynie	Fundusz Narodów Zjednoczonych na rzecz Demokracji	250 000 PLN
Wsparcie Służby Działań Narodów Zjednoczonych Przeciwko Minom (UNMAS) w Palestynie w ramach Gaza Emergency Response	Służba działań NZ przeciwko minom UNMAS	180 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		481 000 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	295 000 PLN
Inne stypendia - indywidualna decyzja Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	170 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	16 000 PLN
Syria		13 133 257 PLN
Pomoc humanitarna (w tym udzielona kanałem wielostronnym oraz projekty placówek zagranicznych)		12 845 257 PLN
Towarzystwo Jezusowe HOMS - Jesuit Cultural Forum - wsparcie wyposażenia pomieszczeń edukacyjnych	Ambasada RP w Damaszku	37 378 PLN
JRS - wsparcie utworzenia centrum lokalnego w Jaramana - poprzez pomoc w zakupie wyposażenia	Ambasada RP w Damaszku	122 362 PLN
JRS - wsparcie utworzenia centrum lokalnego w Kafroun - poprzez pomoc w wykończeniu obiektu	Ambasada RP w Damaszku	119 176 PLN
AVSI - Wsparcie remontu obiektu centrum lokalnego w Safita	Ambasada RP w Damaszku	108 342 PLN
AVSI - poszerzenie zakresu działalności centrum społeczności lokalnej w Safita	Ambasada RP w Damaszku	108 342 PLN
Regionalny plan na lata 2018–2019 w odpowiedzi na kryzys w Syrii	Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR)	1 362 930 PLN
Pomoc ofiarom wojny w Syrii Ghouta 2018	Fundacja im. Ojca Werenfrieda	965 253 PLN
Pomoc medyczna ofiarom wojny w Syrii 2018	Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna	1 979 000 PLN
Pomoc medyczna dla Wschodniej Ghouty w Syrii	Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna	141 987 PLN
Pomoc medyczna dla Syrii II 2018	Fundacja im. Ojca Werenfrieda	4 642 150 PLN
Dystrybucja odzieży dla potrzebujących mieszkańców w 4 prowincjach w Syrii	Caritas Polska	1 737 512 PLN
Wsparcie żywieniowe i higieniczne potrzebującym mieszkańcom Aleppo w Syrii	Klub Inteligencji Katolickiej	810 000 PLN
Kompleksowa pomoc najbardziej potrzebującym rodzinom w Aleppo	Caritas Polska	710 824 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		288 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	288 000 PLN
Daleki Wschód		12 849 409 PLN

Chiny		912 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		912 000 PLN
Stypendia w ramach umów bilateralnych	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	640 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	272 000 PLN
Filipiny		277 112 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		213 112 PLN
Wpłata dobrowolna na Program Regionalny OECD dla Azji Południowo-Wschodniej	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)	213 112 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		64 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	64 000 PLN
Indonezja		2 402 605 PLN
Projekty placówek zagranicznych		42 605 PLN
Pracując razem w celu rozwiązania problemów kartowatości wśród dzieci poniżej 2 roku życia w Puskesmas Timung, Manggarai, Flores, NTT, Indonezja	Ambasada RP w Dżakarcie	42 605 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		2 360 000 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	2 328 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	32 000 PLN
Kambodża		13 296 PLN
Projekty placówek zagranicznych		13 296 PLN
Pomoc edukacyjno-językowa dla dzieci emigrantów kambodżańskich umożliwiającą wyrównanie szans życiowych w dalszej edukacji	Ambasada RP w Bangkoku	13 296 PLN
Malezja		32 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		32 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	32 000 PLN
Mongolia		1 648 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		1 648 000 PLN
Stypendia w ramach umów bilateralnych	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	1 328 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	320 000 PLN
Tajlandia		80 000 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		80 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	80 000 PLN
Timor Wschodni		62 953 PLN
Projekty placówek zagranicznych		62 953 PLN
Program Wsparcia Opiekunów Osób Niepełnosprawnych	Ambasada RP w Dżakarcie	41 642 PLN
Projekt innowacji społecznej JSS	Ambasada RP w Dżakarcie	21 311 PLN

Wietnam		7 421 442 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		1 672 000 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	472 000 PLN
Stypendia w ramach umów bilateralnych	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	448 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	752 000 PLN
Umowy kredytowe		5 749 442 PLN
Umowa między Rządem RP a Rządem SRW o udzieleniu kredytu w ramach pomocy związanej z dn. 22.01.2008 r.	Ministerstwo Finansów	5 749 442 PLN
Oceania		128 965 PLN
Papua Nowa Gwinea		128 965 PLN
Projekty placówek zagranicznych		40 465 PLN
Budowa budynku dla szkoły podstawowej w miejscowości Muli w PNG	Ambasada RP w Canberze	40 465 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		88 500 PLN
Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	88 500 PLN
Bałkany		61 466 599 PLN
Albania		129 383 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		65 383 PLN
Visegrad/Visegrad+ Grants	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	55 580 PLN
Visegrad Scholarships Program	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	9 803 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		64 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	64 000 PLN
Bośnia i Hercegowina		69 464 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		69 464 PLN
Visegrad/Visegrad+ Grants	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	53 374 PLN
Visegrad Scholarships Program	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	16 090 PLN
Czarnogóra		46 918 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		14 918 PLN
Visegrad Scholarships Program	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	14 918 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		32 000 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	32 000 PLN
Kosowo		3 385 100 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		9 803 PLN

Visegrad Scholarships Program	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	9 803 PLN
Projekty administracji rządowej		3 375 297 PLN
EULEX	Komenda Główna Policji/ Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	3 375 297 PLN
Macedonia		203 406 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		42 612 PLN
Visegrad/Visegrad+ Grants	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	23 005 PLN
Visegrad Scholarships Program	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	19 606 PLN
Projekty placówek zagranicznych		82 857 PLN
Poprawa warunków życia poprzez ochronę środowiska	Ambasada RP w Skopje	59 257 PLN
Poprawa edukacji przedszkolnej na obszarach wiejskich – Przedszkole Dimcze Mirczev, Oddział 7 – Kokiczinia, Gradsko	Ambasada RP w Skopje	23 600 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		77 937 PLN
Thesaurus Poloniae	Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie/ Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	45 937 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	32 000 PLN
Serbia		379 204 PLN
Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym		186 739 PLN
Visegrad/Visegrad+ Grants	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	174 591 PLN
Visegrad Scholarships Program	Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	12 147 PLN
Projekty placówek zagranicznych		85 216 PLN
Bawmy się razem - plac zabaw dla uczniów Szkoły Podstawowej im. 14 października	Ambasada RP w Belgradzie	20 352 PLN
Doposażenie sali gimnastycznej Stowarzyszenia Osób ze Stwardnieniem Rozsianym Arandelovac	Ambasada RP w Belgradzie	16 197 PLN
Poprawa diagnostyki chorób krążenia w Przychodni Lekarskiej we Vlasotincach	Ambasada RP w Belgradzie	11 615 PLN
Odnowienie sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej im. Metropolity Mihaila we wsi Jezero	Ambasada RP w Belgradzie	22 987 PLN
Poprawa stanu zdrowia pensjonariuszy Centrum Gerontologii Zrenjanin poprzez zakup aparatu do elektroterapii	Ambasada RP w Belgradzie	14 065 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		107 250 PLN
CEEPUS	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	11 250 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	96 000 PLN
Turcja		57 253 124 PLN
Pomoc humanitarna (udzielona kanałem wielostronnym)		53 658 724 PLN

Wpłata na rzecz Unijnego Instrumentu Pomocy dla Uchodźców w Turcji**	Komisja Europejska	53 658 724 PLN
Stypendia i koszty kształcenia		3 594 400 PLN
Stypendia w ramach umów bilateralnych	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej/ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	42 400 PLN
Pozostałe szacunkowe koszty kształcenia	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	3 552 000 PLN
Nieprzypisane do regionu (w tym działania realizowane w Polsce)		44 035 464 PLN
Edukacja globalna		1 982 624 PLN
Edukacja Globalna 2018-2020. Regranting dla organizacji pozarządowych	Fundacja Edukacja dla Demokracji	531 358 PLN
Naprawy modę! - kampania informacyjno - edukacyjna na rzecz zrównoważonej produkcji ubrań i butów	Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie	78 337 PLN
Agenda 2030 w kontekście spójności polityki na rzecz rozwoju - informacja i edukacja	Grupa Zagranica	40 240 PLN
Ekonomiczna Edukacja globalna o zadłużeniu. Wszyscy mamy długi: duzi, mali, na Północy i Południu	Instytut Globalnej Odpowiedzialności	29 886 PLN
Globalnie - Odpowiedzialnie - Skutecznie	Fundacja Kultury Chrześcijańskiej Znak	85 652 PLN
Źródła skutecznej edukacji globalnej	Ośrodek Działań Ekologicznych Źródła	119 266 PLN
Wprowadzenie edukacji globalnej do systemu kształcenia studentów dziennikarstwa i politologii	Fundacja HumanDoc	123 300 PLN
Międzynarodowy Festiwal Filmów Dokumentalnych HumanDoc	Fundacja HumanDoc	199 265 PLN
Nasz wspólny świat - edukacja globalna dzieci	Fundacja Krzyżowa dla Porozumienia Europejskiego	90 025 PLN
Sprawiedliwa elektronika	Fundacja Instytut Wydawniczy Książka i Prasa	49 113 PLN
Uczymy (się) o edukacji globalnej. Współpraca organizacji pozarządowych i środowiska akademickiego	Towarzystwo Edukacji Antydyskryminacyjnej	40 049 PLN
W świat z klasą - Edukacja globalna na zajęciach przedmiotowych w szkole podstawowej	Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej	86 830 PLN
Edukacja globalna. Liderzy edukacji na rzecz rozwoju (II)	Ośrodek Rozwoju Edukacji/ Ministerstwo Edukacji Narodowej	509 305 PLN
Informacja i promocja		100 000 PLN
Przeprowadzenie cyklu reportaży dotyczących przedsięwzięć dofinansowanych w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej	Polskie Radio	100 000 PLN
Koszty administracyjne		6 933 375 PLN
Ewaluacja ex-post	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	182 591 PLN
Koszty administracyjne DWR MSZ	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	6 750 784 PLN
Koszty utrzymania uchodźców w Polsce		22 580 512 PLN
Szacunkowe koszty utrzymania uchodźców w Polsce	Urząd ds. Cudzoziemców	22 580 512 PLN

Pomoc dwustronna udzielona kanałem wielostronnym (w tym wpłaty na rzecz PPP)		1 120 588 PLN
Wpłata na rzecz działań w zakresie reintegracji i rehabilitacji dzieci żołnierzy	Fundusz Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci UNICEF	640 000 PLN
wpłata na rzecz Międzynarodowego Centrum Szkoleniowego Międzynarodowej Organizacji Pracy w związku z organizacją spotkania Learn4Dev	Międzynarodowe Centrum Szkoleniowe Międzynarodowej Organizacji Pracy	14 918 PLN
Funduszu uczestnictwa LDC's /SIDS w pracach Rady Praw Człowieka	Biuro Wysokiego Komisarza ds. Praw Człowieka	150 000 PLN
Wpłata do OBWE na program Fund for Enhancing the Diversification of Election Observation Missions	OBWE - Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka	60 000 PLN
Fundusz na rzecz ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego UNESCO	Organizacja NZ ds. Oświaty, Nauki i Kultury UNESCO	59 499 PLN
Wpłata do UNESCO na rzecz: Fundusz na rzecz zabezpieczenia pozamaterialnego dziedzictwa kulturalnego	Organizacja NZ ds. Oświaty, Nauki i Kultury UNESCO	59 499 PLN
Składka obowiązkowa na rzecz IUCN	Międzynarodowa Unia Ochrony Przyrody	1 643 PLN
Składka do Funduszu Współpracy Inicjatywy Środkowoeuropejskiej	Inicjatywa Środkowoeuropejska	135 028 PLN
Pomoc humanitarna		9 502 792 PLN
Wpłata do budżetu ogólnego ICRC	Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża	2 800 000 PLN
Wydatki UdSC w związku z umową z Biurem UNHCR w Warszawie	Wysoki Komisarz NZ do Spraw Uchodźców (UNHCR)	325 307 PLN
Doposażenie zespołu medycznego szybkiego reagowania i osiągnięcie gotowości do niesienia pomocy medycznej uchodźcom, migrantom i ofiarom kryzysów hum	Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej	1 154 935 PLN
Zabezpieczenie dachu nad głową dla uchodźców z Iraku oraz pilotażowe programy pomocy humanitarnej i migrantom w Afryce	Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej	5 222 550 PLN
Projekty administracji rządowej		1 815 573 PLN
Pomoc techniczna: obrót gotówkowy, polityka pieniężna, edukacja ekonomiczna, stabilność finansowa, zamówienia publiczne, audyt wewnętrzny, statystyka	Narodowy Bank Polski	1 769 487 PLN
Inicjatywa szkoleniowa dla nadzoru finansowego - TIFS 2018	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	46 086 PLN

* pozycja zawiera wkład własny TVP

** wpłata na Unijny Instrument Pomocy dla Uchodźców w Turcji na rzecz wsparcia uchodźców syryjskich

WIELOSTRONNA POMOC ROZWOJOWA

Poniższe zestawienie przedstawia pomoc wielostronną udzieloną przez Polskę w 2018 r. w podziale na rodzaj organizacji międzynarodowej wraz z konkretną instytucją/agendą otrzymującą składkę, podmiotem realizującym wpłatę oraz kwotą wydatkowaną według stanu na dzień 24 października 2019 r. Wartość wielostronnej współpracy rozwojowej została wyliczona zgodnie z metodologią (ekwiwalent grantu ODA) i dyrektywami statystycznymi DAC OECD, według których zakwalifikowano jedynie wpłaty do budżetów ogólnych organizacji międzynarodowych umieszczonych w zestawieniu List of ODA-eligible organisations (aktualizowanej rokrocznie przez DAC OECD). Pozostałe wpłaty przekazywane z przeznaczeniem na konkretny cel bądź kraj zostały uwzględnione w ramach pomocy dwustronnej udzielonej kanałem wielostronnym. Do wyliczeń przyjęto kursy walut OECD (1 USD=3,6114 PLN; 1 USD=0,8473 EUR; 1 USD=0,9779 CHF; 1 USD=1,3387 AUD; 1 USD=0,7066 SDR). W sumach poszczególnych wierszy mogą pojawić się drobne różnice wynikające z przyjętego sposobu zaokrąglenia kwot przeliczanych z walut.

Wielostronna współpraca rozwojowa		1 881 946 038 PLN
System Narodów Zjednoczonych		81 503 038 PLN
Agenda NZ dla Pomocy Uchodźcom Palestyńskim na Bliskim Wschodzie (UNRWA)	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	2 000 000 PLN
Biuro Wysokiego Komisarza ds. Praw Człowieka (OHCHR)	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	365 200 PLN
Wspólny Program HIV/AIDS (UNAIDS)	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	75 000 PLN
Agencja Narodów Zjednoczonych ds. Równouprawnienia Płci i Wzmocnienia Pozycji Kobiet (UN WOMEN)	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	150 000 PLN
Fundusz Narodów Zjednoczonych na rzecz Demokracji (UNDEF)	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	250 000 PLN
Fundusz Budowania Pokoju Narodów Zjednoczonych UNPBF (Window 2)	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	300 000 PLN
Służba działań NZ przeciwko minom (UNMAS)	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	180 000 PLN
Departament Spraw Politycznych Narodów Zjednoczonych (UNDPA)	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	600 000 PLN
	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	5 726 405 PLN
Organizacja Narodów Zjednoczonych	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	13 289 822 PLN
Departament Narodów Zjednoczonych ds. Operacji Pokojowych	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	6 157 737 PLN
Światowa Organizacja Własności Intelektualnej (WIPO)	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	3 788 PLN
Międzynarodowa Agencja ds. Energii Atomowej	Ministerstwo Środowiska	3 843 336 PLN
Międzynarodowa Agencja ds. Energii Atomowej - Fundusz Współpracy Technicznej	Ministerstwo Środowiska	2 953 863 PLN
Program Narodów Zjednoczonych ds. Środowiska	Ministerstwo Środowiska	541 710 PLN
Europejska Komisja Gospodarcza (UNECE)	Ministerstwo Środowiska	396 613 PLN
Ramowa konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC)	Ministerstwo Środowiska	624 869 PLN
Konwencja NZ w sprawie zwalczania pustynnienia w krajach dotkniętych poważnymi suszami i/lub pustynnieniem, zwłaszcza w Afryce (UNCCD)	Ministerstwo Środowiska	265 005 PLN
Światowa Organizacja Zdrowia (WHO)	Ministerstwo Zdrowia	18 610 096 PLN

Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO)	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	12 423 581 PLN
Światowy Związek Pocztowy	Ministerstwo Infrastruktury	128 594 PLN
Międzynarodowy Związek Telekomunikacyjny	Ministerstwo Cyfryzacji	211 388 PLN
Organizacja NZ ds. Rozwoju Przemysłowego (UNIDO)	Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii	4 473 128 PLN
Międzynarodowa Organizacja Pracy (ILO)	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	7 081 391 PLN
Światowa Organizacja Turystyki (UNWTO)	Ministerstwo Sportu i Turystyki	772 025 PLN
Światowa Organizacja Meteorologiczna	Ministerstwo Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej	79 488 PLN
Unia Europejska		1 672 490 391 PLN
Europejski Fundusz Rozwoju (EDF)	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	377 472 709 PLN
Komisja Europejska (składka do budżetu UE)	Ministerstwo Finansów	1 295 017 682 PLN
Bank Światowy		1 030 000 PLN
Międzynarodowe Stowarzyszenie Rozwoju - Wielostronna Inicjatywa Umorzenia Długów (IDA - MDRI)	Ministerstwo Finansów	1 030 000 PLN
Banki Regionalne		102 183 312 PLN
Azjatycki Bank Inwestycji Infrastrukturalnych (AIIB)	Ministerstwo Finansów	102 159 283 PLN
Bank Rozwoju Rady Europy	Ministerstwo Finansów	24 029 PLN
Pozostałe		24 739 297 PLN
Centrum Rozwoju OECD	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	438 919 PLN
Komitet Pomocy Rozwojowej OECD (DAC OECD)	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	425 000 PLN
Międzynarodowa Organizacja Frankofonii	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	47 533 PLN
Rada Europy	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	12 699 252 PLN
Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE)	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	2 474 303 PLN
Międzynarodowy Fundusz Implementacji Protokołu Montrealskiego	Ministerstwo Środowiska	7 654 362 PLN
Konwencja o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES)	Ministerstwo Środowiska	181 946 PLN
Europejska i Śródziemnomorska Organizacja Ochrony Roślin (EPPO)	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	341 278 PLN
Międzynarodowa Agencja Energii Odnawialnej	Ministerstwo Energii	476 705 PLN

Warszawa 2019

ISSN 2080-6167

Opracowanie i redakcja: Departament Współpracy Rozwojowej MSZ, Departament Polityki Bezpieczeństwa MSZ (wkład dot. Krajowego Planu Działania-Agenda ONZ)

Korekta językowa: Maria Łabędzka

Projekt graficzny, skład i łamanie: Patryk Bryliński

Druk i oprawa: Legra Sp. z o.o., ul. Albatrosów 10 C, 30-716 Kraków

Zdjęcie na okładce: Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej

Publikacja udostępniona na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowe
Pełne postanowienia licencji są dostępne pod adresem <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/legalcode.pl>

Liczba ludności opracowana na podstawie: <https://data.worldbank.org/country>
Wskaźnik Human Development Index (HDI) <http://hdr.undp.org/en>

